

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Birleşim 26 Ekim 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	626
II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	630, 634
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>630:632, 634:635</i>
1.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin gündem dışı konuşması	630:631
2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	631:632
3.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	634:635

III.- AÇIKLAMALAR

633, 635, 656, 658, 670,
673, 689, 694, 700, 701,
712, 719

- 1.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, cumhuriyetin 2'nci yüzyılının büyük tahribat ve yıkımla karşılandığına ilişkin açıklaması 633
- 2.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na siyasi iktidar tarafından gereken önemin verilmediğine ilişkin açıklaması 633
- 3.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Filistin'in hiçbir zaman İsrail'in olmayacağına ilişkin açıklaması 633
- 4.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılının hep birlikte kutlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 635
- 5.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, Dünya Hasta Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması 635
- 6.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, sporcuların cumhuriyetin 100'üncü yılını büyük başarılarla selamladıklarına ilişkin açıklaması 636
- 7.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması 636
- 8.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması 636
- 9.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 1416 sayılı Kanun kapsamındaki bursiyerlere ilişkin açıklaması 637
- 10.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, narenciyede ihracat desteğine ilişkin açıklaması 637
- 11.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, soru önergelerine Hükûmet üyelerinin verdikleri cevaplara ilişkin açıklaması 637
- 12.- Mardin Milletvekili Faruk Kılıç'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Filistin davasının siyasetüstü olduğuna ilişkin açıklaması 638
- 13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, emniyette Ayhan Bora Kaplan depreminin sürdüğüne ilişkin açıklaması 638
- 14.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda meydana gelen asansör faciasına ilişkin açıklaması 638
- 15.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Gazze'de masum insanların öldürülmesine ilişkin açıklaması 639

16.- Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Kastamonu ili Tosya ilçesi Yağcılar köyünde meydana gelen yangına ve AK PARTİ'nin hedeflerine ilişkin açıklaması	639
17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda meydana gelen asansör faciasına ilişkin açıklaması	639
18.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın, Cumhuriyet Bayramı'na ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	640
19.- Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Muğla'ya yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması	640
20.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, cumhuriyet idaresine ilişkin açıklaması	640
21.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, Bizim Esnaf Projesi'nde yaşanan ödeme aksaklığına ilişkin açıklaması	640:641
22.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'ın üvey evlat muamelesi görmesine ve Hükûmetin Gazze'de yaşananlarla ilgili kendini müstafi saymasına ilişkin açıklaması	641
23.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, TMO'nun çeltik alım fiyatını hâlâ açıklamamasına ilişkin açıklaması	641
24.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Tarım ve Orman Bakanlığının et ithalatına ilişkin açıklaması	642
25.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılında af ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	642
26.-İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Merkez Bankasının politika faizini artırmasına ve iktidarın faiz politikasına, TÜRK-İŞ'in yoksulluk sınırı rakamına ve millî beka meselesi olan ekonomiye ilişkin açıklaması	642:643
27.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına, iktidarın 100'üncü yılı yok sayan anlayışına ve 28 Ekimde Filistin mitinginin yapılmasına, AK PARTİ'nin 2023 yılı hedefine, Merkez Bankasının politika faizini artırmasına, yapısal sorunların yapısal reformlarla çözüleceğine ve AK PARTİ Grubunun ülkenin sorunlarını çözecek kanun tekliflerini Meclise getirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	643:645
28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü kuruluş yıl dönümüne ve 21'inci yüzyılı Türk ve Türkiye yüzyılı yapacaklarına ilişkin açıklaması	646

- 29.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda meydana gelen asansör kazasına, İŞİD'in kaçırıp internette satışa çıkardığı Ezidi kız çocuğuna, İŞİD'in "Mekteb-i Furkan" adıyla yeniden yapılanmaya çalıştığına, Emniyete operasyon yapıldığına, Mukadder Kardiye'n'e ve cezasızlık politikasına ilişkin açıklaması 647:648
- 30.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve iktisadi başarının kaynağını oluşturan cumhuriyetin bugün ne durumda olduğuna ve hakkında soruşturma açılan AKP'li belediye başkanına ilişkin açıklaması 648:649
- 31.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, cumhuriyetin coşkuyla kutlanacağı haftaya, Mustafa Kemal Atatürk'ün koyduğu hedef doğrultusunda sessiz devrimlere imza attıklarına, dün Anadolu'ya saldıranların bugün Filistin'e saldırdığına ve cumartesi günü İstanbul'dan dünyaya haykıracaklarına ilişkin açıklaması 650:651
- 32.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Genel Kurul çalışmalarında AK PARTİ sıralarındaki milletvekili sayısına ilişkin açıklaması 651:652
- 33.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da deprem sonrasında yaşanan sorunların hâlâ devam ettiğine ilişkin açıklaması 656
- 34.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, Türkiye Cumhuriyeti'ni muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarma mücadelelerine ilişkin açıklaması 656
- 35.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya ili Karapınar ilçesinde yapılması planlanan enerji ihtisas bölgesine ilişkin açıklaması 658
- 36.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, iktidarın Trabzon'a vadettiği şehir içi raylı sisteme ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması 670
- 37.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun HEDEP grup önerisinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 673
- 38.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, CHP'nin balıkçıların sorunlarıyla ilgili hazırladığı rapora ilişkin açıklaması 673
- 39.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, Türkiye'nin tarihî bir süreçten geçtiğine ilişkin açıklaması 673:674
- 40.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisinde CHP'li üyenin cumhuriyetin 100'üncü yılı vesilesiyle yaptığı konuşmasının engellenmesine ve cumhuriyetin 100'üncü yıl kutlamalarına ilişkin açıklaması 689

- 41.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 694
- 42.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın; Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 694:695
- 43.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 695
- 44.- Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, Samsun Milletvekili Murat Çan'ın 17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 700
- 45.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Hükûmetin hukukun üstünlüğünü, kuvvetler ayrılığını ve ifade özgürlüğünü yok eden uygulamalarına ilişkin açıklaması 701
- 46.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Aydın'da KYK yurdunda yaşanan asansör kazasına ilişkin açıklaması 701:702
- 47.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Aydın'da KYK yurdunda yaşanan asansör kazasına ilişkin açıklaması 712:713
- 48.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, yeni yüzyılda hedeflerine ve cumhuriyete ilişkin açıklaması 719
- 49.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, cumhuriyete ve Cumhuriyet Bayramı'na ilişkin açıklaması 719

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

653

A) TEZKERELER

653

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Libya Yüksek Devlet Konseyi Başkanı Muhammet Miftah Takala'nın beraberinde bir parlamento heyetiyle birlikte 30 Ekim-1 Kasım 2023, Filistin Ulusal Meclisi Başkanı Rawhi Fattouh'un ise 8-10 Kasım 2023 tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret etmelerine ilişkin tezkeresi (3/782)

653

V.- ÖNERİLER**653, 656, 658, 670, 674***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**653:655, 656:657,
658:670, 670:672,
674:679*

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, son günlerde yaşanan intihar olayları nedeniyle üniversiteli gençlerimizin yaşadığı sorunları doğru bir şekilde tespit etmek, onları içine düştükleri maddi ve manevi bunalımları çözmek, sorunların giderilmesine yönelik adımlar atmak için konunun kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

653:655, 656:657,
658:660

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, İsveç'in NATO'ya kabul süreciyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgilendirilmesi amacıyla 25/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

660:665

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İsrail Hükûmetiyle yapılan askerî anlaşmaların araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

665:670, 670:672

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, eğitim alanında son yirmi bir yılda gerçekleşen tahribatın araştırılması amacıyla 25/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

674:679

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

680, 689, 695, 700, 702,
713, 720,727

A) KANUN TEKLİFLERİ

680:688, 689:693,
695:699, 700:701,
702:712, 713:719,
720:726, 727:746

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17)

680:688, 689:693,
695:699, 700:701,
702:712, 713:719, 720,
724, 727:746

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 18)

720:721, 725, 727:746

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/32) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19)

721:722, 725, 727:746

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/33) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 20)

722:723, 725:726,
727:746

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/37) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 21)

723:724, 727:746

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/38) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 22)

726

7.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/39) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 23)

726

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

693

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

693:694

VIII.- OYLAMALAR

727

1.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

727:746

2.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

727:746

3.- (S. Sayısı: 18) Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

727:746

4.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

727:746

5.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

727:746

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ilindeki okullarda yaşanan şiddet olaylarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/4982)

747:752

2.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, kuaför ve güzellik salonlarına ara eleman yetiştirmeleri için verilen katkı ödemesinin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/4984)

753:755

3.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, TÜVTÜRK'ün gerçekleştirdiği araç muayenelerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5162)

756:757

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02’de açılarak beş oturum yaptı.

Birinci Oturum

12/10/2023 tarihli 7’nci Birleşimde yapılan kapalı oturumlara ait tutanak özetlerinin okunabilmesi için İç Tüzük’ün 71’inci maddesine göre kapalı oturuma geçildi.

Yeminli stenografların ve yeminli görevlilerin salonda kalmaları oylandı ve kabul edildi.

Oturuma saat 14.05’te son verildi.

İkinci Oturum

(Kapalıdır)

Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Oturumlar

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa’nın sorunlarına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde’nin sorunlarına,

İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen, cumhuriyetin 100’üncü yılına ve İzmir’e,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy, Osmaniye’nin il oluşunun 27’nci yıl dönümüne,

Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici,

Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış;

Cumhuriyetin 100’üncü yılına,

Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın;

İYİ Partinin 6’ncı kuruluş yıl dönümüne,

İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, İsrail’in gazetecilere dönük saldırılarına,

Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu;

Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’a,

Mersin Milletvekili Faruk Dinç, Çanakkale’de şehit düşen Filistinlilere,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Antalya ilinin Manavgat ilçesinin Ulualan mevkisinde uygulanacak projeye,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, tohum ve fidan destekleme programına,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, otoyol ve köprü ücretlerine yapılan zamma, şoför ve nakliyecilerin taleplerine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, BAĞ-KUR’lu esnaf ve çiftçilerin verilen sözlerin tutulmasını beklediğine,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana'daki sokak hayvanlarına,

Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatl, üniversite öğrencileriyle ilgili yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı kararı,

Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal, emeklilere bir defaya mahsus verilecek 5 bin liralık ikramiyeye,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Pınarbaşı-Gürün yoluna,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, PTT Genel Müdürlüğünde çalışanların sorunlarına,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, iktidarın dış politikasının tamamen İsrail odaklı olduğuna,

Bursa Milletvekili Kayhan Pala, performansa dayalı ek ödeme sistemine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, vatandaşın vergilerin altında ezildiğine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir'de verilen vaatlerin hâlâ yerine getirilmediğine,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı, yeni anayasa yapılmasına,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, İsrail'in vahşetine,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, EYT yasaının yarattığı mağduriyetlere,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, Konya modeli belediyeceliğe,

Tekirdağ Milletvekili Cem Avcı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesine ve Tekirdağ'da üretim yapan firmalara, Deprem Riski ve Farkındalık Zirvesi'ne,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, deprem bölgelerindeki küçük esnaflara,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, konteyner kentlerdeki içme suyu sorununa,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve kutlamaların alalede programlarla geçirildiğine, bugün yürürlüğe girmesi gereken köprü ve otoyol ücretlerine yapılan zammın ertelenmesine ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, İYİ Partinin 6'ncı kuruluş yılına, Ziya Gökalp'in 99'uncu ölüm yıl dönümüne, sığınmacı ve kaçak krizini dile getiren gazetecilerin tutuklanmasına, AK PARTİ Hükümetinin seçimden seçime milliyetçiliği hatırladığına, İsrail'in Gazze'deki zulmünün gittikçe büyüdüğüne, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a, otoyol ve köprü zamlarına ilişkin alınan kararın ertelenmesine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Ziya Gökalp'in vefatının 99'uncu yıl dönümüne, Aşık Veysel'in doğumunun 129'uncu yıl dönümüne, deprem bölgelerindeki inşaa faaliyetlerine, afet riskli kentsel dönüşüm uygulamalarına ve bu konuda hazırlanan kanun teklifine,

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, 79 yaşında tutuklanan Emin Soyal'a, idare ve gözlem kurullarının kararlarına, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a,

Şırnak Milletvekili Arslan Tatar, Gabar'da üretilen ham petrole,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, cumhuriyetin 100'üncü yılına, 68 yaşında kargo taşıyan emekli Ali Kaya'ya, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a, erişim engeli kararlarına, Anayasa Mahkemesinin 19 Ekim tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan iptal kararına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, cumhuriyetin ilanının 100'üncü yılına ve yapılacak kutlamalara, yükseköğretim öğrencilerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı, verdikleri sözleri bir bir yerine getirdiklerine ve Gabar'daki petrol üretimine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 25 Ekim 2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Saadet Partisi Grubunun, 25/10/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, kanun hükmünde kararnamelerle görevinden ihraç edilen ve mahkeme kararıyla beraat eden, ceza soruşturması sonucunda hakkında takipsizlik kararı verilen kişilerin hukuka aykırı olarak görevine iade edilmemesi büyük mağduriyetler ve hak ihlalleri oluşturduğuna, bu hak kayıplarına uğrayanların durumunun tespiti ve mağduriyetlerin giderilmesi için izlenecek yol ve yöntemlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması açılmasına ilişkin taleplerinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 14/7/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir ve 19 milletvekili tarafından, 18 yaşını doldurduğu için yurtlardan ayrılmak zorunda olan gençler başta olmak üzere yetiştirme yurtlarında barındırılan çocukların sorunlarının tüm yönleriyle araştırılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HEDEP Grubunun, 25/10/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, deprem bölgesindeki kayıp yurttaşların detaylıca araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 25/10/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, ülkemizde yaşanan aydınlarımıza yönelik cinayetlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 25 Ekim 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, cumhuriyetin 100'üncü yılı coşkusunun Meclise yansımadığına,

Ankara Milletvekili Yüksel Arslan, toprak satışının millî güvenlik sorunu hâline geldiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, On İkinci Kalkınma Planı'nın (2024-2028) gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına alınmasına; Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 30 Ekim 2023 Pazartesi saat 11.00'de toplanmasına, bu birleşiminde gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve aynı birleşiminde On İkinci Kalkınma Planı'nın görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmasını sürdürmesine; On İkinci Kalkınma Planı'nın (2024-2028) TBMM Genel Kurulundaki görüşmelerinin planın mevcut bölümleri itibarıyla iki bölüm hâlinde yapılmasına, her bölüm üzerinde konuşma sürelerinin siyasi parti grupları ile istemi hâlinde yürütme ve Komisyon için otuzar dakika, kişisel konuşmalar için her bölümde iki konuşmacı olmak şartıyla onar dakika, ayrıca istemleri hâlinde ikinci bölüm görüşmelerinde TBMM'de grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerinden birer kişi en sonda beşer dakika şeklinde olmasına, siyasi parti gruplarının sürelerinin birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve yürütmenin sunuş konuşmasının altmış dakika

olmasına; planın yürütmeye geri verilmesine ilişkin gerekçeli önergelerin Başkanlığa planın bölümleri üzerindeki görüşmelerin bitimine kadar verilmesine, önergeler üzerinde Komisyon, yürütme ve önerge sahibi tarafından yapılacak konuşmaların süresinin beşer dakika olmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

HEDEP Grubuna ait olup boş bulunan Dışişleri Komisyonundaki 3 üyelik için Diyarbakır Milletvekilleri Ceylan Akça Cupolo, Serhat Eren ve Berdan Öztürk seçildiler.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 104 Milletvekilinin Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 35) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2’nci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 17),

3’üncü sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 18),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Adana Milletvekili Sadullah Kısacık, Adana’daki limon üreticilerine,

Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya, Gaziantep ili İslâhiye ilçesinde bulunan Yesemek Açık Hava Heykel Atölyesi ve Müzesi’ne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 26 Ekim 2023 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşime 22.23’te son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Kurtcan ÇELEBİ

Ankara

Kâtip Üye

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

26 Ekim 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13’üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, cumhuriyetimizin 100’üncü yılı münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Doğan Demir’e aittir.

Buyurun Sayın Demir.

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir’in, cumhuriyetin 100’üncü yılına ilişkin gündem dışı konuşması

DOĞAN DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. Buradan, bizleri dinleyen tüm halkımıza saygı ve sevgilerimi iletiyorum.

Bu yıl cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutlayacağız. Tam bir asır önce Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde kurulan bu büyük cumhuriyet, milletimizin azmi, özgürlük sevdası ve bağımsızlık arzusuyla doğmuş, aydınlık bir sayfadır. Cumhuriyet demek, Aydın’ın Demirdere köyünde yaklaşık 500 oy alarak seçimi kazanıp ilk kadın muhtar seçilen Gül Esin Hanım’dır, Kocaali’de tek dereceli seçim sistemiyle seçilen ilk kadın Belediye Başkanı Leyla Atakan’dır. Cumhuriyet demek, portakal bahçelerinden elde edilen gelirlerle kurulan ilk uçak fabrikasıdır. Cumhuriyet demek, meme kanserinin teşhisinde çığır açabilecek bir buluşa imza atan Canan Dağdeviren’dir; kadın-erkek eşitliğidir, fırsat eşitliğidir. Kendimden örnek vereyim; Muş Varto’nun Gölyayla köyünde doğup, 10 çocuklu bir ailenin çocuğu olarak büyüüp, okuyup, çalışıp milletvekili olabilmektir cumhuriyet. Nefes kaynağımız, yaşam teminatımızdır cumhuriyet. Yurtta barış, dünyada barıştır. Bugünkü dış politikanın aksine hem kendi yurdumuzda hem de sınır komşularımızla güven tesis edebilmektir. Bugünkünün aksine, köylüyü, çiftçiyi, üreticiyi milletin efendisi görebilmektir. Hukukun üstünlüğünü kabul edip, bağımsız yargıyı tesis edip milletin iradesiyle seçilen milletvekillerini hapse mahkûm etmemektir. Cumhuriyet yoksulun aşı, kimsesizlerin kimsesidir.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılı sadece bir kutlama değil, aynı zamanda geleceğe yönelik bir vizyonun başlangıcıdır. Ülkemizin bu önemli dönüm noktasında tarihimize ve değerlerimize olan bağlılığımızı bir kez daha vurgulamalıyız. Geçmişteki kahramanlarımızın mirasını sadece anmakla kalmamalı, kurucu kadronun akılcı yolunda gitmeli ve daha büyük hedeflere ulaşmak için azmimizi artırmalıyız. Ülkece bu yüz yıllık yolculukta pek çok sorunla karşı karşıya kaldık; ekonomik buhranlar, darbeler, katliamlar ve daha nice zorluklar. “Türkiye Yüzyılı” diyerek cumhuriyetin adını anmak istemeyenlere rağmen; 100’üncü yıl kutlamasını “anma” olarak nitelendirerek geçmişten öğ alma hevesinde olanlara rağmen; millî eğitimi bilimsel eğitimden uzak, medrese eğitimine dönüştürmeye çalışanlara rağmen; ilerleme yerine gerilemeyi ve Orta Çağ zihniyetini bu millete reva görenlere rağmen; resmî törenlerimizde hastalık bahanesiyle Ata’nın huzuruna çıkamayanlara rağmen, üniversite mezunu

gençlerimizi mülakatlarda mağdur edenlere rağmen; diplomalı işsizlikle gençlerimizin umutlarını yok edip gençlerimizi yurt dışına gitmeye mecbur bırakan anlayışa, çiftçiye limon ağaçlarını kestirenlere rağmen; emekliyi açlığa, ölene kadar çalışmaya mahkûm edenlere rağmen ülkemizdeki bu karabulutları dağıtıp atacak ve cumhuriyeti sonsuza dek yaşatacağız, sahip çıkacağız ve savunacağız. Milletimizi ayarıştıranlara inat, toplumun her kesimiyle kucaklaşacağız; komşuyu komşuya, ev sahibini kiracıya, kardeşi kardeşe küstürenlere, kırdıranlara inat barışı sağlayacağız.

Genç nesillerimize daha iyi bir gelecek sunmak için, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girerken eğitim sistemimizi güçlendirmeli, teknolojiyi sürdürülebilir kalkınma için kullanmalı ve sosyal adaleti her zamankinden daha fazla savunmalıyız. Bu büyük 100'üncü yıl kutlaması bizlere birlik, dayanışma ruhuyla daha büyük hedeflere ulaşmanın bir fırsatını sunuyor. Ancak bu başarıları da elde edebilmek için milletimizin bir arada çalışması gerekiyor, toplumsal kucaklaşmaya ihtiyacımız var, parti ayrımı gözetmeksizin her bir vatandaşımızla Türkiye'nin geleceğini birlikte şekillendirmeliyiz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı daha aydınlık bir Türkiye'nin başlangıcı olabilir. Birbirimize destek olalım, eğitimde, sağlıkta, ekonomide ve çevre korumasında büyük başarılar elde edebiliriz. Ülkemizi uluslararası arenada daha fazla temsil etmeli, sağlıklı bir dış politika anlayışıyla dünya sahnesinde rolümüzü güçlendirmeliyiz.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını birlik ve beraberlik duygularıyla, coşkuyla selamlıyor ve daha büyük başarılar için bir araya gelmeye devam etme sözü veriyorum. Milletimizin her bir ferdine teşekkür ediyorum. Nice yüzyıllara, bin yıllara; yaşasın cumhuriyet!

Saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz talebini karşıladığımız arkadaşlara konuşmalarının sonunda birer dakika uzatma veriyorduk. Grup Başkan Vekillerimizin hafta sonu programlarının da yoğunluğu gündeme getirilerek bu birer dakikaların verilmemesi konusunda görüş ortaya çıktı. Dolayısıyla milletvekillerimiz kendilerine tanınan sürede konuşmalarını tamamlarlarsa sevinirim.

Hayırlı çalışmalar diliyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Kars'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, Kars'ın sorunlarını konuşuyoruz bugün. Karşılıkların bir deyişi var, diyorlar ki: “Kars'ın sahibi yok.” Peki, niye böyle diyor bütün Kars halkı? Çünkü gerçekten, aslında bölgenin Paris'i olabilecek bir kentken Kars ilimiz, ne yazık ki sistematik olarak ihmal edildiği için, yatırım yapılmadığı için, bölgenin, ilin kalkınmasına hiçbir şekilde katkı sunulmadığı için, Kars, yoksulluk, göç ve birçok sorunla karşı karşıya; bunun öncelikle altını çizmek istiyorum.

Öncelikle, aslında, bizim en son 2019 yerel seçimlerinde aldığımız ve gerçekten Kars'ı, Kars halkını hizmetle buluşturduğumuz yerel yönetimlerimize kayyum atanmasının Kars halkını bir kez daha mağdur ettiğinin, Kars halkını hizmetten geri bıraktığının altını çizmemiz gerekiyor. Sadece belediyeyle ilgili bir örnek vermek istiyorum değerli arkadaşlar: Hani birçok kaynak zaten yandaş peşkeş çekiliyor ama bütün Karşlıkların sahip çıkmak istediği, tarihî önemde olan Aynalı Köşk'ü kayyum ne yaptı? İcradan satışını sağladı, oysa ki orayı bizim yerel yönetimimiz almış ve bir sanat müzesi olarak da Kars halkına kazandırmıştı.

Diğer bir mesele, Karşılılar 3 şeyle mücadele ediyorlar değerli arkadaşlar; çöp, çamur ve en önemlisi de çukurla. Siz Kars'ta yolda yürüdüğünüzde... Arabanızın on dakikada bir çukura girmeme ihtimali yok. Her taraf çukurlarla kaplı, her taraf çöp içerisinde ve gerçekten insanlar çamurdan neredeyse bir yerden bir yere gidemiyorlar. Bununla beraber altyapı sorunu var; öğleden sonra hiçbir zaman Kars'ta sular akıyor, her zaman sular kesik ve bunu hâlihazırda gidermiş değiller değerli arkadaşlar. Kars'ın Karadağ Mahallesi'nde bir çöp yığınağı var, ben oraya da gittim, önünde de açıklama yaptım. Bakın, yıl 2023, 21'inci yüzyıldayız ve hâlâ çöpler orada yakılıyor. Nerede? Bir yerleşim biriminin yanı başında. Kars'taki Karadağlılar camılarını açamıyorlar. Neden? Birincisi koku, ikincisi sürekli çöplerin sistematik olarak yakılması nedeniyle dumandan pencerelerini açamaz duruma gelmişler değerli arkadaşlar.

Diğer bir mesele, örneğin Sarıkamış için söyleyelim; Sarıkamış'a bir baraj yaptınız, Karakurt Barajı; 16 köyün iletişimini Sarıkamış'la kestiniz. Şimdi nereye gidiyorlar? Horasan'a gidiyorlar. Peki, Sarıkamış esnafı ne yapıyor? Sarıkamış esnafı sabah dükkânını açıyor, siftah yapmadan akşama kadar orada bekliyor. Sarıkamış'ta kayak tesisleri var, normalde Palandöken'de de var, kurak geçen yıllarda siz oraya yapay kar makinesi götürüyorsunuz ve turizm tesisleri işliyor ama Sarıkamış'a getirmiyorsunuz ve Sarıkamış'ta yatırım yapan insanlar, kış boyunca kuraklık olduğunda otelleri boş kalıyor ve oradaki insanlara aslında hizmet veremiyorlar; bunu söylememiz gerekiyor.

En güzel ilçelerimizden biri olan Kağızman uzun elmasıyla meşhur, kayısılarıyla meşhur. İğdir bilinin aslında kayısılarıyla ünlü diye ama inanın ki Kağızman kayısı en az İğdir kayısı kadar lezzetli. Peki, bu meyvecilik sektörünün Kağızman'da gelişmesi için devletin, AKP'nin bir yatırımı var mı? Hayır. Mesela soğuk hava deposu yapıyor musunuz? Yapmıyorsunuz. Kağızman Aras Nehri'nin yanında olmasına rağmen sulamadan, bahçe sulamasından faydalanamıyor değerli arkadaşlar. Bakın, İğdir Aras Nehri'nden faydalıyor bahçe sulamasında ama Kağızmanlılar faydalanamıyorlar ve bunun onlara çok ciddi bir maliyeti olduğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Yine, diğer bir mesele aslında bölgenin birçok ilinin kaderi; Muş da öyle, Ağrı da öyle, Kars da öyle. Şimdi, Karşılılar diyorlar ki: "Biz Kars'ta doğuyoruz, Erzurum yollarında ölüyoruz." Evet, bu ne kadar acı bir şey değil mi? Üstelik tıp fakültesi olan bir il bunu söylüyor ama bakın, tıp fakültesi var, hocası yok; tıp fakültesi var, hekimi yok; hekimi var, bu sefer tıbbi cihazı yok. Şimdi, Harakani Devlet Hastanesi var, bütün hastaları nereye gönderiyor? Erzurum'a gönderiyor. En basit cerrahi işlem için, bir ameliyat için, beyin cerrahi branşındaki ameliyatlar için bile hastalar Erzurum'a gitmek zorunda kalıyorlar. Bütün bunlar Karşılıları canından bezdirmiş durumda. Şunları soruyor Kars halkı: "Biz de bu ülkenin yurttaşı değil miyiz? Biz de bu ülkenin sınırları içerisinde olan bir il değil miyiz? AKP neden bize gözünü kulağını kapatmış durumda? Neden Kars'a yatırım yapmıyor, neden Kars'ı yoksul bırakıyor?" "Neden Karşılıları gurbet ellerde işçiliğe mahkûm ediyor?" sorusunu biz de burada Kars halkı adına sormak istiyoruz.

Yine, merkezdeki köylerin bile suyunun olmaması bir ayıptır, 21'inci yüzyıldayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ekleyemiyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Peki.

Halefoğlu, Vezin köylerinin suyu yok. Nedenini biliyor musunuz? Bize oy verdikleri için, HEDEP'e oy verdikleri için.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çan, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, cumhuriyetin 2'nci yüzyılının büyük tahribat ve yıkımla karşılandığına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılını karşılamaya hazırlanıyoruz ancak bu özel tarihi ne yazık ki yaklaşık yirmi yıllık liyakatsiz ve beceriksiz yönetim anlayışının eseri olan büyük tahribat ve yıkımla karşılıyoruz.

“Kriz” “küresel” “konjonktürel” safsatalarını bir kenara bırakın, yasa dışı göç, barınma sorunu, devletin 128 milyar dolarının yağmalanması, hepsi bu iktidarın eseridir. Emekliye insanca yaşayabilecekleri bir aylık vermeyen, bir kısmını 5 bin liralık ikramiyeden bile mahrum bırakan, esnafı 7200 prim günü yalanıyla aldatan; “Mülakatı kaldıracağız.” diyen, sonra da hiç utanmadan devam ettiren; kamudaki mühendisleri, atanamayan öğretmenleri, diyetisyenleri, psikologları kaderine terk eden bu iktidardır. Katile katil, yalancıya yalancı, hırsıza hırsız denildiğinde cumhuriyetimiz huzur bulacaktır.

BAŞKAN - Sayın Aydın, buyurun.

2.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na siyasi iktidar tarafından gereken önemin verilmediğine ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının yıkılan bir devletin enkazından genç Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini attığı 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na bugün gereken önem siyasi iktidar tarafından ne yazık ki verilmemiştir. Bizler Türk milliyetçileri olarak milli bayramlara gereken önemi vermeyenlere, kutlamamak için bahaneler arayanlara karşı gururla ve daima Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamaya devam edeceğiz. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlık mücadelesinin sonunda kazandığı zaferin nişanesidir. Bunun bilincine sahip olmayanlar ve Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını anlamak istemeyenler, karşısında Türk milletinin çelikleşmiş bileklerini bulacaklardır diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şengül Karslı...

3.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Filistin'in hiçbir zaman İsrail'in olmayacağına ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Sözlerimin başında on dokuz gündür süren İsrail'in Gazze halkına, sivillere, çocuklara ve özellikle bebeklere yönelik yapmış olduğu soykırımı lanetliyor, şehit olanlara Allah'tan rahmet diliyorum; tüm insanlığın başı sağ olsun diyorum çünkü bugün orada ölen insanlıktır, taşı mezarından utanmış bir kayıptır bu. 1947'den bu yana süregelen işgal ve zulüm şiddetini arttırmış, artık sistematik ve sürekli bir soykırımı dönüşmüştür.

Filistin hiçbir zaman İsrail'in olmayacaktır. Zorbalıkla, zulümle, gözyaşıyla anahtarları ellerinde evlerini bırakıp gitmek zorunda kalan insanların “Yeniden geri döneceğiz.”e olan inançları gibi buna inanıyor, bu fikri zihnimde tıpkı anahtarlarını yüreklerinde taşıdıkları gibi taşıyorum. Birleşmiş Milletler, uluslararası kuruluşlar, uluslararası sivil toplum kuruluşları bu süreçte güvenlik ve yetkinliklerini yitirmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**

3.- Kars Milletvekili Adem alkın'ın, Kars'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Kars'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kars Milletvekili Adem alkın'a aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ADEM ÇALKIN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Ekim 1920 Kars'ımızın kurtuluşu. Gazi Kars'ımızın kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümünü büyük bir gurur ve heyecanla kutluyoruz. Bu cennet vatan uğruna şehadet şerbeti içen şehitlerimizi, eli öpülesi gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum. Gazi Meclisimizi ve necip milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Coğrafyaların devletlerin ve şehirlerin kaderini belirlediği bir süreçte Kars, beş bin yıllık geçmişiyile Anadolu'nun Kafkasya'ya, Rusya'ya ve Türkistan'a açılan kapısıdır. Kars, geçmiş i itibarıyla, Türkiye'nin Kafkasya başta olmak üzere Rusya ve İran'la ilişkilerinde önemli bir konuma sahip olmuştur. Selçuklulara kadar pek çok devletin eline geçen Kars, Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan tarafından 1064'te fethedildi. Böylece Büyük Selçuklu Devleti Anadolu'da bir köprübaşı elde ederken Anadolu'nun vatan hâline gelmesi bundan sonra başlayacaktı. Kars'ımızın 1064'te Sultan Alparslan'ın fethinden önce, büyük İslam âlimi Ebul Hasan Harakani tarafından manevi fethi gerçekleşmiştir. Kars, bu tarihten itibaren evladiresulden Ebul Hasan Harakani hazretlerinin önderliğinde İslam'ın önemli beldelerinden biri hâline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kars 1578'de Sultan III. Murat devrinde Lala Mustafa Paşa tarafından fethedilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır. Osmanlı Devleti Kafkasya coğrafyasında zayıfladıkça Kars vatanın birliğinin ve bütünlüğünün teminatı olmuştur. Zira tarih bize Kars düştüğünde Erzurum'un, Van'ın ve Trabzon'un düşebileceğini de göstermiştir.

Kars, 19'uncu yüzyılın başından itibaren Rus saldırılarına göğüs germek zorunda kalmıştır. 1853-1856 Kırım Harbi'nde ilk şehir savunması Kars'ta verilmiştir. Kars halkı vatan ve millet sevgisinin en güzel örneğini sergileyerek şehri savunmuş ve Rus ordusunu püskürterek “gazi” unvanı almaya hak kazanmıştır; Kars, Osmanlı döneminde gazilik unvanını alan tek şehirdir. Kars, 1878'de Rus işgaline uğrarken, kırk yıl boyunca Rus ve Ermeni mezalimine katlanmak zorunda kalmıştır. İşgal ve mezalim yıllarında şehrin dokusu yok edilerek Türk-İslam ahalisi göç ettirilme k zorunda bırakılmıştır; çarlık yönetimi bununla da yetinmeyerek şehre on binlerce Hristiyan unsuru yerleştirmiştir.

Değerli milletvekilleri, Birinci Dünya Savaşı'nda Kars, Türk-Rus mücadelesinin merkezinde yer almıştır. Osmanlı ordusu Sarıkamış Harekâtı'nda 90 bin şehit verirken hedef, Kars'ı ve Kafkasya Müslümanlarını Rus zulmünden kurtarmaktı. Sarıkamış, Çanakale'den sonra en fazla şehidin verildiği muharebe olarak tarihe geçmiştir. Mondros Mütarekesi'ni takiben Kars, Türkiye'nin ilk millî teşkilatını ve Hükümetini ortaya çıkarmıştır. Kars Millî Şûrası ve Cenub-i Garbi Kafkas Hükûmeti, İngilizlere, Ermenilere ve Gürcülere karşı varoluş mücadelesi verirken, Kars halkının teşkilatçılığı Millî Mücadele hareketine de örnek olmuştur.

Kars 1919'da Ermenistan tarafından işgal edilmiştir. Al bayrağa hasret geçen bir buçuk yılın ardından Şark Fatihi Kazım Karabekir Paşa komutasındaki ordumuz tarafından 30 Ekim 1920'de Taşnak zulmünden kurtarılmıştır; bir yıl sonra, 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması'na ev sahipliği yaparak bölgenin barış ve huzuruna büyük katkı sağlamıştır.

“Bir bayrak dalgalanıyor Kars Kalesi'nde

Karabekir Paşa'dan yadigâr kalmış.

Bir bayrak ki, günün her saatinde,

Hudut boylarına renk salmış.

Kars Kalesi'ndeki bayrağı

Taşıyan bilekler bükülmemiş.

Yıllar var ki, o bayraksız

Bu topraklar gülmemiş.”

Rabb'im bizleri vatansız ve bayraksız bırakmasın.

Türkiye Yüzyılı'nda Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ve AK PARTİ hükûmetleri döneminde petrol ve doğal gaz boru hattının yanı sıra Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu Hattı Azerbaycan'ı ekonomik açıdan Batı'ya bağlarken Kars'ımızı önemli bir merkez konumuna yükseltmiştir. Kars'ımızın sağlıktan ulaşım, eğitimden turizme aldığı yatırımlarla inşası ve ihyası güçlenerek devam etmektedir.

Bu vesileyle, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve Kars'ımızın fatihi Kazım Karabekir Paşa'yı, şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum. Kars'ımızın kurtuluşunun 103'üncü yılını kutluyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sarıgül...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılının hep birlikte kutlanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılı münasebetiyle hep birlikte el ele, kol kola cumhuriyetimizi kutlamamız lazım. Cumhuriyetimizin ötekisi olmaz, cumhuriyetimizin AK PARTİ'si, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Partisi olmaz; bugün biz, burada, Parlamentoda bu toplantıları yapabiliyorsak bunu cumhuriyetimize borçluyuz, demokrasiye borçluyuz. Generaldi, paşaydı, askerdi; demokrasi demeyebilirdi, özgürlükler demeyebilirdi, insan hakları demeyebilirdi; o zaman biz -Allah korusun-Suriye'den, Pakistan'dan, Afganistan'dan farksız olurduk. O nedenle, yaşasın cumhuriyet, yaşasın demokrasi, var olsun Mustafa Kemal Atatürk! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Buyurun Sayın Öztürk.

5.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, Dünya Hasta Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün Dünya Hasta Hakları Günü'nü kutluyoruz ancak bir hekim olarak bu vesileyle derin bir vicdan sızısı taşıdığımızı ifade etmek istiyorum. Gazze'de hastanelerde tedavi gören hastaların çektiği acılar insanlık vicdanını derinden sarsmaktadır. Hastaneler ve sağlık merkezlerinin hizmet dışı kaldığı Gazze'de ameliyatlar anestezi olmadan yapılıyor, binlerce gebe kadın risk altında, binlerce böbrek hastası tıbbi malzeme ve yakıt eksikliği nedeniyle yavaş bir ölüme terk ediliyor, ilaç ve yatak eksikliği nedeniyle gerekli sağlık hizmeti verilemiyor. Bu, sadece temel bir sağlık hakkının çiğnenmesi değil, aynı zamanda, işkence anlamına geliyor. Gazze'deki çocuklar, kadınlar ve insanlar için, sağlık hakkının savunucusu olarak insanlık için sesimizi yükseltmek için Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle cumartesi günü düzenlenecek olan büyük Filistin mitingine tüm vatandaşlarımızı davet ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Baykan...

6.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, sporcuların cumhuriyetin 100'üncü yılını büyük başarılarla selamladıklarına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Gençlerimiz ve sporcularımız cumhuriyetimizin 100'üncü yılını büyük başarılarla selamlıyorlar. Filenin Sultanları, A Millî Futbol Takımı'mız, okçularımız, jimnastikçilerimiz, güreşçilerimiz, tekvandocularımız, boksörlerimiz, engelsiz sporcularımız ve diğer tüm branşlarımız yüz yıllık cumhuriyet tarihimizin en başarılı sonuçlarına imza atıyorlar. 2002'den bu yana Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ iktidarları, cumhuriyet tarihinde yapılan spor tesisi kadarını, hatta daha fazlasını sporcularımızın hizmetine sundular. Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerini (TOHM) kurarak bilim ve spor birlikteliği sağlandı, her türlü sportif donanım ve spor elemanı bekletmeden temin edildi. Türk spor ailesi de devletimizin bu hamlesine asırlık başarılarla cevap vermeye başladı. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve kurucu kadrolarını, al bayrağımızı göndere çektiler. İstiklal Marşı'mızı dinleterek selamlayan sporcularımız Avrupa, dünya olimpiyat madalyalarını cumhuriyetimize armağan ediyorlar.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun.

BAŞKAN – Sayın Ok...

7.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türk milleti bundan tam yüz yıl önce tarihinin en parlak direnişiyle yedi düveli vatan topraklarından sürüp çıkarmış; işgal planlarını, esaret projelerini yırtıp atmıştır. Her karışında şehit kanı bulunan, her köşesinde isimli isimsiz nice kahramanın kıvrılıp kefensiz yattığı bu cennet vatanın cumhuriyetin ilanıyla bahtı açılmış, ufkı aydınlanmıştır. Tarihteki sayısız badireleri aşarak, tuzakları bozarak yolunda kararlı adımlarla yürüyen büyük Türk milleti mazlum milletlere de örnek olmuştur. Emperyalizme, sömürüye, işgale karşı aklı gelen ilk millet Türk milletidir. Millî birlik ve kardeşlik bağlarımızın gücü cumhuriyetin gücüdür. Cumhurun onuru, cumhuriyetin onuru da birdir ve beraberdir.

Bu duygu ve düşüncelerle cumhuriyetimizin mimarı, millî direnişimizin timsali olan, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, bütün şehitlerimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yerebakan...

8.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüz yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları imkânsız denileni başararak milletimizin kaderini değiştirdiler. Onlar “Ya İstiklal, ya ölüm!” diyerek bu toprakları vatan yapan, milletimizi millet yapan değerleri bizlere emanet ettiler; bu topraklar üzerinde demokrasiyi, adaleti ve eşitliği esas alan bir cumhuriyet kurarak milletin egemenliğini yüce bir değer olarak benimsediler; bizlere özgür bir vatan, hür bir gelecek bıraktılar.

Aziz milletimiz yüz yıldır ülkemizi daha müreffeh yarınlara taşımanın mücadelesini vermiştir. Bugün bu büyük mirası korumak, daha ileriye taşımak için Gazi Meclisimizdeyiz. Yüz yıl boyunca biriktirdiğimiz deneyimlerle cumhuriyetimizin başarı hikâyesini daha da parlak bir şekilde yazmaya devam edeceğiz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, aziz şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum.

Cumhuriyetimiz ilebet payidar kalsın, milletimiz var olsun!

BAŞKAN – Birer dakikalar ne kadar güzel, hazırlıklı birer dakikalar, değil mi Sarıgül yani?

Tebrik ediyorum vallahi yani.

Sayın Tahtasız...

9.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 1416 sayılı Kanun kapsamındaki bursiyerlere ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, birkaç yıldır artan döviz kuru ekonomimizi vurduğu gibi birçok sayıda vatandaşımızı da mağdur etti. 1416 sayılı Kanun kapsamında öğrenim görmek üzere Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yurt dışına gönderilen bursiyerler döviz kurunun aşırı yükselmesinden dolayı ciddi bir mağduriyet yaşıyorlar. Devletimiz bu gençlerimize dövizle burs verdi, dövizle borçlandırdı ancak dövizdeki artış ülkesine hizmet etmek için dönen gençlerimizi borç yükü altında bıraktı. Bu gençlerimiz Türkiye’de çalışıyor, ülkesine hizmet ediyor; dövizle değil, Türk lirasıyla maaş alıyorlar. Dolar kuru 3-5 lirayken aldıkları bursu dolar kuru 28 lira olunca nasıl ödesinler? Psikolojik bunalıma girenler var, evini, arabasını satanlar var; en kötüsü de gençlerimizin bu durumuna yıllardır göz yuman iktidar var. Devletimiz bu gençlere burs vererek sahip çıktığı gibi şimdi de borçlarını TL olarak sabitleyerek sahip çıkmalıdır. 5’li çetenin milyarlık vergi borçlarını silmekte bonkör davranan Hükûmet bu gençlerimizin borcunda da aynı bonkörlüğü göstermelidir.

Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti!

BAŞKAN – Sayın Sümer...

10.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, narenciyede ihracat desteğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adana’da narenciye satışı ve dal fiyatlarında çok büyük düşüşler yaşanmaktadır. Özellikle mayer limon ve erkenci mandalinada satış sorunu yaşayan üreticilerimize ton başına 2.250 TL ihracat desteğinin şu anda açıklanması çiftçimize olumlu yansıyacaktır. Bu desteğin geç açıklanması çiftçimizin sorunlarını çözmeye derman olmayacaktır. Bu nedenle de acele edilmesi gerekir ki piyasa canlansın ve yurt içi tüketimden çok daha fazla olan üretim fazlamız ihraç edilerek ülkeye döviz olarak geri dönsün. Verilecek ihracat desteği zaten nakit olarak verilmiyor, devlete olan borçlardan mahsuplaşma şeklinde yapıldığından dolayı devlet hazinesinin bu konuda herhangi bir kaybı da olmayacaktır; tam aksine, dalında çürümeye terk edilecek narenciyemiz ihraç edilerek ülkeye döviz kazandıracaktır. Tarım ve Hazine Bakanlığımızın tüm yetkililerini Adanalı çiftçilerimizin bu haklı isteğine çözüm üretmeye davet ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Adıgüzel...

11.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, soru önergelerine Hükûmet üyelerinin verdikleri cevaplara ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Başkan, biz milletvekilleri soru önergelerinde millet adına soruyoruz, Hükûmet üyeleri de buna cevap verirken aynı hassasiyetle cevap vermeliler. Bu çatıya saygısızlık yapmaya hiç kimsenin hakkı yok. Bakın, ben 10 Temmuz tarihinde Sağlık Bakanlığına bir önerge vermişim, dört ay sonra bana cevap gelmiş. Sorumuz ne? Sorumuz kızamık hastalığındaki artışla ilgili; 2019, 2020, 2021, 2022 senelerinde kaç kızamık vakası görüldü ve bu yıl kaç kızamık vakası görüldü, kaç çocuğumuz hayatını kaybetti? Bana gelen cevap nedir Sayın Bakandan? “Efendim, kısıtlı da olsa ilişkili vakalar görülmektedir. Konu Bakanlığımızca hassasiyetle takip edilmektedir. Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederiz.” Ben teşekkür etmiyorum. Bir hekime, bir milletvekiline, millete ve Anayasa’ya karşı bu tutumu kınıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

12.- Mardin Milletvekili Faruk Kılıç'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Filistin davasının siyasetüstü olduğuna ilişkin açıklaması

FARUK KILIÇ (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum.

7 Ekimden beri İsrail terör devleti dünyanın gözü önünde Filistin topraklarında, dünyada eşi benzeri olmayan bir soykırım gerçekleştirmektedir. Bu soykırımın son bulması için ülke olarak ilk günden bugüne kadar birlik ve beraberlik içinde her alanda mücadele veriyoruz ve vermeye devam edeceğiz. Bu nedenle, Filistin davası üzerine söz alan hatiplerin kullandığı dile dikkat etmesi, bu kutsal davanın siyasi malzeme yapılmaması gerektiğine inanıyorum. Filistin davasının siyasetüstü bir dava olduğunu tekrar vurgulamak istiyorum. Parlamento içinde ve dışındaki tüm siyasi partilerin Filistin konusuyla ilgili beraber hareket etmelerinin önem arz ettiğini belirtmek istiyorum. Salâhaddin Eyyubi'nin dediği gibi, dostlarıyla uğraşanlar düşmanlarıyla savaşamazlar.

Bu vesileyle, hayatını kaybeden Filistinli kardeşlerime Allah'tan rahmet diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, emniyette Ayhan Bora Kaplan depreminin sürdüğüne ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Emniyette, Ayhan Bora Kaplan depremi sürüyor. Suç örgütü lideri olduğu iddiasıyla tutuklanan Ayhan Bora Kaplan'la yakın ilişkileri olduğu iddia edilen Birinci Sınıf Emniyet Müdürü olan eski Ankara Emniyet Müdür Yardımcısı Alp Aslan açığa alındı. Aslan'ın yanı sıra, eski Emniyet Müdür Yardımcıları Volkan Murat Kaşıkçı ve Mukadder Kardiyen'in de açığa alındığı öğrenildi. Açığa alınan eski organize suçlardan sorumlu Emniyet Müdür Yardımcısı Aslan eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya en yakın isimlerden birisi olarak biliniyordu. Ali Yerlikaya'nın İçişleri Bakanlığına getirilmesinin ardından Aslan “kızak görev” olarak tabir edilen polis müfettişliğine atanmıştı. Meğer, Süleyman Soylu döneminde neler dönüyormuş neler. Aslında suç işleri eski bakanı Süleyman Soylu yargılanmalıdır. Aralarında, müdürler, müdür yardımcıları ve polislerin olduğu 12 polis, son zamanlarda açığa alındı. Yeraltı dünyası ve Emniyet yetkilileriyle kirli ilişkileri konusunda iddia edilen mesele hakkında sonuna kadar takipçi olacağız.

BAŞKAN – Sayın Karaca Demir...

14.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda meydana gelen asansör faciasına ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Aydın Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda ihmaller sonucu meydana gelen asansör faciasında Zeren Ertaş'ı kaybettik. Gençlik ve Spor Bakanlığı “Bir genç, kendi paniği sonucu vefat etti.” diyor. Suçu öğrencilere yıkarak, yurt müdürünün açığa alarak sorumluluğunuzu gizleyemezsiniz. Gençleri doyuramayan, barındıramayan, gelecek ümidini elinden alan bir düzen yarattınız. Son on günde 3 genç intihar etti, gençleri yaşamdan koparan her adımda AKP'nin halk düşmanlığı var. Cemaat, tarikat yurtlarına tam 563 milyon lira aktardınız geçtiğimiz yıl, önümüzdeki üç yılda en az 5 milyar liraya çıkacak bu rakam. Bakımsızlıktan dökülen KYK yurtlarında bozuk asansörleri, kurtlu yemekleri düzeltmeye, güvenlik zaafılarını önlemeye kuruş harcamıyorsunuz. Üstelik bu faciaya tepki gösteren öğrencilerin üstüne kolluk salıyorsunuz, her suçunuzun üstünü böyle baskıyla örtemezsiniz. Gençler “Katil KYK!” diye bağırıyor, katillerini iyi tanıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Alan...

15.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Gazze'de masum insanların öldürülmesine ilişkin açıklaması

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Her sabah kalktığımızda bugün kaç kişi ölmüş diye bakıyoruz. Ölenlerin sayısı birkaç ise neredeyse şükredeceğiz, oysa masum bir insanı öldüren, bir dünyayı öldürmüş gibi değil miydi? Ey insanlık, önceki gün Gazze'de 704 sivil öldürüldü, 704 dünya yıkıldı. Masum insanların öldürülmesi artık rutine dönüşüyor, buna alıştırmaya çalışıyorlar, biz buna asla alışmayacağız; bir masumun daha ölmemesi için çocukları öldüren İsrail'e "Katil İsrail!" diyeceğiz, Filistinlilerin evlerini gasbdenlere "Hırsızlar!" diyeceğiz. Çocuklarımın yüzlerine bakamıyorum, tir tir titreyen çocuk geliyor aklıma, annesi öldüğü için bağrında ağlayacağı kimsesi olmayan çocuk. Taptıkları putu yiyen ikiyüzlü medeni dünya neredesiniz? Neredesiniz hümanistler? Neredesiniz insan hakları savunucuları, neredesiniz; daha ne kadar bekleyeceksiniz, daha ne kadar seyredeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Uluay...

16.- Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Kastamonu ili Tosya ilçesi Yağcılar köyünde meydana gelen yangına ve AK PARTİ'nin hedeflerine ilişkin açıklaması

HALİL ULUAY (Kastamonu) – Dün Kastamonu Tosya ilçesi Yağcılar köyünde meydana gelen yangında maalesef 44 ev, 15 büyükbaş hayvan telef olmuştur. Zarar gören hemşehrilerimize geçmiş olsun diyerek sözlerime başlıyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyoruz. AK PARTİ olarak "Hedef 2023, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı." demiştik; Allah'a şükür, ilk hedefimize ulaştık. İnşallah partimiz Anadolu'ya girişimizin 1.000'inci yılına da ulaşacaktır. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kendi imkânlarımızla keşfedip kullanmaya başladığımız doğal gaz ve petrole; karada, havada, denizde ve uzayda, kendi ürettiğimiz savunma araçları ve ekipmanlarımızla kutluyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, bu memleketin önüne "Türkiye Yüzyılı" hedefini koymuştur. Bu hedeflere sahip çıkıldığı müddetçe eski Türkiye geri gelmeyecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karaoba...

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda meydana gelen asansör faciasına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün gece, Aydın'daki Kredi ve Yurtlar Kurumu yurdunda arıza yapan asansör kazasında gencecik bir çocuğumuzu kaybettik. Hükûmet üniversite öğrencilerinin barınma krizini çözmemişken var olan yurtlarda öğrencilerin sağlığını, can güvenliğini bile sağlayamamakta. Geçtiğimiz iki haftada Türkiye'nin farklı noktalarındaki üniversitelerde öğrencilerimizden intihar haberleri geldi. Gençlerimiz umutsuz ve mutsuz, gençlerimizin geleceğe dair umudu çalınmış durumda, gençlerimiz Türkiye'de yaşamak istemiyor.

Gençlik ve Spor Bakanlığına, Cumhurbaşkanlığına sesleniyorum: Bu çocuklar ülkemizi 2'nci yüzyıla taşıyacaklar, bu çocuklar hepimizin; bir an önce gençlerimizin akıl, ruh ve beden sağlığını koruyacak gerekli önlemleri alın. Sakın ama sakın bu habere de erişim engeli getirmeyin; bu bir kaza değil, ihmaldir, suçluların ve ihmali bulunanların bir an önce tespit edilmesi gerekir.

Yaşasın cumhuriyet!

BAŞKAN – Sayın Kaya...

18.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın, Cumhuriyet Bayramı'na ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle cumhuriyetimizin ilanı sebebiyle tüm halkımızın Cumhuriyet Bayramı'nı ve cumhuriyetimizin 100'üncü yılını coşkuyla kutluyorum; birlik beraberlik içerisinde, güçlü Türkiye Cumhuriyeti devletiyle nice bayramlara diyorum. Cumhuriyetimizin ilanında emeği geçen başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşları ve emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

Cumhuriyet, yüz yıl önce yakılan bir meşaledir. Cumhuriyet kimsesizlerin kimsesi, Nene Hatunların, Sütçü İmamların, Anadolu insanının sesidir; kısacası Anadolu'dur. Cumhuriyet, emekten, alın terinden, helal kazançtan beslenenlerin rejimidir. Cumhuriyet, kalkınmadır, refahtır, muasır medeniyet düzeyine ulaşmaktır. Bu şiarla liderimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yirmi iki yıldır çalışıyoruz ve yeni yüzyılın Türkiye yüzyılı olması için bütün dikkatimizi, enerjimizi, çabamızı Türkiye Yüzyılı'na veriyoruz.

BAŞKAN – Sayın Otgöz...

19.- Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Muğla'ya yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

YAKUP OTGÖZ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum.

Ülkemiz yirmi bir yılda Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde her alanda büyüdü ve gelişti. Seçim bölgem Muğla'mıza da çok sayıda yatırımla hizmet kazandırdık. Muğla'mızda sağlık alanında da önemli yatırımlara imza attık; yarın da Muğla Eğitim Araştırma Hastanemizde Nükleer Tıp Merkezinin en modern cihaz ve malzemelerle donatılmış yeni yerinin açılışını yapacağız. Hastanemizi şehir hastanesi konsepti hâline getiriyoruz; yatak sayımızı kademeli olarak 1.500'e çıkarıyoruz. Hizmete açtığımız Seydikemer Devlet Hastanesini C grubundan B grubuna yükselttik. Bodrum'da 150 yataklı devlet hastanesini açtık, 125 yataklı Marmaris Devlet Hastanesinin inşaatı devam ediyor. Muğla'mızın ihtiyacı olan her alanda yatırım ve hizmetlerimize devam edeceğiz. Cumhurbaşkanımız Sayın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu...

20.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, cumhuriyet idaresine ilişkin açıklaması

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – “Cumhuriyet, ahlaki fazilete dayanan bir idaredir, cumhuriyet fazilettir. Sultanlık korku ve tehdide dayalı bir idaredir. Cumhuriyet idaresi faziletli ve namuslu insanlar yetiştirir. Sultanlık korkuya ve tehdide dayandığı için korkak, alçak, sefil ve rezil insanlar yetiştirir; aradaki fark bunlardan ibarettir.

Türk milletinin tabiat ve âdetlerine en uygun olan idare cumhuriyet idaresidir.”

Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet, adalet, müsavat, meşveret; yaşasın nice yüzyılları kutlayıp ilelebet payidar kalacak cumhuriyet! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beyaz...

21.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, Bizim Esnaf Projesi'nde yaşanan ödeme aksaklığına ilişkin açıklaması

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bizim Esnaf Projesi'yle öğrencilere 2021 yılında 250 lira, 2022 yılında 400 lira, 2023 yılında da 600 lira ödeyen İstanbul Bahçelievler Belediyesi son üç aydır esnafın ödemelerini yapmamaktadır.

Sadece Bahçelievler esnafından yapılabilen alışveriş projesinde yaşanan ödeme aksaklığı nedeniyle esnafımız zor günler geçirmektedir. Geçtiğimiz iki yıldaki ödeme planına göre hareket eden esnafımız ağustos, eylül, ekim aylarında ödeme alamamıştır. Mal tedariki için yaptığı borçlanmayı da ödeyemeyen esnafımız dönemsel kriz yaşamaktadır. Krize sebep olan Bahçelievler Belediyesi “Bizde paranız mı kaldı?” diyerek esnafımızı sindirmeye çalışmaktadır.

İsmiyle müsemma olan küçük esnafımıza reva görülen bu durum kabul edilemez. Yetkilileri ve Bahçelievler Belediyesini acilen göreve davet ediyor, bu durumun çözüme kavuşturulmasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çalışkan...

22.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'ın üvey evlat muamelesi görmesine ve Hükûmetin Gazze'de yaşananlarla ilgili kendini müstafi saymasına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bilindiği gibi, Gaziantep ile Mersin arasında hızlı tren projesi söz konusu; biz buna sevinemiyoruz, maalesef her sefer olduğu gibi yine sevincimiz kursağımızda kalıyor. Hatay stratejik konuma, coğrafi öneme sahip bir şehir olarak her zaman olduğu gibi yine üvey evlat muamelesi görüyor. Deprem felaketi yaşamış bir ilin pozitif ayrımcılığa uğraması gerekirken maalesef köstek olunuyor. İkinci olarak, hak mağduriyetinde büyük belirsizlikler söz konusu. Üniversitenin kontenjanı artırıldı, on-line eğitim yapılıyor; eğitim kalitesi düştü, ek bir katkısı olmadı. Sonuç olarak, Hatay acaba cezalandırılıyor mu? Bunda özel bir kasıt mı var?

Son olarak, Gazze'de büyük katliam yapılırken kendini müstafi sayan Hükûmet sadece slogan atmakla, miting yapmakla vebalden kurtulacağını sanıyor. Gazze'de soykırım uygulanıyor, Türkiye'nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akalın...

23.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, TMO'nun çeltik alım fiyatını hâlâ açıklamamasına ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Maalesef iktidar buğday ve ayçiçeğinde gerçekleştirdiği başarısız politikalarını çeltikte de devam ettirmektedir. Çeltikte hasat dönemi neredeyse bitmek üzere fakat hâlen TMO alım fiyatlarını açıklamamıştır. Çeltik üreticisine ödenen prim desteği de tam on beş yıldır artırılmamış ve 10 kuruş olarak ödenmeye devam etmektedir. Tüm tarımda olduğu gibi ithalat politikaları çeltik üreticilerini bitirmektedir. Şu anda, sıfır gümrükle Türkiye'ye girmiş 550 bin ton civarı pirinç depolarda beklemektedir. Ülkemizin tüketimini 500 bin ton civarı olarak alırsak depolardaki ithal pirinç ve bu yılki hasatla birlikte Türkiye'nin iki yıllık tüketimini karşılayacak stok söz konusudur.

TMO ivedilikle çiftçimizin beklentisini karşılayacak alım fiyatlarını açıklamalı, bu fiyat da ortalama 25 lira civarında olmalıdır, çeltikte prim desteği de en az 2 lira olmalıdır. İthalatçıyı zenginleştiren tarım politikalarından vazgeçilmelidir. Trakya'da çiftçimiz çok zor durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ekmen...

24.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Tarım ve Orman Bakanlığının et ithalatına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Millî Gazete’de yer alan bir habere göre, Tarım Bakanlığından bir heyet on günlük bir Güney Afrika gezisinde et ithalatıyla ilgili inceleme yapmaktadır. Tarım Bakanlığının görevi Türkiye’yi bir et ithalatı cennetine çevirmek değil, Türkiye’de et ve sütçülüğü geliştirmek olmalıdır. Oysa Meclise sunulan bütçe dâhil bütçedeki önceliklere baktığımızda, bütçedeki önceliğin faiz ödemeleri olduğu görülmektedir. 2023 yılında tarım ve hayvancılık alanında toplam 2,5 milyar dolar destek verilmiş iken kur korumalı mevduat programı için 125 milyar dolar ödeme yapılmıştır. Bugün itibarıyla süt inekleri kesime gönderilmektedir ve gerek sütçülük gerekse de hayvancılık bütün cazibesini yitirmiş durumdadır. Bütün emeğiyle, çoluğuyla çocuğuyla süt inekçiliği yapan bir aile sattığı süttten litre başına 3 lira zarar etmektedir. Tarım Bakanlığının bu konuda bir an önce tedbirlerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tanal...

25.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılında af ilan edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Cumhuriyet, yurtta ve dünyada barıştır. Daha önce Erzincan Milletvekilimiz Sayın Mustafa Sarıgül'ün belirttiği üzere, cumhuriyetin 100'üncü yılında toplumsal barışı ve kardeşliği sağlamak üzere, toplumsal infial yaratan suçlar hariç olmak üzere af ilan edilmelidir. Cumhuriyet, hukuka saygıdır; cumhuriyet, Orta Çağ karanlığından uygarlığa yürüyüştür; cumhuriyet, yargı bağımsızlığıdır; cumhuriyet, vesayetsiz yargıdır.

Yaşasın cumhuriyet, yaşasın Cumhuriyet Halk Partisi! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Kaya, buyurun.

26.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Merkez Bankasının politika faizini artırmasına ve iktidarın faiz politikasına, TÜRK-İŞ'in yoksulluk sınırı rakamına ve millî beka meselesi olan ekonomiye ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bizim için bilinen ama Adalet ve Kalkınma Partisindeki milletvekili arkadaşlarımız için sürpriz olur mu bilmem, Merkez Bankası politika faizini 500 baz puan artırarak yüzde 35'e çıkardı. Hani “Nasın olduğu yerde bize laf söylemek düşmez.”di; hani “Bu kardeşiniz iktidarda olduğu müddetçe göreceksiniz faizler yükselmeyecek, düşecek.”ti; hani faizlerin düşmesiyle beraber enflasyon düşecekti, hani siz faizle mücadeleyi iktidar mücadelenizin merkezine koyacaksınız! Daha 21 Nisan 2023 tarihinde yani 28 Mayıs'tan bir ay önce seçim atmosferi sırasında Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: “İktidarda olduğumuz sürece faizi yükseltmeyeceğiz. Göreceksiniz bu kardeşiniz iktidarda olduğu müddetçe faiz yükselmeyecek, devamlı düşecek; göreceksiniz faiz düşünce enflasyon da düşecek.” Peki, biz bu kardeşimizin neyine güvenelim? Sadece bir ay sonra yeniden bu millet sana beş yıl süre verdi ve siz de seçim meydanlarında “Bu kardeşinize güvenin, faizi artırmayacağız.” dediğiniz zaman politika faizi yüzde 8,5'tu, ardından ilk hamlede yüzde 15'e çıkardınız; yetmedi yüzde 17,5'a çıkardınız; yetmedi yüzde 25'e çıkardınız; yetmedi yüzde 30'a çıkardınız; yetmedi bu ay yüzde 35'e çıkardınız ve Merkez Bankası Para Politikası Kurulunun açıklamış olduğu bülteninde görebildiğimiz kadarıyla bu, yukarıya doğru hızlı bir şekilde devam edecek.

Siz bu ülkenin kaynaklarını faize yatırarak mı nasla mücadele edeceksiniz, siz bu ülkenin kaynaklarını bir avuç rantiyeciye aktararak mı ekonomiyi düzelteceksiniz ve siz nassın olduğu yerde nassa muhalefet ederek hem nassa hem de insana ihanet etmeye devam mı edeceksiniz? Dolayısıyla biz sizin neyinize güvenelim, hangi verdiğiniz sözü, hangi verdiğiniz taahhüdü dikkate alıp uygun bir şekilde size kanıp hareket edelim?

Sayın Naci Ağbal Mart 2021’de Merkez Bankası Başkanırken politika faizi yüzde 17’ydi, yüzde 19’a çıkardı diye cezalandırıldı. Kademeli olarak bütün ekonomik kurallara... Ortaya koymuş olduğunuz bir ekonomik model olmamasına rağmen faizi yüzde 8,5’a düşürdünüz ama “kredi teşvikleri” adı altında, “kur korumalı mevduat programı” adı altında ve yine özellikle kredi borcu olanların döviz borçlarını TL’ye döndürerek bir sermaye transferi yaptınız.

Aslında, evet, siz bilinçli olarak bu faizleri düşürdünüz ama faizleri düşürürken bu millete hizmet etmek için değil, size yakın bir avuç iş adamına hizmet etmek için bu faizleri düşürdünüz. Dolayısıyla, Mart 2021’den bugüne kadarki bu iki yıl süreç içerisinde sizin kimin cebine ne kadar para aktardığınız elbette Merkez Bankası kayıtlarında mevcut. Bugün şeffaflık ve denetime önem vermediğiniz için bu paraların hesabının sorulmayacağını zannediyor olabilirsiniz ama emin olun, bu devlet, bu kayıtları evet, belki bir süre erteler ama asla ihmal etmez. Kimlerle iş tuttuğunuzun, arka kapılardan dolar satarak neler yaptığının ve faizi yüzde 8,5’a düşürüp daha sonra süratli bir şekilde yüzde 35’e yükseltirken kimlerin cebine ne paralar aktardığının bu millet mutlaka hesabını soracak. Ve siz, bugün faize en fazla kaynak aktaran iktidar durumuna düştünüz.

Bakın, TÜRK-İŞ sendikasının açıkladığı yoksulluk sınırı 43 bin 433 lira, en düşük memur maaşı 22 bin, asgari ücret 11.400, emekli maaşı 7.500 TL. Allah’tan korkmak lazım, kuldan utanmak lazım. 43 bin TL yoksulluk sınırının olduğu bir yerde, memurunuz 22 bin lira, asgari ücretliniz 11 bin lira, emekliniz 7.500 lira alıyorsa sizin gece gözüne bir damla uyku girmemesi gerekiyor ama görüyoruz ki siz sadece para politikalarıyla bir an önce sıcak parayı bu ülkeye getirmek için kapı kapı, ülke ülke dolaşıyorsunuz.

Evet, bir ülkenin savunma sanayisi bağımsızlığı için çok önemlidir ama ondan daha da önemli olan bir ülkenin ekonomik bağımsızlığıdır. 1 Mart tezkeresi sırasında kendi milletvekillerinize dönerek “Bakın, bu 1 Mart tezkeresi çıkmazsa bir ay sonra maaş bulamayız, ne konuşuyorsunuz.” diye kendi milletvekillerinizi azarlıyordunuz. Bugün küresel ve bölgesel çatışmaların bu kadar yoğun olduğu bir yerde ekonomi son derece önemlidir; dolayısıyla millî beka meselemiz olan bu ekonomiyi artık masaya yatırmamız lazım. Din de vatan da bayrak da bunları örtmeyi değil, bunları konuşmayı gerektiriyor diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun.

27.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, cumhuriyetin 100’üncü yılına, iktidarın 100’üncü yılı yok sayan anlayışına ve 28 Ekimde Filistin mitinginin yapılmasına, AK PARTİ’nin 2023 yılı hedefine, Merkez Bankasının politika faizini artırmasına, yapısal sorunların yapısal reformlarla çözüleceğine ve AK PARTİ Grubunun ülkenin sorunlarını çözecek kanun tekliflerini Meclise getirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir ülkenin hangi ülke olursa olsun kuruluşunun 100’üncü yıl dönümü son derece önemlidir. Türkiye’nin 29 Ekimde yani işte pazar günü 100’üncü yılını kutlayacağız, daha doğrusu 100’üncü yılının içerisindeyiz.

Ya, şöyle bir Türkiye'ye bakalım yani bir ülkenin, cumhuriyetin 100'üncü yılı havası var mı? 100'üncü yıl kutlamaları bağlamında yani bilimsel, akademik, sanatsal anlamda veya işte, toplumu coşturan başka her ne ise bu ülkede ne yapıldı? İktidar ne yaptı? Yani böyle 100'üncü yılı yok varsayan bir iktidar anlayışını maalesef görüyoruz. Bu cumhuriyetle ne problemleri var biz bunu anlayabilmiş değiliz. Bu çok yanlış, hiç olmazsa bundan sonra bu tür şeylerden kaçınmak lazım.

Şimdi bir de bütün bunlar yetmiyormuş gibi yani 28 Ekim gününde Filistin mitingi yapıyor. Gazze'deki yapılan vahşeti başından itibaren Genel Başkanımız, bütün parti yetkililerimiz ve şahsım burada defalarca kınadık, defalarca lanetledik, "Büyük bir insanlık dramı yaşanıyor orada." dedik ancak yani cumhuriyetin 100'üncü yılının olduğu günle Filistin mitingini böyle karşı karşıya getirmek, birbirlerine alternatif şeyler gibi sunmak kadar da yanlış bir şey olamaz. Başka bir tarih mi bulamadınız Allah aşkına? Yani 28 Ekimde bu mitingi yapıyorsunuz. Bir hafta önce yapalım, bir hafta sonra yapsaydınız. Sonra, bu mitinge niye diğer siyasi partileri davet etmiyorsunuz? Cumhurbaşkanı olarak, devlet olarak yapilsa bu. Şimdi bunların hiçbirisi yok. Böyle bir şey; bunu anlamak mümkün değil.

Tarih boyunca Türkler mazlumlarının hamisi olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti devleti güçlü olursa tekrar biz bugün de yarın da yine mazlum ve mağdur milletlerin hamisi oluruz. Ama kendi içerisinde birliği beraberliği olmayan bir ülke güçlü olamaz; güçlü olmadığınız zaman da siz bırakın birilerinin hamisi olmak yerine kendiniz hamiye muhtaç hâle gelirsiniz. Bu yapılanların çok yanlış olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sonra 2023... Şimdi arkadaşlar konuşuyor yani "Çok büyük işler yapıldı. AK PARTİ'den önce zaten hiçbir şey yoktu, AK PARTİ getirdi ne getirdiyse bu ülkeye." gibi. Tekerleği de onlar icat etti, ateşi de onlar buldu, her şeyi onlar buldu! Ya, kardeşim, en iddialı olduğunuz şey 2023 yılında bu ülkeyi ilk 10 ekonomi arasına sokmaktı. 2011 yılında bunu Sayın Cumhurbaşkanı ifade etti. Aslında 2000'de konulmuştu bu hedefler ama o Hükümetler öyle reklam yapmayı beceremedi, hiç kimsenin haberi olmadı. 2011 yılında seçim beyannamesiyle bu hedef ortaya konuldu, 11 tane seçim kazandı AK PARTİ bununla. Şimdi geldiğimiz noktada -kalkınma planını pazartesi günü Genel Kurulda görüşeceğiz- kalkınma planında Türkiye'nin 2023'te olması gereken 10'uncu büyük ülke hedefi "Kusura bakmayın, 2053'e erteledik." deniliyor, şu anda 2053 hedefi hâline getirildi. On iki yılda bu ülkenin hayallerini, bu milletin hayallerini yaktınız, otuz yıl ertelediniz bu milletin hayallerini ve bunun üzerine de sürekli siyaset yaptınız. Yani bunları konuşmamız lazımdı, bunların yapılması lazımdı; bunların hiçbirisi sanki olmamış gibi hareket ediliyor, bunları anlamak mümkün değil.

Şimdi, bu politika faizini bugün Merkez Bankası yüzde 35'e çıkardı, yüzde 8,5'tan itibaren başladı bir politika faizi artış süreci; 35 ve daha kaç olacak bunu kimse bilmiyor. Efendim, peki, bu niye... Türkiye'de azıcık bir geri gidelim, 2021 yılı Eylül ayına gidelim; daha önce Martta, işte o günkü Merkez Bankası 19'a çıkardı politika faizini diye herkesi azlettiler, görevden aldılar. "Ben bunları görevden alacağım, söz dinlemiyorlar." dedi; 2021 Eylül ayından itibaren, 19 olan politika faizi ekonominin temellerinden bağımsız bir şekilde, kopuk bir şekilde "Faiz sebep, enflasyon sonuç." diye, dünyada hiç kimsenin inanmadığı bir argüman ileri sürülerek aşağı doğru çekilmeye başlandı, Türkiye ekonomisi tam bir yangın yerine döndü; 8,5'a kadar çekildi. Bakın, o gün 19'a müdahale edilmeseydi, bugün Türkiye, bambaşka bir Türkiye olacaktı; enflasyonu yüzde 10-15 civarında olan, dolar kuru bugün 8-10 lira olan, faizleri yüzde 8-10 civarında olan bir Türkiye'yi konuşacakken şu anda yüzde 65 enflasyon, 28 lira dolar kuru, yüzde 35 politika faizi... Hâlâ da yükselecek, gidecek, nereye gideceğini bilmiyoruz. Bu kadar büyük bedeller ödettildi bu ülkeye, bu millete, millet yoksullaştı. Yani bunları sürekli konuşuyoruz; işte, Gini katsayısı bozulmuş, ücretlilerin millî gelir içerisindeki aldığı pay düşmüş, ciddi bir yoksullaşma, fakirleşme var. Hiçbir şey olmamış gibi radikal bir makas değişikliği yapılıyor. Ya, bir defa, milletin

huzuruna çıkıp “Ey milletim, kusura bakmayın, biz bir hata ettik, böyle böyle yanlış işler yaptık, Türkiye de çok kötü gitti. Şimdi artık bu politikaları uyguluyoruz.” diye bir şey söyleyin bu millete. Ya, sadece Mehmet Şimşek söyledi, o da kendisini aklamak için öncekilerin hepsine “akıl dışı politikalar” dedi, bir kalemde sildi attı. Ama Sayın Cumhurbaşkanı her işe karıştığına göre, her işi o yaptığına göre, Sayın Cumhurbaşkanından bir özür bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sınır getirmiştik, biliyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, işin doğrusu, özür de yetmez ama hiç olmazsa bunu millettten esirgememek lazım. Dolayısıyla, bu yapılan hatalar millete ödettirilmiştir. Faiz yüzde 35 oldu; hiçbir şekilde ülkenin sorunlarını çözmeyecek çünkü ülkenin sorunları ciddi yapıllaştı, yapısal sorunlar yapısal müdahalelerle çözülür. Bakın, önümüzde bir Arjantin örneği var, burada grafiğini göstermek istiyorum. Arjantin, işte, aynı bizim durumumuzda gibi şimdi, “default”a düştü, önce enflasyon yüksek diye faiz artırdı, faizi artırdı enflasyonu yükseltti derken enflasyon ile faiz kol kola gidiyorlar Arjantin’de. Eğer yapısal müdahaleler yapılmazsa, bütçeye çekidüzen verilmezse, cari açığa çekidüzen verilmezse aynı Arjantin olur; bu faizler gittikçe enflasyon da peşinden gider. Bunlar çözüm değil, sadece bu çözüm değil; bu, doğru adım olabilir ama bunlar çözüm değil.

Bakın, Hükümet kurulum beş ay oldu, daha bir tane kanun gelmedi buraya ya! Uluslararası sözleşmelerle, şununla bununla vakit geçiriyoruz. Niye kanun gelmiyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Evet, şimdi konu derin bir konu, uzun sürer. Biliyorsunuz, milletvekillerimizin konuşmalardan sonra birer dakika haklarını kullanmalarını dün Grup Başkan Vekillerimizle görüşerek kaldırdık.

Bu dikkatle, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Yaklaşık iki yüz dakika bugün biz tasarruf ettik zaten konuşmalarımızdan. Bir dakika... Önemli bir konu olduğu için söylüyorum.

Yani şimdi, o zaman Meclis olarak, özellikle AK PARTİ Grubuna buradan seslenmek istiyorum: Hani, yeni sistemde kanun teklifini de milletvekilleri veriyor. Bizim verdiğimiz kanun tekliflerini zaten görüşmüyorsunuz. Bu ülkenin sorunlarını çözecek kanun tekliflerini bu Meclise getirin, bunları çözelim. Bunları yapmazsak faizi 35 değil, 135 de yaparsanız enflasyon peşinden o şekilde gider. Ha, belki sizin açınızdan doğru olan bir şey olur, işte, Erdoğan’ın tezi o zaman kanıtlanmış olur; faiz sebep, enflasyon sonuç olur Arjantin’in bugün yaşadığı gibi. Ama bu işi çözecek olan şey yapısal reformdur, bütçeye çekidüzen vermektir, yolsuzluğu, usulsüzlüğü, hırsızlığı azaltmaktır. Bunları yapmadan da bu faizi artırarak hiçbir şekilde sonuç almak mümkün değildir diyorum.

Tekrar, buradan cumhuriyetin 100’üncü yılını da son konuşmamda kutlamak istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Akçay, buyurun.

28.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü kuruluş yıl dönümüne ve 21'inci yüzyılı Türk ve Türkiye yüzyılı yapacaklarına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

29 Ekim 1923'te kurulan, istiklal ve istikbal mücadelemizin şanlı neticesi Türkiye Cumhuriyeti'mizin 100'üncü kuruluş yıl dönümünü şanla, şerefle, coşkuyla, heyecanla kutluyoruz ve idrak ediyoruz.

Cumhuriyet, millî bağımsızlık ve millî egemenlik yolunda emperyalizme ve işgalcilere karşı mücadele eden Türk milletinin irade ve kararlılığının tüm dünyaya ilanıdır. Cumhuriyetin kilometre taşları Amasya, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde döşenmiş “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” şiarıyla, 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışıyla vücut bulmuştur, 29 Ekim 1923'te de cumhuriyetin ilanıyla birlikte bu süreç taçlanmıştır. Türk milleti, cumhuriyetin ilanıyla tarihî sözünü söylemiştir. Cumhuriyet, sömürgeci güçlere karşı muazzam bir mücadele ruhunun, millî şuurun, muhteşem bir dirilişin ve dirayetin eseridir. Cumhuriyet, millî mücadelenin gönüllerde taht kurmuş hâlidir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Türk milletinin karakterine ve âdetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir.” sözleriyle cumhuriyetin milletimizin kadim tarihi ve medeniyetiyle tam olarak uyuştuğunu ifade etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti nice fedakârlıkların, nice mücadelelerin ve nice kahramanlıkların ürünüdür. Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümü aynı zamanda Türk asrının ve Türkiye Yüzyılı'nın da başlangıcıdır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi cumhuriyetin kazanımlarını, tecrübelerini ve emanetlerini çok güçlü biçimde güncellemiş ve geleceğin yüzyılına taşıyacak stratejik ve siyasi fırsatlar sunmuştur. Cumhuriyetin ilan edildiği gün Türkiye Büyük Millet Meclisinde teşekkür konuşması yapan Gazi Mustafa Kemal Atatürk “Daima milletin sevgi ve güvenine dayanarak hep birlikte ileri gideceğiz. Türkiye Cumhuriyeti mutlu, başarılı ve muzaffer olacaktır.” diyerek yeni hedefimizi göstermiştir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk Onuncu Yıl Nutku'nda “Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz. Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine çıkaracağız.” diyerek yol haritamızı çizmiştir.

Cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümünde Türkiye çok daha güçlü, çok daha muktedir, çok daha gelişmiştir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de ifade ettiği gibi, biz 100'üncü yılı idrak eden nesil olarak bu yapılanları da asla kâfi görmüyoruz; daha büyük, daha güzel işler yapmak azmindeyiz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği hedef doğrultusunda, Allah'ın izniyle, 21'inci yüzyılı Türk ve Türkiye yüzyılı yapacağız. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “en büyük eserim” dediği Türkiye Cumhuriyeti'ni ilelebet yaşatacağız.

Türk milletinin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyor, ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere İstiklal Savaşı'mızın aziz kahramanlarını, kurucu kadrolarını, bütün şehit ve gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümü kutlu olsun. Yaşasın Türk milleti, yaşasın Türkiye Cumhuriyeti diyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Oluç...

29.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'nda meydana gelen asansör kazasına, IŞİD'in kaçırıp internette satışa çıkardığı Ezidi kız çocuğuna, IŞİD'in "Mekteb-i Furkan" adıyla yeniden yapılanmaya çalıştığına, Emniyete operasyon yapıldığına, Mukadder Kardiye'n'e ve cezasızlık politikasına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; Aydın'da dün gece yarısı Işıklı Mahallesi Kültür Bulvarı'nda bulunan Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'nda asansör düştü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 4'üncü sınıf öğrencisi olan Zeren Ertaş, maalesef asansöre sıkışarak hayatını kaybetti. Öğrenciler, bu yurttaki öğrenciler defalarca asansörün bozuk olduğunu bildirdiklerini ve tadilat talep ettiklerini ifade ediyorlar. Sormak istiyoruz tadilat neden yapılmadı diye ama sadece bu değil, asansörün periyodik kontrol ve bakımları en son ne zaman ve hangi firma tarafından yapıldı; bunun açıkça söylenmesi gerekiyor. Çünkü Valilik tarafından yapılan bir açıklama var, hani içler acısı bir açıklama gerçekten; valiler bir kez daha bunu yaptılar. Valilik açıklaması, aşırı yük sebebiyle asansörün arızalandığını ifade ediyor. Hâlbuki mesele öyle değil, asansör daha öncesinden arızalı ve bu şikâyet edilmiş ama gereken adımlar atılmamış. Gerçekleri gizleyen bir Valilikle karşı karşıyayız. Sadece bu değil, Makina Mühendisleri Odası defalarca uyarılmış, tecrübesi olmayan, eğitilmemiş elemanlara ve firmalara denetim yaptırmayın diye bu uyarılarda bulunmuş. Bu da yeterince ciddiye alınmamış belli ki. Dolayısıyla bütün bu iddialar araştırılmalıdır. Genç bir kadının hayatını kaybetmesine sebep olan bu olaydan sorumlu idari personel hakkında mutlaka gerekli idari ve adli işlemler yapılmalıdır.

Daha evvel bunu konuştuk, IŞİD'in kaçırıp daha sonra internette satışa çıkardığı bir Ezidi kız çocuğu vardı Ankara'da, iki yıl önce kurtarılmıştı. Biz o zaman Mecliste bunu dile getirmiştik ama yani bütün kamuoyu kurtarıldığını zannetti. Bu çocuk önce Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Pursaklar Sevgi Evi'ne yerleştirildi ama sonradan öğreniyoruz ki Ezidi çocuk kendisini kaçıran ve satışa çıkaran IŞİD'lilere tekrar teslim edilmiş. Kadın avukatların çabasıyla soruşturma açıldı. İlk soruşturmada çocuğun kaçırılması ve satışa çıkarılmasıyla ilgili bir suçlama konusu yoktu, sadece IŞİD üyelerine örgüte üyelikten soruşturma başlatılmıştı ama avukatların çabasıyla kaçırılma ve satışla suçlama konusu yapıldı yoksa olay kapanıp gidecekti. Kim bilir böyle üstü kapatılan kaç tane olay var; onu da bilmiyoruz. IŞİD gibi bir örgüt tarafından kaçırılan; ailesinden, memleketinden koparılan, yetmeyip internette satışa çıkarılan çocuğu örgütün eline geri vermenin hiçbir izahatı olamaz. Bu doğrusa -ki dosyadaki evraklara göre doğru olduğu anlaşılıyor, avukatların açıklamasına göre- o zaman Aile Bakanı, şu andaki Aile Bakanı bunun cevabını vermeli, bunun nasıl olduğunu anlatmalı, anlatamıyorsa istifa etmeli ve hakkında mutlaka soruşturma açılmalıdır. Bunu özellikle belirtiyorum, Aile Bakanından açıklama bekliyoruz. Bu çocuğu yeniden IŞİD'lilere hangi anlayışla teslim ettiniz?

"IŞİD" deyince yani başka şeyler de söylemek istiyoruz tabii. "Mekteb-i Furkan" adıyla yeniden yapılanmaya çalışan bir örgütten söz ediyoruz. Eleman sağlama, silahlı ve askerî eğitim çalışmalarını, çıkan haberlere göre, Gürcistan'ın kuzeydoğusunda bulunan Pankisi Vadisi'nde yoğunlaştırmış vaziyette. Örgüte kazandırılanlar, Türkiye'deki inşaat şirketlerine iş yapan taşeron firmaların işçileri olarak Ankara'dan bu vadiye götürülüyorlar. IŞİD'in dağılma sürecinde, Türkiye'nin, örgüt militanları için bir tür sığınak ülke hâline geldiği anlaşılıyor. Örgütün hem Türkiyeli hem de yabancı uyruklu militanları aracılığıyla yeniden yapılanma sürecine girdiği anlaşılıyor. Türkiye'de "Ahlak ve Sunnet Dergisi" adı altında bu yeniden yapılanmayı sürdürüyorlar. İçişleri Bakanlığı da son yaptığı açıklamada bu Ahlak ve Sunnet Dergisi'nin IŞİD'in Türkiye'deki yapılanması olduğunu ifade etmişti. IŞİD'in dağılma süreci vardı ama belli ki bu sığınak ülke olma hâline sonra yeniden toparlanma için de çalışmalarını sürdürüyorlar. Türkiye açısından baktığımızda çok vahim bir gelişmedir, defalarca dile getirdik, çok sayıda uyuyan hücre vardır. Mutlaka bu konuda iktidarın daha kararlı ve istikrarlı bir adım atması gerekiyor. Biz bu konunun takipçisi olmayı sürdüreceğiz.

Son olarak değinmek istediğim bir konu var. Emniyete bir operasyon yapılmış vaziyette bu bir suç örgütüyle ilgili olarak ve Ankara Emniyet Müdür Yardımcısı ve onun yanı sıra eski emniyet müdür yardımcılarını açığa alınmış vaziyette. Basından öğrendik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bu açığa alınanlardan birisi Mukadder Kardiye. Hatırlar mısınız bilmiyoruz ama biz hatırlatmak istiyoruz: Bu kişi hakkında defalarca Mecliste konu yaptık ve bunu tartıştık. Neden tartıştık? Çünkü “Mukadder” isimli bu kişi Ankara’da tüm toplumsal muhalefete karşı kin ve nefret dolu bir emniyetçi pratiği sergiledi. Hakkında onlarca suç duyurusu yapılmış bir emniyetçiydi. Bizim vekilimiz, geçen dönem Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu şu kürsüden defalarca bunu anlattı, Ankara’da yapılanları yani bizim ziyaretimize gelen Barış Annelerine saldırttı bu kişi, Çorlu tren katliamı ailelerine saldırttı bu kişi, hekimlere saldırttı bu kişi, kamu emekçilerine saldırttı bu kişi, Özel Sektör Öğretmenleri Sendikasının yaptığı eyleme saldırttı bu kişi, vekillerimizi tehdit etti bu kişi ve biz defalarca bu kürsüden bu kişi hakkında şikâyetlerimizi dile getirdik, ifade ettik, suç duyuruları yapıldı ama hiçbir adım atılmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Biz o zaman bu kürsüden dedik ki: “Emniyetçi gibi değil, çeteci gibi davranıyor.” Ne kadar doğru söylemişiz ya, ne kadar doğru söylemişiz. Adamin çete ilişkileri açıkça ortaya çıktı ve görevden almak zorunda kalındı. Cezasızlık politikası bu tür çeteci davranışları güçlendiren bir politikadır ve buna karşı iktidarın kararlı bir şekilde gitmesi lazımdır ama çok da umutlu değiliz, bunu bir kez daha söylemiş olalım. Biz doğruları açıklamaya, bu tür adımların ne tür yanlışlara yol açtığını anlatmaya devam edeceğiz. Bunu da bir kez daha belirtmiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günaydın...

30.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, cumhuriyetin 100’üncü yılına ve iktisadi başarının kaynağını oluşturan cumhuriyetin bugün ne durumda olduğuna ve hakkında soruşturma açılan AKP’li belediye başkanına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutladığımız bu haftada 29 Ekimden önceki son birleşimdayız. Ben emperyalizmin gemileri Çanakkale’ye dayanmışken “Çanakkale geçilmez!” diyen, emperyalizmin gemileri İstanbul’a demir atmışken “Geldikleri gibi giderler.” diyen, hakkında “Katli vaciptir.” fetvaları İngiliz uçaklarından Anadolu’ya dağıtılırken üniformasını çıkarıp Anadolu’yu örgütleyen, milletin iradesini Mecliste birleştiren, ortak akılla, Meclisin iradesiyle bir Kurtuluş Savaşı veren ve 29 Ekim 1923’te bize bu cumhuriyeti armağan eden, bugün bu bayrakları burada asarak oturup buralarda konuşma yapabiliyorsa bunun kaynağını oluşturan Mustafa Kemal Atatürk’ü, yoldaşlarını ve Anadolu’nun bütün isimsiz kahramanlarını saygıyla ve minnetle anıyorum; sağ olsunlar, var olsunlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, cumhuriyetin 100’üncü yılını kutluyoruz. Zor zamanlarda kurulmuş yalnızca bir askerî başarı değil, arkasından dünyaya örnek gösterilen bir iktisadi başarının kaynağını oluşturan bu cumhuriyet bugün ne durumda? Değerli arkadaşlar, Merkez Bankası, evet, bugün politika faizini yüzde 35’e çıkardı. Niye bu kadar önem veriyoruz ve anlatıyoruz ki, ne olmuş yani yüzde 35’e çıkardıysa ne

olmuş? Arkadaşlar, bakın yalnızca iki yıl evvel 20 Mart 2021 tarihinde politika faizini yüzde 17’den 19’a çıkardığı için Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal görevden alınmıştı, hemen arkasından Maliye Bakanı Lütfi Elvan birkaç ay sonra görevden affını dilemek zorunda kalmıştı. Şimdi ne yapıyoruz? Böylece yüzde 8,5’e âdeta emirle indirilen faizler bugün yüzde 35’e çıkarılmış durumda.

Peki, bu emirle indirilme durumunun yöneticileri kimdi? Nureddin Nebati’ydi değil mi, “Gözlerime bakın.” diyordu televizyon programlarında, şimdi de “Gözlerime bakın.” diye diye Mecliste dolaşmaya devam ediyor. Diğeri kim? Diğeri Şahap Kavcıoğlu. Yeni Şafak’ta ekonomi yazarı iken Merkez Bankası Başkanı yaptığımız; o inanılmaz akılla, rasyonaliteyle, bilimle hiçbir bağdaşması olmayan ekonomi politikasını uygulayan Şahap Kavcıoğlu şimdi BDDK Başkanı olarak keyfine ve saltanatına devam ediyor. Peki, bunun bu memlekete maliyeti nedir?

Arkadaşlar, 6 Şubat tarihinde Türkiye’de 11 ili yıkan depremin konut hasarı, yıktığı bütün konutların maliyeti 59 milyar dolar, çarparsanız kabaca 1 trilyon 800 milyar TL. Peki sizin yalnızca kur korumalı mevduata gömdüğünüz kamu kaynağı ne kadar? 600 milyar TL yani siz, deprem zararının üçte 1’ini yalnızca kur korumalı mevduata yaptığımız akıl dışı uygulamalar nedeniyle memlekete fatura ettiniz. Yandaşlarınıza aktardığımız ucuz kredilerle beraber âdeta bir deprem zararı kadar zararı ekonomideki akıl dışılığınızla bu memlekete fatura ettiniz. Ben soruyorum: Bunun hesabını veren var mı? Bu faturayı ödemeye niyetli olan kimse var mı? Mesela Nureddin Nebati bundan dolayı bir üzüntü duyuyor mu? Dün dolaşıyordu işte buralarda, hâlâ “Gözlerimize bakın.” diyerek dolaşıyordu. Memlekette karnı aç olan, mutfağını kaynatamayan insanların gözleri artık açılmaz duruma geldi. Bu memleketi en az deprem zararı kadar yıktınız ve bugün bu mahcubiyetinizle cumhuriyeti bile kutlayamaz hâle geldiniz.

Arkadaşlar, siz yalnızca iç borcu bir yılda, 2022’den 2023’e 1,3 trilyondan 1,9 trilyona çıkardınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir yılda dış borcu 1,4’ten 2,1 trilyona çıkardınız. Dedğim gibi, kimin umurunda, herkes keyfine devam ediyor.

Bakın, bir keyfine devam eden daha göstereyim. Bu fotoğrafı görüyor musunuz? Bu fotoğrafta asker edasıyla Cumhurbaşkanının yanında duran, Millet İttifakı’nın oylarıyla seçilip sonra AKP’ye geçmiş bir belediye başkanı. Bu belediye başkanı hakkında soruşturma izni veriliyor, iki gün sonra soluğu Cumhurbaşkanının yanında alıyor. Bu da biliyor, soruşturmalardan sıyrılmak için ne yapmak lazım bu da biliyor. Şimdi, bu kafayla bu memleket yönetilirse Türkiye’nin geldiği durumu söyleyeyim; Türkiye, dünyada, Demokrasi Endeksi’nde 174 ülke içerisinde 103’üncü, Yolsuzluk Algısı’nda 180 ülke içerisinde 101’inci.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Gökhan Bey.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hukukun Üstünlüğü’nde 140 ülke içerisinde 116’ncı.

Ben çok isterdim ki cumhuriyetin 100’üncü yılını kutlarken bir başarı öyküsünü demokraside, hukukta, iktisatta anlatabilelim, dünyanın en müreffeh ülkelerinin yurttaşları olmanın mutluluğunu duyalım. Bırakın bunun mutluluğunu duymayı, cumhuriyeti kutlayamayan, hesabını veremeyen ve üstelik de bu uygulamalardan dolayı bir öz eleştiri dahi yapamayan bir Hükümetle karşı karşıyayız. Şüphesiz Türkiye çok daha iyisini hak ediyor ve 100’üncü yıl anmaları çerçevesinde, kurucularımıza buradan bir kere daha söz verelim: Bu cumhuriyeti ilelebet, elbette hep beraber, size söz vererek yaşatmaya devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Akbaşoğlu...

31.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, cumhuriyetin coşkuyla kutlanacağı haftaya, Mustafa Kemal Atatürk'ün koyduğu hedef doğrultusunda sessiz devrimlere imza attıklarına, dün Anadolu'ya saldıranların bugün Filistin'e saldırdığına ve cumartesi günü İstanbul'dan dünyaya haykıracaklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Evet, bu hafta, cumhuriyetimizin coşkuyla kutlandığı ve kutlanacağı, 81 vilayet, 85 milyon insanımızla beraber, devlet-millet kaynaşmasıyla cumhuriyetimizin ve devletimizin ilelebet payidar olacağı önemli bir haftayı yaşıyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Nisan 1920'de kurulması ve bizi yurdumuzdan, Anadolu'dan sürmek isteyen siyonistlere ve emperyalistlere karşı Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğinde oluşturulan Millî Mücadele'de yediden yetmiş yediye bütün milletimizin hep beraber büyük bir mukavemetiyle, Kuvayimillîye ruhuyla büyük bir zafere imza attık. Türkiye Büyük Millet Meclisinin sıralarında Akif merhumun

“Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
‘Medeniyet’ dediğin tek dişi kalmış canavar?”

mısralarıyla ayakta alkışlanan ve bir istiklal manifestosu olan İstiklal Marşı'mızın ruh ve manasıyla bütünleşik bir şekilde İnebolu-Kastamonu-İlgaz-Çankırı-Ankara hattında oluşturulan istiklal mücadelesiyle gerçekten büyük bir destan yazılmış ve 29 Ekim 1923'te de bu büyük zafer cumhuriyetle taçlandırılmıştır. Mustafa Kemal Paşa başta olmak üzere, onun silah arkadaşlarına ve aziz milletimizin bütün fertlerine bu zaferler münasebetiyle hürmetlerimizi, takdirlerimizi tekrar ifade ediyor ve bütün şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyoruz.

Şunu ifade etmek isterim ki Mustafa Kemal Atatürk, cumhuriyet kurulduğunda bir hedef ortaya koydu; istiklalitim, tam bağımsız Türkiye ve muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkmış bir Türkiye. İşte, bu hedefleri gerçekleştirmek noktasında, 100'üncü yılında, son yirmi bir yılda iktidarlarımızla beraber, liderimiz, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde cumhuriyetimizi yükseltmek, bayındırlığımızı artırma, cumhuriyetimizi demokrasiyle ve kalkınmayla taçlandırmak noktasında sessiz devrimlere imza attık. Bu büyük meşaleyi 2053 ve 2071 vizyonlarıyla bizden sonra gelecek nesillere salimen ve emin bir şekilde aktarma noktasında kararlılıkla yol yürüdük. Gerçekten, kuzeyden güneye, doğudan batıya muazzam hizmet ve eserlerle ülkemizi donattık. Her bir Cumhuriyet Bayramı'nda bir şaheser olarak açılışa hep beraber, millet-devlet kaynaşmasıyla şahit olduk. En son, millî ve yerli otomobilimiz Togg'un fabrikasını açtık ve ondan önce Atatürk Kültür Merkezi'ni, ondan önce Marmaray'ı, ondan önce İstanbul Havalimanı'nı Cumhuriyet Bayramı'nda gelecek nesiller için hizmet ve eser siyasetinin örnekleri olarak sunduk. İnşallah bundan sonra da Cumhuriyet Bayramlarımızı, bir dönüm noktası anlamında gerçekten gelecek nesillere çok daha güzel bir Türkiye bırakabilmenin bir umdesi, bir nişanesi olarak görüyoruz.

Şunu ifade etmek isterim ki dün, hakikaten, bu konuda aziz milletimizi yurdundan etmek isteyenler, Anadolu'dan bizi sürmek isteyenler, emperyalist ve siyonistler bugün Gazze'ye saldırıyorlar; dün Anadolu'ya saldıranlar bugün Filistin'e, Gazze'ye birlik ve beraberlik içerisinde saldırıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Miting yap.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İnsanlığı ayaklar altına alır tarzda, hakikatleri çarpıtarak, ters yüz ederek, duymazdan, görmezden gelmek suretiyle, gerçekten temel hak ve özgürlükler, insan hakları söylemlerine ihanet ediyorlar ve “Bize kimse karşı gelemez.” diye meydan okuyorlar.

Şunu ifade etmek isterim ki vaktiyle tanrılık iddiasında bulunan bir firavun bütün çocukların öldürülmesi talimatını vermişti ancak Hazreti Musa (AS) firavunun kucagında yetişti ve gerçekten hiçbir mukadderat geri durmadı. Siyonizme, ırkçı emperyalizmin sapkın anlayışına bel bağlayanlara ifade etmek isterim ki bu anlayıştan, bu vahşetten, bu insanlık dışı yaklaşımdan, bu katliamlardan hiçbir kimseye, insanlığa barış, fayda ve hayır gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ecdadımız tam dört asır Bosna’da Hırvatları, Sırları, Boşnakları; Kudüs’te Hristiyanları ve Yahudileri adalet ve merhametle yönetti ve bu, tarihe Pax Ottomana, Osmanlı Barışı olarak altın harflerle yazıldı. İşte, tarihin tam bu dönüm noktasında cumhuriyetimizin 100’üncü yılında, hedefimiz, 2’nci yüzyılı Türkiye yüzyılı yapmaktır. Bu noktada Pax Türkiye, Türkiye barışıyla bölgesel ve küresel anlamda bütün insanlığın vicdan sesi olmak gerçekten bize yararlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam mı edeceğiz?

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bugün Türkiye bütün kurum ve kuruluşlarıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bütün dünyaya bu çağrıda bulunuyor: İnsanlığın vicdanı Türkiye Cumhuriyeti devleti, insanlığın adalet ve merhamet sesi gerçekten Türkiye; bunu hep beraber, Allah nasip ederse cumartesi günü de bütün dünyaya İstanbul’dan, bütün millet fertlerinin katılımıyla haykıracağız ve insanlığın kazanması için de ne gerekiyorsa üzerimize düşeni millet-devlet kaynaşmasıyla hep beraber yapacağız.

Bu duygu ve düşüncelerle cumhuriyetimizin 100’üncü yılını, 29 Ekim 2023 Cumhuriyet Bayramı’mızı tebrik ediyor; nice bayramlara, nice yüz yıllara hep birlikte diyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim “İsrail terör devletidir.” diyor, terör devletinin elçisi Ankara’da ya! Önce onu halledin.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

32.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’nın, Genel Kurul çalışmalarında AK PARTİ sıralarındaki milletvekili sayısına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, cumhuriyetin 100’üncü yılını kutladığımız günlerdeyiz. Gazi Meclisimiz ve cumhuriyeti kuran Meclis ama Meclisin devamına baktığımız zaman, iktidar partisi olmasına rağmen, AK PARTİ sıralarında neredeyse Saadet Partisi sıralarındaki milletvekili sayısı kadar milletvekili var. Meclis grubumuzun üyesi olan Serap Yazıcı Hocamızın eşi bir aydır yoğun bakımda olmasına rağmen şu an Genel Kurulda ve bir aydan beri bu Genel Kurul çalışmalarına, Meclise duyduğu saygı ve milletin kendisine yüklediği görev sebebiyle gidip geliyor. Dolayısıyla biz İç Tüzük’ten kaynaklanan yoklama ve karar yeter sayısı ile ilgili hususları şu aşamada kullanmayı doğru bulmamakla

beraber -elbette hepimizin işleri olabilir ama- bu Genel Kurul çalışmalarını eğer gerçekten gereksiz işleri görüşüyorsak tatil edelim, başka işler yapalım; yok, gerekli işleri görüşüyorsak partilerin en azından üye sayıları oranınca devam noktasında bir hassasiyet göstermeleri gerektiğini... Hem bizlere millette verilen görevi yerine getirelim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir saniye efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - ...hem de Sayın Cumhurbaşkanı “Bu maaşları hak etmiyorsunuz.” diye AK PARTİ sıralarına yönelerek sitemde bulunmuştu. Dolayısıyla devamla ilgili, bu düşük yoğunlukla olursa, usuli hakları da kullanmak mecburiyetinde olacağımızı hatırlatarak Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Serap Hanım, geçmiş olsun eşinize.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkürler.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçmesi için sadece bir beyanda bulunalım.

İsterlerse kendi sıralarını sayabilirler, isterlerse bizim sıraları tek tek sayabilirler. Sonuç itibarıyla...

ORHAN SÜMER (Adana) – Orana göre sayalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – “Oran” dedim Sayın Başkan. “Oran” dedim; oran, oran...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, böyle bir...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – 20 kişi var AK PARTİ’de; 20 kişi de yok, 15 kişi var. Sayıyorum işte, 15 kişi var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Söz alın, söz alın...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sadece oylama sırasında gelmeniz doğru değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuyu konuşmak, gerçekten asıl saygısızlık meseleyi buraya kadar indirebilmektir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sadece oylama sırasında Genel Kurula gelmeniz doğru değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz bütün grubumuzla buradayız...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Buyurun, burada görelim sizi o zaman.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hep beraber buradayız, bunu deneyebilirsiniz, her zaman deneyebilirsiniz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Allah Allah!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – 15 kişisiniz, grubunuz 15 kişi Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Buyurun buraya, görelim sizi.

ERHAN USTA (Samsun) – Oylamadan oylamaya...

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Libya Yüksek Devlet Konseyi Başkanı Muhammet Miftah Takala'nın beraberinde bir parlamento heyetiyle birlikte 30 Ekim-1 Kasım 2023, Filistin Ulusal Meclisi Başkanı Rawhi Fattouh'un ise 8-10 Kasım 2023 tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret etmelerine ilişkin tezkeresi (3/782)

26/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Libya Yüksek Devlet Konseyi Başkanı Sayın Muhammet Miftah Takala'nın beraberinde bir parlamento heyetiyle birlikte 30 Ekim-1 Kasım 2023, Filistin Ulusal Meclisi Başkanı Rawhi Fattouh'un ise 8-10 Kasım 2023 tarihleri arasında ülkemizi ziyaret etmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 11 Ekim 2023 tarih ve 8 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetlerin ülkemizi ziyaretleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

V.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, son günlerde yaşanan intihar olayları nedeniyle üniversiteli gençlerimizin yaşadığı sorunları doğru bir şekilde tespit etmek, onları içine düştükleri maddi ve manevi bunalımları çözmek, sorunların giderilmesine yönelik adımlar atmak için konunun kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından son günlerde yaşanan intihar olayları nedeniyle üniversiteli gençlerimizin yaşadığı sorunları doğru bir şekilde tespit etmek, onları içine düştükleri maddi ve manevi bunalımlarını çözmek, sorunlarının giderilmesine yönelik adımlar

atmak için konunun kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması talebimizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/10/2023 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum. Sözlerimin başında cumhuriyetimizin 100'üncü yılını tebrik ediyor ve İstiklal Savaşı'ndan bugüne kadar şehit olan, gazi olan bütün geçmişlerimizi rahmetle یاد ediyorum.

Bugün ülkemizin geleceği olan gençlerimiz hakkında üzücü bir gerçekle yüzleşmek zorundayız. Üniversite öğrencilerinin yaşadığı sorunlar ve buna bağlı artan intihar olayları şu anda ana gündemimiz hâline dönüşmüş durumdadır. Son üç hafta içerisinde Eskişehir ve Çanakkale'de okuyan 3 üniversiteli gencimizin canına kıydığına dair haberleri okuduk. Ne yazık ki yaşamına son veren gençlerimizin maddi sıkıntılar ve borçları nedeniyle bu yolu seçtikleri biliniyor. Bu olaylar sadece gençlerimizin trajik kaderini değil, aynı zamanda ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik buhranı da anlatıyor. “Gençleri bu dönülmez çizgiye iten sorunlar, sıkıntılar, yenilgiler, ümitsizlikler, bezginlikler neler?” sorularına el birliğiyle, hep birlikte cevap bulmak zorundayız. Gençlerimiz en temel insan hakkı olan barınma ve beslenme gibi ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanıyor, büyük hayallerle başladıkları üniversite eğitiminin sonunda kendilerini bekleyen işsizlik nedeniyle ruhsal bir çöküntü içinde yaşıyor. Genç işsizlikten daha tehlikeli olan genç ümitsizliğidir ve bizim ülkemizde ümitsiz genç sayısı işsiz genç sayısından çok daha fazladır ve giderek daha da artmaktadır.

Değerli milletvekilleri, üç gün sonra gençlerimize emanet edilmiş olan cumhuriyetimiz 100 yaşına girecek. Yeni yüzyılın şafağında milletimizin ama özellikle de gençlerimizin hiç de hak etmediği bir Türkiye tablosu var karşımızda. Üzülerek görüyoruz ki yirmi bir yıldır iş başında olan iktidar, cumhuriyetin 100'üncü yılında bu ülkenin evlatlarına onurlu yaşam ve müreffeh bir gelecek değil, öngörülemez ve endişe dolu bir gelecek bırakıyor. Bakınız, Türkiye Gençlik Araştırması 2023 verilerine göre her 2 gençten 1'inin yani gençlerin yüzde 55,4'ünün yaşadığı en büyük zorluk beslenme. “Türkiye Yüzyılı” diyerek millete kendi ütopyalarını anlatanların bizleri getirip bıraktığı yer fırsat bulanın kaçtığı, kimsenin geleceğinden emin olamadığı bir ülkeye dönüşmüş durumda. Türkiye’de fikir suç, beyin ise göç tehdidi altındadır. Gençler, üniversite diplomalarını Türkiye’de işe girmelerini sağlayacak belge olarak değil, yabancı ülkelere yerleşmelerine imkân veren ön vize olarak görüyorlar artık. Bir kamu kurumunda kamu görevlisi olma imkânını zorlamanın değil, yabancı bir ülkede garsonluk yapma fırsatını kollamanın başarı sayıldığı bir eşik oluşturuldu. Yarınlarımızı emanet edeceğimiz başarılı, çalışkan ve liyakat sahibi gençlerimiz kendi ülkesine küskün bir şekilde umutsuzluk içinde yaşıyor. İktidar, gençlerimizin bu topraklara olan aidiyet duygularını zedelemiş ve onları yurt dışında bir hayat kurmaya mecbur hâle getirmiştir, ne hazindir ki gençlerin yüzde 63’ü fırsat verilmesi hâlinde başka bir ülkede yaşamak istiyor. Araştırmaya katılan gençlerin yüzde 61,3’ü eğitimleri sırasında ekonomik anlamda zorluk yaşadıklarını söylerken yüzde 98,4’ü Türkiye’deki en önemli sorunun işsizlik, mevcut ekonomik koşullar, adam kayırma, yolsuzluk, rüşvet, güvenlik problemi, hukuk, adalet ve eğitim sistemi olduğunu söylüyor. AK PARTİ’nin “2053” “2071” diye geleceği işaret ettiği ülkemizde gençlerimiz bırakın geleceği, yarınlarını bile göremiyor.

Değerli milletvekilleri “genç” Farsça kökenli bir kelime ve “hazine” anlamına geliyor fakat ne yazık ki Türkiye hazinesini her geçen gün eksiltmeye, ziyan etmeye, israf etmeye devam ediyor. Üniversite öğrencilerimizin intihara sürüklenmesinin ardında yatan sebepleri irdelemek zorundayız. Eğitim sistemimizin çarkları arasında kaybolan bu gençler umutsuzluğa, kaygıya ve depresyona mahkûm ediliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak dün gece Aydın’da KYK Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu’nda yaşanan üzücü hadiseye de değinmek istiyorum. Öğrencilerin uzun zamandır arızalı olduğunu söyledikleri asansörün düşmesi nedeniyle bir öğrencimiz hayatını kaybetti. Bu sorunun takipçisi olacağımızı, Bakanlık tarafından yapılan açıklamayı takip edeceğimizi söylüyor, sizleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olasınız.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Muhterem Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygı, muhabbetle selamlıyorum.

Ülkemizde artan enflasyon ve ekonomik kriz her kesimi ağır vuruyor; bunların içerisinde de tabii gençliği, özellikle de üniversite öğrencilerini. Bunun yansıması da ne yazık ki intiharlara kadar varan ciddi bir sorun olarak karşımızda. Ben iki tane spesifik örneği burada sizinle paylaşmak istiyorum; daha doğrusu, aslında AK PARTİ iktidarları dönemindeki çifte standardın, adaletsizliğin buraya yansımasını da sizlere şimdi ileteceğim. Örnek veriyorum: Bursa’da yaklaşık 20 bine yakın öğrenci yurtlarda kalıyor; bunların 14.515’i Kredi ve Yurtlara bağlı yurtlarda, 5 binin üzerinde öğrenci de özel yurtlarda kalıyor. Bu özel yurtlar -5 binin üzerinde öğrenci kalıyor- yani ücretleri kişi sayısına göre aylık 7 bin lira ile 10 bin lira arasında değişen, ekonomik anlamda da ciddi zorluk veren yurtlar ama ilginç olan şu: Belli vakıf ve derneklerin yurtlarında kalan öğrencilerine Kredi ve Yurtlar Kurumu öğrenci başına her ay 4 bin lira veriyor. Mesela hangi yurttan kalan öğrencilere veriyor? Ensar, TDV, İnsan Vakfı, Birlik, TÜRGEV, İhlas, Türkiye Gençlik, İlim Yayma, Marifet gibi. Burada kalan çocuklar 4 bin lira alıyorlar ama burada yer bulamayan veya buraya gitmeyen, Kredi ve Yurtlar Kurumunda da yurt çıkmadığı için özel yurttan kalmak zorunda kalan öğrenciye kaç lira veriyor? Hiçbir destek vermiyor. Yahu öğrenci üzerinde bari bu çifte standarttan, bu yandaş kayırmacılığından vazgeçin. Peki, Ensar Vakfında kalan öğrenciye 4 bin lirayı veriyor da Ensar Vakfı orada kalan öğrenciyi bedava mı barındırıyor? Hayır, o da alıyor 8 bin lira. Şimdi, böyle bir çarpıklık var.

Bir spesifik örnek de şu, hemen tamamlayayım: 15 Temmuz hain darbesinden sonra işte malum cemaatin yurtlarına, vakıflarına el konuldu. Bir yurt vardı Uludağ Üniversitesinin girişinde, bu yurda el konuldu, adı Gaziler Yurdu. Bu Gaziler Yurdu, Kredi Yurtlara devredildi; Kredi Yurtlar burayı boyadı, sıvadı, özelliklerini normal Kredi Yurtların standartlarına getirdi, tam eğitim öğretim başlayacak, ne yaptılar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Bu önemli Başkanım, çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Siz söyleyin, kayda geçer.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – O zaman söyleyeyim: Hemen bu yurdu aldılar ve TÜRGEV’e verdiler. Önce vakıf TÜRGEV’e devretti, Kredi Yurtlar da kapasitesi yetmediği için yurt binası kiraladı. Binayı kimden kiraladı? O da KADEM’den. Tebrik ediyorum, hayırlı uğurlu olsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kara...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da deprem sonrasında yaşanan sorunların hâlâ devam ettiğine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay'da deprem sonrasında yaşanan sorunlar hâlâ devam ediyor. Öyle belirttiğiniz gibi de “Açıkta kimsemiz yok.” söylemini kabul etmiyoruz. Açıkta kalan vatandaşlarımız var; üstelik, tuvaleti ve duşu dışarıda olan konteyner kentler var, sözde “yaşam alanları” diyoruz biz bunlara.

Biliyor musunuz, kadınlar dışarıda bulaşık yıkıyorlar, 70 yaşındaki bir teyzemiz, diyabet hastası teyzemiz, gece 02.00’de tuvalete kalkmak için dışarıya gitmek zorunda. Öyle bir AFAD Genel Müdürü var ki kendisine ulaşmamız namümkün maalesef.

Yine söylüyoruz ki kiracılara ve az hasarlı evi olanlara hak sahipliği verin, konteynerlere hemen yerleştirin. İş yerleri yıkılmış olan yurttaşlarımız var, gerçekten çok zor durumdalar. Orta hasarlı evleri olanlar nasıl güçlendirecek, âdeta bilemiyorlar ve çok büyük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Salman...

34.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, Türkiye Cumhuriyeti'ni muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarma mücadelelerine ilişkin açıklaması

AYHAN SALMAN (Bursa) - Türkiye Cumhuriyeti, asırlardır hürriyetinden ve onurundan taviz vermektense ölmeyi tercih eden asil bir milletin şahlanışının, küllerinden yeniden doğuşunun nişanesidir.

Aziz milletimiz, 29 Ekim 1923'te millî iradesine pranga vurdurmayacağını, kendi kaderi üzerinde hiç kimsenin müdahil olamayacağını kanıyla ve canıyla tüm dünyaya ilan etmiştir.

Altı yüz yıllık bir cihan devletinin mirası üzerinde yükselen genç cumhuriyetimizi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün veciz bir şekilde ifade ettiği muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarma mücadelesini Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ olarak azimle ve şevkle sürdürüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu toprakları bizlere emanet eden şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyor, Cumhuriyet Bayramı'mızı tebrik ediyorum.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, son günlerde yaşanan intihar olayları nedeniyle üniversiteli gençlerimizin yaşadığı sorunları doğru bir şekilde tespit etmek, onları içine düştükleri maddi ve manevi bunalımları çözmek, sorunların giderilmesine yönelik adımlar atmak için konunun kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; öncelikle, yaşadıkları sorunlar nedeniyle çaresizliğe kapılarak yaşamlarına son vermiş olan 3 gencimize ve yine bugün Aydın Işıklı Kız Öğrenci Yurdu'nda düşen asansörde yaşamını kaybeden Zeren Ertaş'a Allah'tan rahmet diliyorum; ailelerinin başı sağ olsun.

Son dönemde artan intihar olayları ülkede yaşanan çoklu krizlerin bir sonucudur ve bu ölümlerden ülkeyi yönetenler, savaşa bütçe ayıranlar, tarikatlara bütçe ayıranlar bire bir, birinci dereceden sorumludurlar.

Ana dilde, bağımsız, bilimsel ve tarafsız eğitim veren kurumlar olması gereken üniversiteler bugün gelinen noktada baskıcı ve ne yazık ki bilim üretilmeyen mekânlara dönüşmüş durumda.

Uçuk fiyatlardaki kiralardan günlerdir bahsediyoruz ve bu nedenle de öğrenciler ne yazık ki ev kiralayamıyorlar ve kötü koşullarda devlet yurtlarında kalmak zorunda kalıyorlar. Üniversite öğrencisi sayısı her yıl artarken yeni yurt yapılmıyor; yeni yurt yapılmadığı gibi olanlar da başka kurumlara devrediliyor, hatta azaltılıyor, yurt odalarındaki yatak sayısı artırılarak kapasite genişletilmiş gibi gösteriliyor. KYK yurtlarındaki öğrenciler tıklım tıklım odalarda kurtlanmış yemekler yemek zorunda kalıyorlar, su akmayan banyoları kullanmak zorunda kalıyorlar ve bu koşullara mecbur bırakılıyorlar.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, kendi bünyesindeki yurtlara kaynak aktarmak yerine tarikatlara ve vakıf yurtlarına finansman sağlıyor. Sadece 2022’de derneklere ve vakıflara aktarılan kaynak 560 milyondan daha fazla. Tarikat yurtlarında kalan çocuklar da gençler de güvende değil. Bunu şöyle hatırlayabiliriz: Baskı nedeniyle yaşamına son veren Enes Kara’yı unutmadık, hepimiz hatırlıyoruz. Diğer yandan, Antalya’da kaçak tarikat yurdunda canice öldürülen Mehmet Sami Tuğrul’u da hatırlayalım; sadece katil cezalandırıldı ve diğer hiçbir sorumlu soruşturma bile geçirmedi.

İktidar, gençlerin en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamıyor. Öğrenciler özellikle son yıllarda yaptıkları eylemlerle “Barınamıyoruz!” diyerek sokaklara çıktılar ve bu demokratik haklarını kullanırken ne yazık ki birtakım disiplin soruşturmalarına maruz bırakılarak üniversitelerden koparılmak istendiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Devamla) – Bir dakika rica etsem Sayın Başkan...

BAŞKAN – Grup Başkan Vekillerimizle değerlendirme yapıldı ve prensip olarak birer dakikaların verilmemesi konusunda bir karar alındı.

ADALET KAYA (Devamla) – Çok önemli, çok rica ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, o zaman Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarını kısın.

BAŞKAN – Ama işte, bu, hafta sonu programlarından dolayı...

ADALET KAYA (Devamla) – Bir dakika rica ediyorum sizden.

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET KAYA (Devamla) – Ben buradan gençlere seslenmek istiyorum: Evet, çok kötü koşullarda yaşıyorsunuz, çok çaresiz hissediyorsunuz ama lütfen tükenmeyin çünkü biz birbirimizin çaresi olabiliriz. Örgütlenmek zorundayız ve bu düzeni birlikte değiştirebileceğimize inanmak zorundayız.

Bir de son olarak özellikle, intihar eden 3 çocuktan, 3 gençten 2’sinin Kürt olması da bir tesadüf değil çünkü bölgesel eşitsizlikler nedeniyle hem ekonomik krizden hem de savaş politikalarından, baskı politikalarından Kürt yurttaşlar daha çok etkileniyorlar. Bu nedenle de hep beraber mücadele etmek zorundayız. İntihar etmek ya da çaresizliğe düşmek çözüm değil, bunu birlikte başarabiliriz diyorum.

Saygılar sunarım.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Barış Bektaş...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya ili Karapınar ilçesinde yapılması planlanan enerji ihtisas bölgesine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karapınar’da yapılması planlanan enerji ihtisas bölgesi birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Güneş panelleriyle kaplanması planlanan bu bölge şu anda Karapınar’ın köylerinde yaşamını hayvancılıkla sürdüren yurttaşlarımızın kullandığı ortak bir mera durumundadır ve yaklaşık 20 bin hayvanın beslenmesi sağlamaktadır. Yine, bu bölge tarıma açıldığı takdirde yüksek verimli bir katkı sunacağı hâlde, projenin yapılacağı bölgede köy yollarının kapanmasıyla birlikte köyler arasındaki ulaşım 80 ile 100 kilometre arasında yolculuklara neden olacaktır. AKP iktidarı, tüm bunları görmezden gelerek bu kıymetli araziye Kalyon İnşaatı tahsis etmiştir.

Karapınar ve köylerini doğrudan etkileyen, tarım ve hayvancılığa zarar veren bu hatadan dönülmesi gerektiğini Meclisimizin dikkatine sunarım.

Saygılar.

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, son günlerde yaşanan intihar olayları nedeniyle üniversiteli gençlerimizin yaşadığı sorunları doğru bir şekilde tespit etmek, onları içine düştükleri maddi ve manevi bunalımları çözmek, sorunların giderilmesine yönelik adımlar atmak için konunun kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan Pala. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversite öğrencilerinin sorunlarıyla ilgili, Saadet Partisi tarafından verilen Meclis araştırması önergesi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün gençler yitirdikleri arkadaşlarının acısıyla sokaklardan haklı olarak isyan ettiler -hepiniz görmüşsünüzdür- “Ölmeye değil okumaya geldik.” dediler. Üniversite öğrencilerinin son yıllarda özellikle ortaya çıkan sorunları, öğrenci yemekhanelerindeki protestolar, birbiri peşi sıra gizlenen ve maalesef ortaya çıkan intiharlar ve KYK yurdunda asansör faciası nedeniyle yaşamını yitiren öğrenciler artık çok daha yakıcı bir şekilde gündemde kendilerine yer bulmaya başladılar. “Asansör faciası” dedim, bilerek kullandım çünkü kaza değil; çünkü kaza, biliyorsunuz, beklenmedik ve planlanmamış bir olaydır oysa burada yurt yönetiminin öğrenciler tarafından uyarıldığını, dolayısıyla beklenmedik bir olayla karşı karşıya olduğumuzu söylememiz gerekir. Aydın’da yaşanan olayın başka yurtlarda, başka KYK yurtlarında yaşanmaması için buradan özellikle söylemek isterim: Tüm KYK yurtları iş sağlığı ve güvenliği ölçütlerine göre hemen gözden geçirilmeli çünkü başka bir öğrenciyi daha yitirmeye sanırım hiçbirimizin tahammülü yok.

Değerli milletvekilleri, üniversite öğrencilerinin en başta barınma, beslenme ve ulaşım olmak üzere çok sayıda sorunları var; kitap, sinema, tiyatro, günlük olarak bir arkadaşıyla kafede buluşmak ve günlük gereksinimlerini karşılayabilmek için, sosyal hayatlarını yaşayabilmek için düzenli bir gelire ihtiyaçları var ve bu öğrencilerin, aynı zamanda, kendilerini özgürce ifade edebilecek akademik ve sosyal ortamlara ihtiyaçları var. Üniversite öğrencilerinin hiçbir engelle karşılaşmadan, bilimin ışığında eğitim almalarını ve sanatla buluşmalarını sağlamalıyız.

Değerli milletvekilleri, yapılan araştırmalar üniversite öğrencilerinin yalnızca beşte 1'inin ekonomik olarak üst ve orta üst sınıftan geldiğini, geri kalanlarının büyük ölçüde orta sınıf ve düşük ekonomik düzeyden geldiklerini ortaya koyuyor. Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin büyük bir bölümünün ekonomik olarak desteklenmeye ihtiyacı var ancak maalesef, Cumhurbaşkanlığı Hükûmeti bu desteği sağlamaktan uzak. Türkiye’de barınma ihtiyacı karşılanmak üzere karşımızda duran yaklaşık 4 milyon öğrenci var, KYK yurtlarının kapasitesi 850 bin; dolayısıyla çok daha yüksek sayıda KYK yurduna ihtiyacımız var. Ayrıca, Aydın’da yaşanan asansör faciası bu 850 bin öğrencinin de yeterli koşullarda hayatlarını sürdürebilmeleri için düzenli olanakların sağlanmadığını bize gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAYIHAN PALA (Devamla) – Sayın Başkanım, izin verirseniz bir dakika istiyorum.

BAŞKAN – Vermedik bazı arkadaşlarımıza.

KAYIHAN PALA (Devamla) – Ama bazı arkadaşlarımıza da verdik.

BAŞKAN – O zaman, birer dakikaları veriyoruz arkadaşlar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yok, hayır...

ERHAN USTA (Samsun) – Verelim, verelim Başkanım.

BAŞKAN – Evet, veriyoruz.

SİRRI SAKİK (Ağrı) – Grup Başkan Vekillerinin sözünü kesin, onlar çok konuşuyor, vekiller konuşunlar.

BAŞKAN – Buyurun.

KAYIHAN PALA (Devamla) – Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekilleri; şunu söylemek isterim: Kendinizi bir anlığına bu 3’ünü bildiğimiz, intihar etmiş öğrencinin ve maalesef, bir asansör faciası nedeniyle hayatını kaybetmiş o öğrencinin yakınlarının yerine koyun. Bu acıya hangimizin yüreği dayanır? Bu bizim ortak meselemiz. Bunu siyasi olarak herhangi bir yana çekmek yerine gelin, birlikte öğrencilerimizin sorunlarını çözmek için bir çaba tüketelim. Bakın, pazartesi On İkinci Kalkınma Planı’nı göreceksiniz, ne “Eğitim” ne de “Gençlik” bölümünde üniversite öğrencilerinin sorunlarını çözmek için hiçbir hedef yok oysa öğrencilerimiz maalesef, maalesef zor durumdalar.

Gençler geleceğimizdir. Gelin, üniversite öğrencilerinin yaşadığı sorunları ayrıntılı olarak inceleyelim, sorunları ve kök nedenlerini saptayalım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAYIHAN PALA (Devamla) – ...ve gençlerin sorunlarını çözecek düzenlemeleri hep birlikte hayata geçirelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Ayhan Gider.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYHAN GİDER (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Saadet Partisi Grubunun önergesi için söz almış bulunuyorum. Sizleri şahsım ve grubum adına saygıyla selamlarım.

Gazze’deki ve dünyanın her yerindeki şiddeti ve zulmü kınıyor, İsrail’i ve destekçilerini uluslararası hukuka, insan haklarına ve ahlaka davet ediyorum.

Bu vesileyle, cumhuriyetimizin 100’üncü yılında başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Kurtuluş Savaşı’nı kazanarak cumhuriyet baş tacı eden sisteme geçişi sağlayan silah ve yol arkadaşlarını rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum. Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılını da “Türkiye Yüzyılı” mottosuyla tarihimize ve geleceğimize yaraşır şekilde taçlandıracağız.

Değerli arkadaşlar, son günlerde Eskişehir ve Çanakkale’de yaşanan öğrenci intiharlarını teessürle izledik. Buradan, hayatına son vermiş bulunan kardeşlerimize rahmet diliyorum. Özellikle de gözü yaşlı anne ve babalarının acılarını paylaşıyorum. Rabb’im kimseye yaşatmasın, tekrarını nasip etmesin; çok acı olaylar.

Bunları konuşup yazarken de çok dikkatli olunmalı diye düşünüyorum çünkü bunlar sanal karakterler, günlük siyasi argümanlar değil, bunlar gerçek ve sahici insanlar. Anneleri, babaları, dedeleri, nineleri, sevdikleri, sevdicekleri var. Siyaset yapma pahasına bunları incitmek en kibar tabiriyle insani değildir.

Çanakkale özelinde bakarsak buradaki arkadaşımız içine kapanık bir kardeşimiz. Bilinen bir husumetlisi yok, ailevi veya maddi problemlerinin olduğu, bir gönül ilişkisinin olduğu bilinmiyor. Konuyla ilgili resmi makamlar çok geniş çaplı tahkikata devam ediyor.

Eleştiriler tabii ki yarına daha güzel bakmamız için gerekli ancak bazı şeyler var ki ne zaman söylerseniz söyleyin araştırma gerektirmez, hakkaniyet aranmaz; aynen “Şartlar kötüleşti.” gibi “Hayat yaşanmaz oldu.” gibi “Her şey pahalılaştı.” gibi. Ama rakamlara baktığınızda böyle görmüyoruz çünkü 2002 yılında 1 milyon 885 bin üniversite öğrencimiz varken bugün 7 milyona yakın. 2002 yılında KYK’nin 189 bin öğrenci kapasitesi varken bugün 955 bin. Kişi başı millî gelir 2002 yılında 3.617 dolar iken bugün 10.655 dolar. 2002 yılında 45 lira -hadi, dolar bazında söyleyelim- yani 27 dolar öğrenci kredisi veriliyorken bugün 1.250 lira yani 50 dolara yakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN GİDER (Devamla) – Dolayısıyla, bu olayları ekonomik sebeplere bağlamak gerçeklikten kopuk bir argümandır diye düşünüyorum. Hele hele, bunun ötesinde, kafanızdaki ırkçılığa bağlamak için intiharları dahi kullanmak insanlıktan da ötedir diye düşünüyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Irkçı sizsiniz siz! Çok ayıp! Çok ayıp! Ne ırkçılığı? Bize dönüp ırkçı mırkçı diyemezsiniz! En büyük ırkçı sizsiniz!

AYHAN GİDER (Çanakkale) – İşine bak!

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ahlaksız!

AYHAN GİDER (Çanakkale) – İşine bak!

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Edepsiz!

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, İsveç’in NATO’ya kabul süreciyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgilendirilmesi amacıyla 25/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, İsveç'in NATO'ya kabul süreciyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgilendirilmesi amacıyla 25/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/10/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Kürşad Zorlu.

Buyurun Sayın Zorlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA KÜRŞAD ZORLU (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsveç'in NATO üyeliğine ilişkin protokolün sevkini ardından Meclis grubumuzun verdiği önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz ki Ukrayna savaşının ardından Finlandiya ve İsveç, kimi güvenlik endişeleri dolayısıyla NATO'ya girme yönünde karar almış ve bu yönde başvuru yapmışlardır. Bu 2 ülkenin PKK ve FETÖ başta olmak üzere terör konusundaki tutumları sebebiyle Türkiye, ilk başta, üyeliklerine sıcak bakmamıştır çünkü terör örgütü PKK-YPG yandaşlarının ülkede para topladıkları ya da gösteri organize edebildikleri, devlet radyosunun da örgütün elebaşlarıyla röportaj yayınlayabildiği görülmektedir. Bu kapsamda, özellikle İsveç'te, sadece PKK terör örgütünün faaliyetleri değil FETÖ'nün de 15 Temmuz sonrası kendisine zemin bulabildiği görülmüştür.

Böyle bir manzara karşısında Sayın Cumhurbaşkanı 17 Mayıs 2022'de, İsveç'i terör örgütlerinin kuluçka merkezlerinden biri olarak tabir etmiş ve NATO'ya girişinin mümkün olmadığını beyan etmiştir. Yine, Sayın Erdoğan'ın, bir gün sonra gerçekleşen AK PARTİ Meclis grup toplantısında "İsveç'ten 30 terörist istedik 'Vermeyiz.' dediler. Siz teröristleri vermeyeceksiniz, bizden NATO üyeliği isteyeceksiniz; hem PKK'ya destek verip hem bizden destek istemek olmaz. Biz 'evet' demeyeceğiz." şeklindeki açıklaması hepimizin malumudur. Yine, dönemin Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ'ın da teröristlerin iadesi konusunda hiçbir adım atılmadığına yönelik ifadeleri kamuoyumuza yansımıştır. İsveç'te yeni terörle mücadele yasası 1 Haziran 2023'te yürürlüğe girmiş olsa da uygulamada beklentilerin ne ölçüde karşılandığı irdelenmeye muhtaçtır. Kamuoyuna yansıyan bilgiler doğrultusunda Türkiye'nin iadesini talep ettiği teröristlerden kaçının teslim edildiği de belirsizdir.

Bir başka husus da kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i hedef alan saldırılardır. Bunlar maalesef Türk milleti tarafından da kaygıyla takip edilmektedir. Nitekim İsveç'in, yaklaşık bir buçuk yıl önce yaptığı resmî başvurusunun ardından "ifade özgürlüğü" adı altında Kur'an-ı Kerim yakılması eylemlerine de izin vermeye devam ettiği bu süreç içerisinde görülmüştür. Ve bir başka husus: Temmuz ayındaki Vilnius Zirvesi'nin hemen ardından İsveç Başbakanı bu konuda şöyle demiştir: "Bu provokasyonlar İsveç'in NATO'ya girmemesi için yapılmıştı." Bunu demiş olmasından sonra da Kur'an yakma eylemleri maalesef devam etti. Bizim de İYİ Parti olarak İsveç Temsilciliğimiz Stockholm Savcılığına başvuruda bulundu hatta bu konuda tek girişim yapan siyasi partiyiz ama maalesef yüksek mahkemenin kararı doğrultusunda bu yeniden engellendi.

Şimdi, soruyoruz: Peki, bu ve benzer sözler ortadayken şimdi ne değişti ki Sayın Erdoğan İsveç'in katılım protokolünü imzalayarak Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermiştir?

Biz İYİ Parti olarak milletimiz adına bu konuda iki temel husus üzerinde duruyoruz. Birincisi: Son ve nihai kararı Meclisimizin verecek olması elbette siyasi iktidarın bu sorumluluğu üzerinden atması için bir sebep olamaz. Siyasi iktidarın özellikle seçim döneminde yüksek perdeden yaptığı açıklama ve eylemlerle iç politika malzemesi hâline getirdiği bu meselenin ülkemizin ciddiyetine yaptığı olumsuz

etkinin de maalesef farkındayız. Çabuk unutuluyor, bunun elbette bir altyapısı var: Rahip Brunson'ın geri dönüşü, Deniz Yücel faciası, Cemal Kaşıkçı çarkı gibi birçok konuda biz bu örneklerle karşı karşıyayız. Bakın, değerli arkadaşlar, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Türkiye Cumhuriyeti böyle bir tabloyu kesinlikle hak etmiyor.

Bizim açımızdan meselenin ikinci boyutu da Türkiye Büyük Millet Meclisinin vermesi gereken bir kararın, siyasi iktidarın bu tutarsız çizgisiyle değil elimizdeki somut adım ve imkânlarla değerlendirilmesi gerektiği yönündedir. Bu sebeple, Sayın Genel Başkanımızın dün yaptığı genel görüşme çağrısının sebebi budur. Biz, şimdi, siyasi iktidar temsilcilerinden, şu ana kadar İsveç'in verdiği taahhütler çerçevesinde neler yapıldığını, hangi adımlar atıldığını bize, milletimize ve Türkiye Büyük Millet Meclisine açıklamalarını arzu ediyoruz; bunu yapmalıyız çünkü milletimiz için en doğru kararı verebilmek zorundayız.

Son olarak, değerli arkadaşlar, biz NATO'nun genişleme sürecine saygılıyız elbette ülkemizin güvenlik kaygıları çerçevesinde ancak Türkiye'nin onuru, saygınlığı ve güvenlik çıkarları bizim için her şeyden daha önemli elbette.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KÜRŞAD ZORLU (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

KÜRŞAD ZORLU (Devamla) – Maalesef, Türkiye ekonomisi böylesine bir krize sokularak bağımlı bir iktisadi yapıya getirilmişken -bir de burası çok daha kıymetli, biraz önce Grup Başkan Vekilimiz bu vahim tabloyu anlattı- bu tür kararların Gazi Meclisimizce titizlikle irdelenmesi gibi bir sorumluluğumuz var.

Bakın, son olarak, bu konuda büyük Atatürk şöyle diyordu: “Türkiye'nin güvenliğini gaye tutan, hiçbir milletin aleyhinde olmayan bir barış istikameti bizim daima prensibimiz olacaktır.” İYİ Partinin de şiarı budur.

Pek muhtemel ki genel görüşme açılması talebimizi az sonra reddedeceksiniz ama gönül istiyor ki bir kere olsun bu alışkanlıktan vazgeçelim, Türkiye'nin böylesine siyasetüstü olması gereken bir meselesinde sizler bu açıklamayı yapın. Gerektiğinde, bakın, Sayın Hakan Fidan geldi, çok değerli bir katkı sundu, bunun devamını getirelim ve örnek olalım diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun Sayın Torun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALLETİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin önergesi üzerine konuşuyorum.

NATO meselesine girmeden önce öncelikle, çok kısa bu İsrail'in yaptığı soykırım üzerine bir şey söylemek istiyorum. Bildiğiniz gibi İsrail'in şu anda Gazze'de yaptığı harekât, aslında büyük ölçüde, soykırıma ilişkin uluslararası kriterlere uygun; bir tanesi abluka yani gıda, su, ilaç ve yakıt girişi engelleniyor; ikincisi sivil-asker ayrımı gözetmeden tamamen her yer bombalanıyor, hastaneler bombalanıyor. Şimdi, burada elbette ki şu anda iktidar tarafından bir askerî harekât falan beklemiyoruz ama özellikle bu yapılan soykırımın belgelenmesi çok önemli değerli arkadaşlar. Bu açıdan şunu söyleyeyim: Avrupa'daki insan hakları avukatları bu konuda çalışıyorlar belge toplamak için. Türkiye'nin bölgeye gönderdiği -inşallah Gazze'ye girebilirlerse- gözlemci olabilecek sağlık personeli ve diğer görevlilerle bu yapılanların bir şekilde belgelenmesi ve İsrail'in, özellikle Netanyahu ve etrafındakilerin Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanması. Her ne kadar İsrail Uluslararası Ceza Mahkemesine imza koymadıysa da Filistin imza koyduğu için ve katliamlar Filistin'de yapıldığı için bu konuda elimizde yeterli bir belge olacak.

NATO meselesine gelince bildiğiniz gibi NATO, 1945 sonrasında iki kutuplu dünyanın bir tarafının oluşturduğu askeri ittifaktır. İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminde 3 konferans yapıldı; önce Tahran, sonra Yalta ve en son Potsdam'da 3 lider, Stalin, Churchill ve önce Roosevelt, sonra Truman açıkçası Avrupa haritasını önlerine koyarak Avrupa'yı bölüştüler. Bu bölüşme sonrasında işte, Türkiye de o zaman NATO içine dâhil edildi hatta NATO'ya girme konusunda ayak sürüyünce Rusya yani Sovyetler Birliği Kars ve Ardahan'ı isteyerek Türkiye'yi bir anlamda NATO'ya girmeye mecbur etti. NATO, daha sonra bildiğiniz gibi birtakım genişlemeler yaptı, en son 1990 sonrasında Doğu Bloku çökünce Doğu Bloku ülkelerini kendine dâhil etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Bugün geldiğimiz noktada değerli arkadaşlar, iki ülkenin NATO'ya giriş isteği oldu geçen yıl: İsveç ve Finlandiya. Bunun sebebi de Rusya'nın Ukrayna saldırısı ve bunların tedirginliği. Türkiye'de iktidar her iki konuda da her ikisine yönelik de birtakım iddialarda bulundu; işte, terör örgütüyle ilişkileri vesaire. Sonra nasıl olduysa Finlandiya bu istenen şeyleri karşıladı. İsveç... Sayın Cumhurbaşkanının sözlerine -biraz önce Kürşad Bey söyledi- bütün bu sözlerle rağmen İsveç'te bu konuda ben bir gelişme olduğunu görmedim, Kur'an yakmaya devam ettiler ve Türkiye'ye iade edilen bir terörist de duymadık. Dolayısıyla, ne değişti de Sayın Cumhurbaşkanı bunu imzaladı ve Meclise gönderdi? Doğrusu, iktidar partisi burada bunu kabul eder ve bize anlatırsa memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; varlığıyla onur duyduğumuz 100 yaşındaki cumhuriyetimiz böylesine çelişkiler yumağı, böylesine güdübirlik dış politikayı asla hak etmiyor. Daha tutarlı, daha uzun vadeli, daha güvenilir, daha öngörülebilir olmak zorundayız ama maalesef sizden bunu beklemenin yersiz olduğunu da biliyoruz.

Bakınız, 28 Ekimde, Allah'ın başka günü kalmamış gibi, İstanbul'da bir miting yapacaksınız ve o mitingde Gazze'yi lanetleyeceksiniz ve ben bu haberi duyduğumda, inanın, eyvah dedim...

AYHAN SALMAN (Bursa) – İsrail'i lanetleyeceğiz.

MURAT EMİR (Devamla) – ...eyvah, eyvah! Gazze davası için eyvah dedim, galiba İsrail'le anlaşıyorlar dedim. Bakınız, siz...

AYHAN SALMAN (Bursa) – Gazze'yi lanetlemeyeceğiz, İsrail'i lanetleyeceğiz.

MURAT EMİR (Devamla) – Gazze'deki yapılanları lanetleyeceksiniz; düzeltiyorum, elbette.

AYHAN SALMAN (Bursa) – Siz lanetlemeyecek misiniz?

MURAT EMİR (Devamla) – Hiç merak etmeyin.

Bakınız, siz Tayyip Erdoğan'ı bizim kadar tanımazsınız.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) – Allah Allah!

MURAT EMİR (Devamla) – Bir olayı, bir sorunu meydanlara taşıdıysa bilin ki muhataplarıyla anlaşmaya başlamıştır. (CHP sıralarından alkışlar) “Ey İsrail!” dediyse İsrail'le görüşmeye başlamıştır.

İşte, değerli arkadaşlar, İsveç'in NATO'ya katılımının Meclise bugünlerde gönderilmiş olmasına da bu açıdan bir bakmakta yarar görüyorum. Bakınız, daha NATO zirvesine giderken Cumhurbaşkanı

“Avrupa Birliğinde önümüzü açsınlar, biz de İsveç’in önünü açalım.” demişti, açıldı mı önümüz? Açılmadı, hiçbir gelişme yok. Bakınız “F-16 satışını yapsınlar, o zaman yapalım.” demişti, F-16 satışıyla ilgili bir ilerleme var mı? Yok ama bu tezkere Meclise geliyor. “F-35’ler için 1,5 milyar para ödedik, daha onu bile alamadık.” demişti, “Kuzey Irak’taki, kuzey Suriye’deki PKK-YPG varlığına dönük herhangi bir şey yapmıyorlar, buna dönük bir mücadele vermiyorlar, engellemiyorlar, iş birliği yapıyorlar; bunu yaparlarsa, devam ederlerse İsveç’i NATO’ya sokmayız.” demişti, burada bir gelişme var mı? Yok. Peki, İsveç’te Kur’an yakılmaya devam ediliyor mu, mukaddes kitabımız yakılmaya devam ediliyor mu? Ne yaptınız bunun için? Hiçbir şey. Gelip burada gözyaşı dökmek, dokunaklı konuşmalar yapmakla olmaz arkadaşlar. Ne değişti de bu tezkereyi bugün getiriyorsunuz? Dolayısıyla, biz NATO’nun genişlemesinden yanayız, İsveç’in NATO’nun bir parçası olmasından yanayız, NATO’nun güvenlik kurgusunun elbette ki İsveç’i de kapsamasından yanayız ancak Türkiye Cumhuriyeti bir dış politikayı belirlerken, bir argümanı öne sürerken bunun devamlılığı olmasını düşünmek zorundadır, bunu tasarlamak zorundadır. Zikzaklarla, dönemeçlerle, dünü unuttururum zannederek asla bu yolda yürüyemezsiniz. Türkiye sizi hak etmiyor, böylesine çelişkili bir dış politikayı hak etmiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Abdulkadir Emin Önen.

Buyurun Sayın Önen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULKADİR EMİN ÖNEN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin, Meclisimize gelen, İsveç’in NATO üyeliğine dair protokol hakkında genel görüşme açılması talebine karşı söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, son günlerde gündemimizde olan İsrail Devleti’nin Filistin halkına karşı gerçekleştirdiği soykırıma varan şiddet ve saldırılar konusunda Sayın Cumhurbaşkanımız ve Dışişleri Bakanlığımızın diplomatik ve insani çabalarını bu Parlamentonun bir ferdi olarak sonuna kadar desteklediğimi ve uluslararası toplumun bu katliamlara sessiz kalmasının vicdani yükünü ödeyemeyeceğini ifade etmek istiyorum.

Çok değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, Finlandiya ve İsveç kendi ulusal karar alma süreçlerini tamamlayarak 18 Mayıs 2022’de resmen NATO’ya üyelik başvurusunda bulundu. 2022 NATO’nun Madrid Zirvesi’nde Türkiye, İsveç ve Finlandiya arasında Üçlü Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır. Bu süreçte, İsveç, en üst düzeyde Üçlü Muhtıra kapsamında bir yol haritası sunmayı, bakan seviyesinde ikili düzeyde bir güvenlik iş birliği mekanizmasını tesis etmeyi ve ülkemizin AB üyelik sürecini güçlü bir şekilde desteklemeyi taahhüt etmiştir. Sonuç olarak İsveç, anayasasında değişiklik yapmış ve yeni terörle mücadele yasasını 1 Temmuzda yürürlüğe sokmuştur. İsveç’in başka attığı adımlar olsa da bunların yetersiz olduğu, bu çabaların devamının gerektiği de aşikârdır.

Ayrıca 2023 NATO Vilnius Zirvesi öncesinde Sayın Cumhurbaşkanımız, İsveç Başbakanı ve NATO Genel Sekreteri 10 Temmuzda bir toplantı gerçekleştirmiş ve üçlü ortak açıklamayı yayınlamıştır. Açıklamada, İsveç’in Üçlü Mutabakat Muhtırası uyarınca attığı ve atması gereken adımlar kayda geçirilmiş, terörizmle mücadele dâhil ilgili konuların ele alınacağı ikili güvenlik mekanizması kurulması öngörülmüştür.

Bildiğiniz gibi, terörle mücadele uzun soluklu bir çabayı gerektirmektedir. Bu çerçevede Madrid Zirvesi’nde Üçlü Muhtıra ve Vilnius Zirvesi’ndeki üçlü ortak açıklama, İsveç’le terörle mücadele alanındaki beklentilerimizin karşılanması için bir temel, zemin oluşturmuştur. Esasen Üçlü Muhtıra çerçevesinde kurulan Daimî Ortak Mekanizma, müttefik olan Finlandiya’nın da katılımıyla sürdürülecektir. İsveç’in ittifaka katılması durumunda da bu mekanizma işleyecek, böylelikle ülkemizin meşru beklentilerinin ve İsveç’in taahhütlerinin takibi mümkün olacaktır.

Ayrıca beklentilerimiz doğrultusunda Genel Sekreter Stoltenberg, NATO Terörizmle Mücadele Özel Koordinatörünü atadığını 12 Ekimde açıklamıştır. Bu adımların ittifak bünyesinde terörizmle mücadele çabalarının daha etkili ve eş güdümlü olmasına katkı sağlayacağı aşikârdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ABDULKADİR EMİN ÖNEN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bilindiği gibi, katılımla ilgili protokol ilk olarak Millî Savunma, daha sonra da Dışişleri Komisyonunda görüşüldükten sonra Genel Kurulumuza gelecek ve Meclisimizin takdirlerine sunulacaktır. Görüşmeler esnasında katılım protokolüyle alakalı her türlü itiraz, tartışma ve katkı sağlanacaktır. Bu minvalde Mecliste grubu bulunan partilerimizin katılım protokolünün Genel Kurula gelmesini beklemelerinin uygun olacağını düşünüyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçmesi açısından kısa bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, tabii, aramızda bir centilmenlik anlaşması var diye karar yeter sayısı filan istemiyoruz ancak şu anda 36 kişiyle AK PARTİ Grubu bizim önergemizi reddediyor yani karar yeter sayısı istesek 150 kişiye ihtiyaçları var. Normal, rutin konuşmada arkadaşlar bulunmuyor ancak lütfen yani hiç olmazsa bu tür oylamalarda bulunsunlar ki şey olmasın. Dedğim gibi centilmenlik anlaşması gereği karar yeter sayısı istemiyoruz ama buna mecbur kalmayalım. Yani nihayetinde önemseydiğimiz bir konu var ve bu konuda bu önerge reddolunuyor, 30-35 kişiyle reddolunuyor. Kabul edilebilir bir şey değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştas ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İsrail Hükûmetiyle yapılan askeri anlaşmaların araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

26 Ekim 2023 tarihinde Erzurum Milletvekili, Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştas ve Antalya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (2587 grup numaralı) İsrail Hükûmetiyle yapılan askeri anlaşmaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/10/2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik Ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan Akça Cupolo.

Buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Aynı zamanda, şu anda cezaevlerinden Genel Kurulu takip eden bütün dostlarımı, arkadaşlarımı ve yakınlarımı sevgiyle selamlıyorum.

Grubum adına Türkiye-İsrail ilişkilerinin, özellikle askerî ilişkilerin ve anlaşmaların araştırılması amacıyla verilmiş önerge üzerine konuşmaktayım. Aslında sonda söyleyeceğimi en başta söylemek istiyorum bir dakikalık ve belirli zaman kısıtlamaları sebebiyle. Türkiye İsrail’i çok ağır bir dille eleştirmesine rağmen İsrail’le askerî ilişkilerini genişletmeye, geliştirmeye ve artırmaya devam etmektedir.

Şimdi, bildiğiniz gibi, son üç yıl içinde birçok insan hakları örgütü, özellikle Af Örgütü ve İnsan Hakları İzleme Örgütü İsrail’in işgal altında tuttuğu bölgelerde uyguladığı rejimi “apartheid” rejimi olarak tanımlamıştı. “Apartheid” rejimini biliyorsunuz, Güney Afrika’da beyaz yönetimin siyahilere yönelik, Afrikalılara yönelik uyguladığı bu yönetim biçiminden başlayarak tanımlanan ve daha sonra Uluslararası Ceza Mahkemesince de tanınan, 2021 yılında Uluslararası Ceza Mahkemesi yani ICC savcısının İsrail’in uygulamakta olduğu bu rejime dair bir inceleme başlatmasından hatırlayabilirsiniz. Şimdi “apartheid” rejimi nedir? “Apartheid” rejimi, işgal edilen bölgede tümüyle tahakküm kurmak, insanlığa aykırı eylemlerde bulunmak, hukuka aykırı bir şekilde toprak genişletmek ve aynı zamanda hukuka aykırı bir şekilde ırkçılığı, ayrımcılığı ve baskıyı kurumsallaştırmaktan bahsediyor. Şimdi, İsrail bu bahsi geçen kurumsallaşmış “apartheid” rejimini nasıl uyguluyor? Güvenlik yöntemiyle yani oradaki varlığını, oradaki askerî varlığını, oradaki şiddet varlığını artırarak Filistinlilerin bulundukları topraklardan çıkarılarak belli İsraili Yahudilerin yerleştirilerek ve bu İsraili Yahudilere bu kimlikleri sebebiyle daha üst haklar vererek Filistinlilere Filistin olmalarından dolayı daha az hak tanıyarak uyguladığı sistem sebebiyle bu “apartheid” rejimi olarak tanımlanıyor. Şimdi, bu “apartheid” rejiminde, Türkiye’nin İsrail’le yapmış olduğu askerî bazı anlaşmalar var; bu rejime katkı sunmadığınızı gerçekten düşünüyor olabilir misiniz? Bugün Gazze Şeridi’nde çocukları, kadınları, sivilleri, gençleri, hayalleri olan insanları öldüren bu bombalarda sizce Türkiye’nin hiçbir barutu yok mu? Türkiye ve İsrail’in yapmış olduğu bu istihbari anlaşmalarda, bu istihbari anlaşmalar sonucunda orada insanlar sizce hiç öldürülmemiş midir sizin yüzünüzden? Hiç bunu düşünmüyor musunuz?

Bakın, Hakan Fidan Kahire’de Barış Zirvesi’nde konuşmuştu ve şöyle demişti: “Uluslararası toplum bu Filistin savaşındaki rolüne dair somut adımlar atmalı.” Biz de buradan bu çağırıyoruz: Somut adımlar atın. 1996’dan bu yana artırılan askerî ilişkiler sebebiyle kaç tane Filistinlinin yaşamına mal olduğunuzu araştırın, inceleyin. Deyin ki: “Bizim bir payımız var mı?” Öyle, kalkıp İstanbul’da büyük mitingler yaparak, insanların tepkilerini bu mitinglerde sönmümlendirerek, aktif bir adım atmamam, somut adımlar atmamam olmaz. Siz, dürüst bir şekilde kalkıp bunu söyleyebiliyor musunuz? Bakın, İsrail vatandaşları bu ülkeye vizesiz bir şekilde geliyor, Filistinlinin vize alması bile İsrail’in iznine tabi tutuluyor. Eğer samimiyseniz bugün şimdi deyin, “Bütün Filistinlilere yönelik vize uygulamasını kaldırıyoruz.” deyin. Ama bunu yapmak için şimdi utanma diye bir duyguya sahip olmak gerekiyor. Utanma da şefkat de kullanıldıkça gelişen kaslardır.

AYHAN SALMAN (Bursa) – Sizde var mı?

KADEM METE (Muğla) – Sizde var mı?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – Ama bakıyorum ki, sizinki öyle zayıf ki, o kadar uzun süredir kullanılmıyor ki kalkıp burada hamasi hamasi konuşuyorsunuz “Filistin’in yanındayız.” diyorsunuz, atkınızı takıyorsunuz.

AYHAN SALMAN (Bursa) – Siz onu bile diyemiyorsunuz.

KADEM METE (Muğla) – 2008’den bu yana bir ilişki yok.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – Atkıyı takmayın, askerî ilişkileri açıklayın; bu askerî ilişkiler sonucunda İsrail’e ne verdiğinizi açıklayın.

KADEM METE (Muğla) – Açıkladılar burada.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – Nerede açıkladılar?

KADEM METE (Muğla) – Açıkladılar, 2008 yılından beri yok.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – Askerî ilişkiler gizlilik altındadır, bu gizlilik sebebiyle biz bunların detayından haberdar değiliz, bilmiyoruz. Türk vatandaşları verdikleri vergilerle kaç tane Filistinlinin -halkın- öldürüldüğünü bilmiyor, açıklayın. Samimi bir şekilde, bu önerge oylandığı zaman deyin ki: “Evet, haklısınız, biz de bilmiyoruz.” Çünkü gizli... Beyefendi, siz de bilmiyorsunuz, bilmediğiniz bir şey konusunda bana oradan laf atmayın. Bilmediğiniz şeyin araştırılması için “evet” diyeceksiniz ve o zaman samimiyetinize inanacağız, o zaman. İstanbul’da mitingde öyle bazen rabia için 4, “Dünya 5’ten büyüktür.” için 5, işte “İslam dünyasının önderiz.” diye işaret parmağı kaldırarak olmuyor; asıl samimiyet bu önergeye “evet” diyerek, “Biz payımızı araştıracağız.” diyerek olur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum

Eğer bana “Cumhuriyet nedir?” diye soracak olursanız cumhuriyet benim işte; Osmaniye’nin bir köyünden çıkmış bir köylü çocuğunu Marmara Üniversitesinde okutan, avukat yapan, sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine Milletvekili, Grup Başkan Vekili yapan rejimin adıdır cumhuriyet. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu duygularla cumhuriyetin 100’üncü yılını kutluyor, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarını saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ sıralarından “Ne günlere kaldık.” sesi)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Evet, ne günlere kaldık.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında muasır medeniyetler seviyesini yakalamaktı bizim hedefimiz, maalesef yakalayamadık ama bu hedef için çalışmaya devam edeceğiz diyorum. Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında bizim hayalimiz, adaletin gerçekten devletin temeli olduğu, torpili olanın değil hak edenin kazandığı, liyakatin esas alındığı, yoksulluk, yolsuzluk, yasaklar gündeminin olmadığı, insan onuruna yakışır şekilde kişi başına düşen millî gelirin olduğu, şeffaflığın esas alındığı, yeni bir kamu ahlakının inşa edildiği, Edirne’den Kars’a kadar bütün farklılıkların barış içinde yaşandığı, toplumsal bir barışın sağlandığı, tek aklın değil çoğulcu aklın esas alındığı bir sistemin olduğu, en önemlisi gençlerimizin geleceğe umutla baktığı bir Türkiye’yi inşa etmek; hayalimiz, muasır medeniyetler seviyesine doğru yürümek. İnanıyoruz ve hayallerimiz için çalışıyoruz. Hayallerimizi gerçekleştirdiğimiz bir Türkiye umuduyla cumhuriyetin 100’üncü yılını tekrar kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, ortak değerimiz olan cumhuriyetin 100'üncü yılını daha görkemli bir şekilde kutlamak isterdik, bunu beklerdik iktidardan ancak maalesef böyle olmadı. Ama yine de beklentimiz, önümüzdeki günlerde bu eksikliğin telafi edilmesidir; bunu yaparken hiçbir kesimi dışlamadan bunun yapılmasıdır. Mesela, ne olurdu Sayın Cumhurbaşkanı cumhuriyetin 100'üncü yılında bütün siyasi liderlerle güçlü bir Türkiye fotoğrafı verseydi; ne olurdu? Emin olun, kazanan Türkiye olurdu. Hâlâ vakit var, bunu yapabilirsiniz.

Buradan, üzüldüğümüz ve çözüm beklediğimiz bir konuyu da hem Meclise hem de genel kamuoyuna duyurmak istiyorum. Gelecek Partisi olarak İstanbul'da 2023 metre uzunluğunda bir Türk Bayrağı'yla bir cumhuriyet yürüyüşü gerçekleştirmek istedik. Programımıza -daha önce yaşadığımız gibi- Bakırköy Kaymakamlığı tarafından müsaade edilmemiş. Gerekçe ne? Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının da aynı bölgede kutlama etkinliklerinin olması. Allah aşkına, böyle bir gerekçe olabilir mi arkadaşlar? Eğer böyleyse başka bir yer gösterin, vatandaş sadece iktidarın düzenlediği etkinliklere katılmak zorunda değil, bunun altını özellikle çiziyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Gerçi düzenlediğiniz bir etkinlik de yok, o da ayrı bir konu. Bakın, arkadaşlar, biz bu konuda tartışmak istemiyoruz, tartışma yaratmak istemiyoruz. Valilikten, İçişleri Bakanlığından ve buradaki iktidar partisi mensubu arkadaşlarımızdan bu konuda bir çözüm bekliyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına gölge düşmesin diyoruz, herkes cumhuriyeti doyasıya kutlasın diyoruz; Cumhuriyet bizim, hepimizin, 85 milyon Türkiye'nindir diyoruz.

Son olarak, önergeyle ilgili de evet, biz ilk günden beri Türkiye-Filistin-İsrail konusunda çok net bir tavır alıyoruz. Bu anlamda, iktidarın sesi de son günlerde daha gür bir şekilde çıkmaya başladı ama arkadaşlar, biz iktidarın sadece sesinin gür çıkmasını değil daha fazla sorumluluk almasını, daha fazla icraat yapmasını bekliyoruz. İktidarlara bu konuda miting yapmaz, icraat yapar.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun Sayın Ayyüce Türkeş Taş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze'de bugün yaşanan sivil katliamı maalesef tarih boyunca devletsiz kalmış milletlerin kaderi olmuştur; İkinci Dünya Savaşı'nda Yahudiler, Bosnalı Müslümanlar, Doğu Türkistan'da Doğu Türkistanlı Türkler ve maalesef bugün de Filistinli Müslümanlar. Aslına bakarsanız Filistin'i bugün de 100'den fazla devlet "devlet" olarak tanımakta ise de Filistin halkını bugün devletsiz olarak görmemizin sebebi, bu iddialarını sürdürecek bir silahlı kuvvetlerinin olmamasıdır. Bulduğumuz coğrafyanın tarih boyunca bize öğrettiği tartışılmaz bir gerçek var ise bu, imparatorluklar çukuru olan bu bölgede güçlü bir orduya sahip olunmadan yaşanamayacağı gerçeğidir.

2 bin yaşını doldurmuş Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk milletinin ve Türk devletinin geleceğinin sigortasıdır; onun yıpranması, zayıflaması, yeni bölgesel ve küresel tehditlere karşı adapte olamaması hem Türk milleti için hem de müttefiki olduğumuz ülkeler ve halkları için varoluşsal bir tehdittir. Bu gerçek gerek iktidar gerek muhalefet gerekse gelmiş geçmiş tüm yönetimler tarafından her zaman bilinmiş ve Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaçları her zaman öncelik arz etmiştir.

Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra başlayan ve 1990'larda ivmelenen Silahlı Kuvvetlerini millileştirme ve modernize etme çalışmalarının bir parçası olarak hükümetler birçok ülkeyle bu kapsamda çeşitli

anlaşmalar imzalamıştır. Bugün geldiğimiz noktada yerlilik oranı yaklaşık yüzde 75’lerin üzerinde silah envanteriyle Türk Silahlı Kuvvetleri dünyanın ilk 10 ordusu arasındadır ve böyle de kalmak zorundadır. Ordumuz, insansız hava hareketleri gibi belli alanlarda dünyanın en iyi ordusudur. Başarısı, kâğıttan kaplan gibi görünen ordularla kıyaslanmayacak derecede Suriye’de, Libya’da, Azerbaycan ordusu yoluyla Karabağ’da kazandığı zaferlerle kanıtlanmıştır. Bugün Batı ülkelerinin harp akademilerinde de subaylarımızın bu alanda geliştirdiği doktrinleri çalışılmaktadır. Böyle kalması için biz siyasetçilere düşen görev de ona akliselimle, siyasetüstü günlük politikalardan ve polemiklerden arınmış bir şekilde rasyonel politikalarla yaklaşmaktır. Başta Başbuğ Türkeş olmak üzere Türk milliyetçileri 12 Eylül zindanlarında bile bu yaklaşımlarını bozmadılar, biz de böyle devam edeceğiz. Büyük güce sahip olmak beraberinde büyük sorumlulukları da getirir. Türk Silahlı Kuvvetleri hesapsız maceraların bir aparatı değildir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün deyimiyle, onun vazifesi, Türk vatanını ve Türk toplumunun şan ve şerefini iç ve dış her türlü tehlikelere karşı korumaktan ibarettir.

Sözlerime son vermeden önce, cumhuriyetimizin 100’üncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz şu günlerde, devletimizin bu yılı ölümsüzleştirecek hiçbir etki ve ses getirecek organizasyon yapmaması, hatta hatırasına anıtlar dikmemesi de dikkat çekicidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) – Bugünlerde çok iyi idrak etmekteyiz ki cumhuriyetimize sahip çıkmak hepimizin hem en önemli görevi hem de varlığımızın garantisidir.

Ne mutlu Türk’üm diyene! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süreyya Öneş Derici. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün en büyük devrimi ve Türk halkına armağanı olan cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutluyor; ülkemizin kurucusu, ebedî Başkomutanımız başta olmak üzere bu uğurda canlarını feda eden şehit ve gazilerimizi minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, İsrail Hükûmetiyle yapılan askerî anlaşmaların gözden geçirilmesine dair grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunuyorum.

Filistin-İsrail savaşının geldiği aşama hepimizi endişeye sevk ettiği gibi içimizi de yakan bir nitelik taşımaktadır. Öncelikle, meseleye insani boyutta ve objektif yaklaşmak gerektiğini vurgulamak isterim. Hamas’ın 7 Ekim 2023 günü İsrail’e başlattığı kapsamlı ve sürpriz saldırıyla mağdur konumuna bürünen ve bu şekilde, Amerika başta olmak üzere Batılı ülkelerin öteden beri var olan desteğini en üst düzeyde arkasına alan İsrail, çatışmayı olağanüstü boyutlara çekerek uygulamalarıyla bölgede ortaya çıkan insanlık dramını her geçen gün ağırlaştırmaktadır. Öteden beri “açık hava hapishanesi” olarak nitelendirilen Gazze’de yaşayan Filistinliler, hâlen ya topraklarını terk etmek veya ölüm arasında tercihe zorlanmaktadır. Batı Şeria’yla ilgili tecrübeler, yerlerinden edilen Filistinlilerin çatışmalar bitse bile bir daha topraklarına dönemediklerini açıkça ortaya koymaktadır. Öte yandan, kriz nedeniyle, Amerika başta olmak üzere Doğu Akdeniz’de güç yığılması, öznenin Hamas olmadığı, bölgedeki İsrail karşıtı ülke ve aktörlerin sürece aktif olarak dâhil olabilme ihtimali çatışmanın yayılmasına dair endişeleri artırmaktadır.

İsterdik ki bu insanlık dramının sonlandırılmasında Türkiye daha etkin bir rol oynayabilsin. Bu mümkün mü? Bugünkü şartlarda tabii ki değil. Ülkede kendi yarattığı ekonomik güçlükler sebebiyle yabancı sermaye girişine bel bağlamış bir iktidarın dışarıda hareket kabiliyeti de buna paralel olarak

zayıflamış durumdadır. Maalesef Türkiye, bugün Batı’da olduğu gibi bölgemizde de ağırlığını yitirmiştir. Çatışmanın ilk gününde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın tarafları itidale davet eden açıklamalarına bakarak memnuniyet duymuştuk. Maalesef dünkü Hamas konusundaki açıklamalar Türkiye’yi bu çatışmanın bir tarafı hâline getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, partimizin yıllardır ısrarla vurguladığı bir husus var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Devamla) – Teşekkürler.

Dış politika meseleleri iç politikadaki çıkarlar uğruna istismar edilemez. Ülke güvenliğini ilgilendiren sorunlar hamasi söylemlerle sulandırılmaz. Dış politikadaki tutarsızlığın Meclis nezdinde bir araştırma önergesine konu olacak hâle gelmesi, yaşadığımız durumun vahametini açık seçik göstermektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak iktidarı, sorunlu dış politika anlayışını terk ederek tüm partilerin ulusal uzlaşısına dayanan bir dış politika çizgisine dönmeye bir kez daha davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Suiçmez...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez’in, iktidarın Trabzon’a vadettiği şehir içi raylı sisteme ve cumhuriyetin 100’üncü yılına ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Seçim döneminde söylemişim “Trabzonlu 4 bakan var, Trabzon’a bakan yok.” diye, yine sözümdeyim. AKP on yıllardır her seçim öncesinde Trabzon halkına şehir içi hafif raylı sistemi vadetmiş ancak seçimlerden sonra vaadini unutmıştır. Şimdi de Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Uraloğlu “Şehir içi raylı sistem projesini devraldık. Bu projeyi Trabzonlu vatandaşlarımıza en kısa sürede hizmete sunmak için gerekli çalışmaları başlatıyoruz.” diyerek 2024 yerel seçimlerinden önce yıllardır vadettikleri ancak yapmadıkları bu projeyi belediyeden Bakanlığa devredip yatırım programına almadan “müjde” diye duyurmaktadır. Trabzon halkı vadedip gerçekleştiremediğiniz projelerden bıkmıştır; yaklaşan 2024 yerel seçimlerinde, her seçimde temcit pilavı gibi önüne koyduğunuz, gerçekleştirmeyeceğiniz projelere inanmamaktadır.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutluyor, Trabzon halkını 29 Ekim yürüyüşümüze davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştas ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İsrail Hükûmetiyle yapılan askeri anlaşmaların araştırılması amacıyla 26/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Ayşe Böhürler.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti’nin milletvekilleri olarak bizler ve Hükûmetimiz, vekili olduğumuz Türk milletinin güvenliğini öncelemek mecburiyetindeyiz. Güvenlik ve ticaret alanında Türkiye’nin lehine yapmamız gerekenleri yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz.

Birincisi, Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere İsrail'in Filistinlilere yaşattığı zulme en net duruş sergileyen devlet Türkiye olmuştur. Bu, geçmişte de böyleydi, bugün de devam etmektedir. Filistinlilere insani yardım götürülmesinde, bu katliamın durmasında tüm medeni devletler kafasını kuma gömmüşken Türkiye elini taşın altına koymaktadır. Şu gerçek idrak edilmesi gerekir ki Filistin toprakları gasbedilmiş bir ülkedir; Gazze kuşatılmış, hapsedilmiş bir bölgedir. Dolayısıyla Gazze için bir adım atılmak istendiğinde bu ya Mısır üzerinden Refah Sınır Kapısı'ndan ya da İsrail kontrolündeki bölgelerden geçerek yapılmak mecburiyetindedir. Yani bugün Türkiye çok ince bir ipte yürümek durumundadır Filistin'e yardım ederken.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Petrolü Türkiye'den gidiyor hâlâ. Gemiler İskenderun'dan gidiyor. Yakıt İskenderun'dan, yakıt...

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) - 2002 yılından itibaren Türkiye sadece İsrail değil bütün dünyayla ticaret hacmini artırmış bir ülkedir. Sadece İsrail'le değil, bütün çatışma bölgelerinde her türlü insani yardımı sağlamak için siyasi ilişkilerimizi canlı tutmak zorundayız. Bu sayede geçmişte de bugünde de Filistin'e, Gazze'ye en erken yardım ulaştıran ülke olduk. Bunu yaparken hem Cumhurbaşkanımızın hem de Dışişleri Bakanımızın gösterdiği hassasiyet, hamiyet, beceri ortadadır. Yapılan anketler Türk halkının da Cumhurbaşkanımız ve AK PARTİ Hükûmetinin kararlarının arkasında durduğunu göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti 1988 yılından beri Filistin devletini tanımakta, Gazze'yi Filistin'in bir parçası kabul etmektedir.

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – İsrail'le de sözleşmeler yapmakta.

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) – Ancak Filistin'e giriş çıkışların İsrail kontrolünde olması Filistinlilerin seyahat özgürlüğünü kısıtlamaktadır.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Cumhurbaşkanımız gidecek.

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) – Güvenlik konusuna gelirsek verdiğiniz önergeyi hayretle okudum, başka işlerle uğraşmaktan son yirmi yıldır Türkiye'nin katettiği yolu takip etmemişsiniz. 90'larda İsrail'den rica minnet alınan Heron'larla başlayan yolda bugün geldiğimiz noktanın farkında mısınız? Türkiye, bugün, kendi güvenliğini kendi geliştirdiği araçlarla sağlamanın ötesinde dostlarının güvenliğine garantör olur noktaya gelmiştir.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Vekilim, sınırlarımız delik deşik, binlerce insan girip çıkıyor ya.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Ukrayna'ya gönderdiklerinizi Filistin'e de yollayın!

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) – Karabağ'daki soydaşlarımızın güvenliğinden tutun Ukrayna'daki partnerlerimizin mücadelesine kadar her yerde insani duruşumuzu ortaya koyuyoruz.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Ukrayna'ya gönderdiklerinizi Filistin'e de yollayın!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Sen yolla, sen!

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) – Hem Doğu hem Batı Afrika'da egemenlik hakları ihlal edilen ülkeler bugün güvenlik alanında yüzünü Türkiye'ye çevirmiş durumda.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Ukrayna'ya gönderdiklerinizi Filistin'e de yollayın!

AYHAN SALMAN (Bursa) – Seni de yollayalım oraya.

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) – Semaya baktığında Bayraktar, ANKA, Akıncı gibi SİHA'ların varlığını gören bir noktaya gelmiştir varlığıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

Hasan Bey, laf atmayın ya, dinleyin.

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) – 100'üncü yılını kutladığımız cumhuriyetimizin egemenliğini ayakları yere basar şekilde sağlamak için son yirmi yılda yapılan, atılan adımları yok saymak aymazlık

değilse de en hafifinden cahilliktir. İsrail on sekiz günde bir atom bombası gücünde patlayıcı kullandı. Evet, tespit ve incelemelerde bulunmamız, sormamız gereken sorular var. İsrail'in Gazze'de uyguladığı şiddeti nasıl durdurabiliriz, sivil halkın korunması ve insani yardımların bölgeye ulaşması için neler yapabiliriz, bölgede kalıcı barışı nasıl sağlayabiliriz?

Sözlerimi bitirirken tekrarlamak istiyorum: Türkiye, kendi vatandaşları ve başta Gazze'de yaşayan Filistinliler olmak üzere diğer zulme uğrayanlar için gerekli tüm adımları atacaktır. Gazi Meclisimiz olarak bize düşen bu noktada sapaşağlam, Hükümetimizin arkasında durmaktır. Bu vesileyle cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum. İstiklal Savaşı'nda egemenlik mücadelesi veren tüm şehit ve gazilerimize Allah'tan rahmet diliyor, manevi şahsiyetlerine şükranlarımı iletiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Hatipler konuşurken laf atılmasını doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Zaten herkesin kendisini en iyi şekilde ifade etme imkânı var.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Dolayısıyla bu konuda bir duyarlılık taşıdığımızı ifade etmek isterim.

Sayın Oluç, buyurun.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Önceki gün ben konuşurken aynı müdahaleler olmasına rağmen böyle bir ikazda bulunmamış olmanız...

BAŞKAN – Herkes için geçerli benim söylediğim.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Tamam.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, kayıtlara geçmesi için sadece birkaç söz söylemek istiyorum. Sayın Hatip “Başka işlerle uğraşmaktan meselenin farkında değilsiniz.” dedi. Şimdi Sayın Hatibe de söylemiş olayım aynı zamanda gruba da: Biz bu önergeyle Türkiye'nin güvenliğini meselesini tartışmayı amaçlamadık ki Türkiye'nin güvenliğinin nasıl iyi olduğunu anlatıyorsunuz; İsrail devletiyle Türkiye'nin yaptığı askerî anlaşmalara ilişkin bir araştırma komisyonu kurulmasını istedik yani konu, Türkiye'nin güvenliği değil, Türkiye'nin, terör devleti diye nitelendirdiği İsrail'le yaptığı askerî anlaşmalar esas itibarıyla. Tabii, beklemiyorduk buna cevap vermenizi ama yani bizi cahillikle suçlamak yerine kendi cehaletinize baksanız daha iyi olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi açısından ifade etmek istiyorum. Şunu ifade etmek isterim ki bütün partilerin vermiş oldukları önergelerle ilgili gruplar adına değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu konuda katılınır veya katılınmaz değerlendirmelere. Biz hiçbir değerlendirmeye katılmıyoruz. Efendim, baştan aşağı reddettiğimiz değerlendirmeleri biz burada sabırla dinliyoruz ve toptan hepsine cevabımızı veriyoruz. Grubumuz adına da gerekli cevap verilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.45

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
Önder Bey, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo’nın HEDEP grup önerisinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biraz önce kürsüde konuşan HEDEP’li hatip, İsrail’le yapılan anlaşmaların araştırılması konusunda Hükûmeti samimiyete çağırdı. 7 Kasım 2019 tarihinde İsrail Dışişleri Bakan Yardımcısı Tzipi Hotovely’nin Amerika’daki müzakerelerde YPG’yi savunduklarını belirten açıklaması hafızalarımızda canlılığını koruyor. Aslında PKK terör örgütüyle organik yapısal bağı olan ve bize göre YPG eşittir PKK’nın savunuculuğunu yapanların İsrail’e karşı bu söylemleri samimiyetten uzaktır. Türkiye-İsrail anlaşmaları bu Meclisten geçmiş ve alenidir. Meclis eğer araştırıcaksa İsrail ile YPG-PKK arasında yapılan gizli anlaşmaları araştırmalıdır.

Bu vesileyle millî birliğimize ve tam bağımsız Türkiye idealimize sıkı sıkıya bağlılığımızla cumhuriyetimizin 100’üncü yılını gururla ve yürekten kutluyorum. Ne mutlu Türk’üm diyene!

BAŞKAN – Nurten Hanım, buyurun.

38.- *Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’ın, CHP’nin balıkçıların sorunlarıyla ilgili hazırladığı rapora ilişkin açıklaması*

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, geçtiğimiz yıl Cumhuriyet Halk Partisi olarak Hopa’dan Samandağ’a Türkiye’nin 28 ilinin limanlarını gezerek balıkçıların sorunlarıyla ilgili bir rapor oluşturduk. Ülkemizde balık stoklarının kontrolsüz bir biçimde avlanması, av mevsimlerinin ve yasakların değişen iklim koşullarına göre bölgesel nitelikli hazırlanmaması, kontrolsüz bir şekilde artan mazot fiyatları, müsilağ ve deniz kirliliği, endüstriyel ve evsel atıklar gibi sorunlar nedeniyle balık nüfusu azalmaktadır. 8.333 kilometre kıyı şeridimiz, 177 bin kilometre akarsuyumuz, 200 doğal gölümüz var ama vatandaşlarımız ucuza balık yiyemiyor. Mazot fiyatları nedeniyle denize açılmayan tekneler olduğu için az tutulan balık çok değerli oluyor.

Buradan balıkçılığı meslek edinmiş tüm hemşehrilerim ve vatandaşlarımızı selamlıyor, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nı kutluyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

39.- *Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla’nın, Türkiye’nin tarihi bir süreçten geçtiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – İman varsa imkân da vardır. Milletimizin şanlı tarihi bu gerçeğin eşsiz örnekleriyle doludur. İstiklal Savaşı’nda yeterli topumuz tüfeğimiz yoktu ama milletimizin sarsılmaz bir imanı vardı. Bu inanç sayesinde ki bütün imkânsızlıklara rağmen adını tarihe altın harflerle yazdıran bir kurtuluş destanı gerçekleşti. Milletimiz, tarihin her döneminde olduğu gibi hiçbir baskı ve dayatmaya

boyun eğmeyeceğini, hiçbir emperyalist kuşatmaya izin vermeyeceğini bütün dünyaya haykırdı. Herkesi İstiklal Savaşı'nda ortaya konan kararlılık ve fedakârlığı yeniden hatırlamaya davet ediyoruz. Ülkemiz, tarihi bir süreçten geçmektedir. Ülkemizi topla tüfekle parçalayamayacağını anlayan güçler, bugün daha sinsi ve karanlık planlarla ülkemizi bölmeye, ekonomik, siyasi ve kültürel kuşatmalarla yumuşak lokma hâline getirmek istemektedirler. Böyle bir dönemde kısır kavgalar yerine, bir an evvel yaşanabilir bir Türkiye'yi, yeniden büyük Türkiye'yi ve adil temeller üzerine kurulu yeni bir dünyayı kuracak çalışmaları başlatmamız lazım. Bu duygularla cumhuriyetin 100'üncü yılında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, eğitim alanında son yirmi bir yılda gerçekleşen tahribatın araştırılması amacıyla 25/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Ekim 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun, okuyun:

26/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/10/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, eğitim alanında son yirmi bir yılda gerçekleşen tahribatın araştırılması amacıyla 25/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (288 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/10/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Fethi Açıkel.

Buyurun Sayın Açıkel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Gazi Meclisimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına girerken Türkiye'de yirmi bir yıllık AK PARTİ hükûmetleri döneminde millî eğitim alanında tanık olduğumuz tahribatın, kurumsal gerilemenin ve plansızlığın araştırılması amacıyla CHP Grubu olarak verdiğimiz Meclis araştırması açılması önergesi hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüz yıl önce “Cumhuriyet fazilettir,

cumhuriyet erdemdir, cumhuriyet erdemli ve eğitimli ve yurttaşların yönetimidir.” diyerek büyük Türk aydınlanmasına imza atan, milletimizin Başöğretmeni Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü ve görevlerini her türlü taassup ve engellemelere rağmen fedakârca yerine getiren eğitim ve öğretim camiamızın tüm mensuplarını saygıyla, şükranla anıyorum, hürmetle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz yüz yıl öncesine baktığımızda henüz Kurtuluş Savaşı’mızın en sıcak günlerinde dahi, 1921 yılında Maarif Kongresi’ni toplayarak “Eğitimdir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder.” diyen bir gelenekten geliyoruz. Tevhid-i Tedrisat Kanunu’yla vücut bulmuş halkçı ve kamucu bir eğitim felsefesinden, sınıfsız ve imtiyazsız bir vatandaş topluluğu yaratma idealinden, milletimizin kız ve erkek çocuklarına eşit koşullarda imkân sağlama, onları meslek sahibi yapma ve erdemli yurttaşlar olarak yetiştirme amacından bir dakika ayrılmayan bir ilkeyi izliyoruz. Türkiye’yi yarı müstemleke olmaktan kurtarmak için, ülkemizin her köşesinde öğretmen okulları, kız olgunlaşma enstitüleri, ziraat ve mühendislik meslek okulları, sanat ve akşam okulları, gezici köy kursları, Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü gibi enstitüler ve nihayetinde köy enstitüsü gibi devrimci enstitüler kuran bir cumhuriyetçi gelenekten geliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu araştırma önergesini, eğitim fakültesi formasyonu olan öğretmenlerimizin yetkinliğinin hiçe sayılmasına rağmen Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun zorluklarını ve hayal kırıklıklarını yaşadıkları için veriyoruz. Öğretmenlerin yoksulluk sınırının altında bir maaşa mahkûm edilmesini, metropollerde kira ödeyemeyecek duruma düşürülmesini araştırmak için veriyoruz. Sayısı 1 milyona yaklaşan genç ve atanamayan öğretmen adayları için veriyoruz. “Mülakat kaldırılacak.” sözüne rağmen mağdur edilen genç öğretmen, idealist kardeşlerimiz için veriyoruz. Eşit işe eşit ücret talep eden özel okul öğretmenleri ve vakıf üniversitesi akademisyenleri için veriyoruz bu araştırma önergesini. Meslek lisesi öğrencisinin, stajyerlerin ve çıracıların hak ettikleri maddi ve mesleki güvenceye kavuşturulmaları için veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu önergeyi, 21’inci yüzyılın dönümünde 2-3 katlı ranzalarda yatırılan ve öğün atlamak zorunda kalan, yoksulluk ile üniversiteyi bitirememek açmazı arasında boğuşan üniversite öğrencileri için veriyoruz. Ücretsiz sıcak yemek bulmaktan, yemek yemekten mahrum bırakılan ve okullarda açlıktan bayılan memleketimizin küçücük evlatları için veriyoruz. Kreşten dershane, üniversiteye, okullarda, özellikle özel okullarda fahiş eğitim masrafları altında ezilen orta sınıf, orta alt sınıf vatandaşlarımızın, emekçi halkımızın hakkını aramak için veriyoruz. Bu önergeyi Boğaziçi Üniversitesinde ve tüm üniversitelerimizde paraşütle liyakatsiz atamalar yapan zihniyeti, beyin göçüne âdeta zemin hazırlayan yandaş ve keyfi kayırmaları ve akademik kadrolara dahi siyasi kadrolaşma bulaştıran yöneticileri araştırmak için veriyoruz. Bu önergeyi, ÇEDES protokolleriyle eğitimde kök salacak taassubun, dogmatizmin ve suistimalin araştırılması için veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FETHİ AÇIKEL (Devamla) – Madde bağımlılığı ve akran zorbalığıyla okullarda layıkıyla mücadele edebilecekken norm kadroları verilmeyen PDR öğretmenlerimiz için veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelin, cumhuriyetimizin 100’üncü yılına girerken eğitim sisteminde derinleşen tahribatı, eğitimde kök salan eşitsizliği, kayırmacılığı ve kayıt dışılığı Gazi Meclisimizin çatısı altında araştıralım, hep birlikte araştıralım. Türkiye’nin muasır medeniyet ilkelerinden daha fazla uzaklaşmaması için, daha fazla Orta Doğulaşmaması için, daha fazla Latin Amerikalılaşmaması için Gazi Meclisimizin altında eğitim sorunlarını Meclis araştırmasıyla birlikte ortaya çıkaralım.

Bu inançla cumhuriyetin 100'üncü yılında bir kez daha diyoruz ki: Yaşasın cumhuriyet; yaşasın kamucu, laik ve bilimsel eğitim; yaşasın cumhuriyetimizin gerçek mirasçıları gençlerimiz, evlatlarımız; yaşasın cumhuriyetimizin fedakâr ve emektar öğretmenleri!

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisimizi selamlıyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman.

Buyurun Sayın Karaman. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Kıymetli arkadaşlarım, eğitim bir devlet politikası olmalıdır, bir hükûmet politikası değil. Ancak bırakın hükûmeti ne yazık ki ülkemizde bakan politikasına kadar gelmiş durumda. Millî Eğitim Bakanları voleybol takımı oyuncularını değildir; 2002'den beri 8 Millî Eğitim Bakanı değişmiş, şimdi Sayın Yusuf Tekin Bey 9'uncu Millî Eğitim Bakanımız. Bu değişen bakanlarımızdan hemen hepsi lise 1'inci sınıftaki bir öğrencinin mezuniyetini dahi görememiştir. Öyle acayip bir durum var ki bu bakanlarımız farklı bir partinin bakanı değil, aynı partinin bakanları. “Haydi bakanlar değişiyor.” desek sadece onlar değişmiyor ki tüm ekip ve bürokratlar değişiyor ve Bakanlık, odası olmayan bürokratlarla doluyor. Bakınız, eğitimde en önemli olan şey, sebat etmektir. Bir veriyi hatırlatayım, 1996'dan beri 15 kez sınav formatı ve katsayı değişikliği gerçekleşmiş. Bu kadar yapboz tahtasına dönmüş bir sistemden ne gibi bir başarı bekleyeceğiz? Herhangi bir krizde ilk taviz verdiğimiz şey, maalesef, eğitim oluyor.

Öğrencinin hevesi... Öğrencide heves kalmamış durumda. “Okusam ne yazar ki, emeğimin karşılığını mı alacağım, ülkeme bir faydam mı olacak? Torpilsiz iş mi oluyor? Yurt dışına gideceğim.” Gençler, yaşadıkları buhranların neticesinde buradan kaçmak istiyorlar. Kaçmasın diye eğitimi on iki yıl zorunlu hâle getirdik. Soruyorum size, Allah aşkına, zorla güzellik olur mu, olsa da bundan nasıl verim bekliyoruz? Gençler belki mesleki anlamda kendini geliştirmek istiyor, onlara bu kapının açılmasında zaruret vardır. Bizler, gençlere bir ideal ve amaç etrafında toplanacakları bir yol çizmeliyiz ve her şeyden önce şuurlu bir eğitim vermeliyiz. Önemli olan tek şey, sadece kariyer, maaş değildir, her şeyden önce iyi bir insan olmalı. Rahmetli Erbakan Hocamızın ifadesiyle “2 kere 2'nin 4 ettiğini her öğretmen öğretebilir, önemli olan şey, helal 2'nin haram 3'ten büyük olduğunu öğretmektir.”

Evet, son olarak, ülkemizin ekonomik durumu hepimizin malumu. Bugün aileler hem kırsalda hem şehirlerinde çocuklara eğitim sağlamakta zorlanıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MEHMET KARAMAN (Devamla) – Soruyorum size, bu mudur eğitimde fırsat eşitliği? Gariban bir Türk vatandaşı böyle bir dönemde nasıl eğitimli evlat yetiştirecek? Adaletsizlik ortada.

Eğitim birçok açıdan ele almakla çözülecek bir meselemizdir. “Beka sorunu, beka sorunu” deniliyor, doğrudur. İşte, biz Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip bir ülkesiyiz, eğer ki biz bu gençlerimize doğru dürüst eğitim veremezsek asıl beka sorunu o zaman ortaya çıkacaktır. Bizler bu koltukların emanetçisiyiz ve emaneti ahlaklı, maneviyatlı, vatansever, çalışkan ve idealist bir gençliğe vermek istiyorsak bu hususlar için acilen harekete geçmeliyiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim alanında yaşanan tahribatın araştırılması hakkında verilen öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Eğitim ve öğretim bir kamu hizmeti olarak sosyal devletin yükümlülüğündedir. Yirmi bir yılda yapboz tahtasına çevrilen eğitim sisteminde, çöken eğitimin ve düşen niteliğin yanı sıra okulların fiziksel yapılarında da büyük sorunlar yaşanıyor.

Seçim bölgem İzmir’de sağlam olan okulların alelacele yıkılıyor olması, eğitimde hâlihazırda olan sorunları içinden çıkılmaz hâle getiriyor. Yıkım kararı alınan binaların arasında İzmir’in köklü eğitim kurumları ve başarılı öğrenciler yetiştiren gözde okulları da bulunuyor. Yetkililere sesleniyorum: İzmirli, hasar tespitinin sağlıklı bir şekilde yapılmasından, okul binalarının raporsuz yıkılmasından ve yıkılan okulların yerine yenilerinin inşa edilmemesinden dolayı mağdur ve şikâyetçi. Deprem nedeniyle ağır hasar alan okulların raporlarını tarafsız, şeffaf bir şekilde İzmir halkıyla paylaşın, kamu yararı olmayan yıkım kararlarını durdurun. Biz bu yapıların takipçisi, vatandaşımızın sesi olmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, eğitimin önemli bir sacayağı olan öğretmenlerimiz istikbalimizin güvencesi, geleceğimizin mimarlarıdır. Öğretmenlerimiz iktidarın yanlış ve tutarsız eğitim politikaları yüzünden zor dönemlerden geçmektedir. Millî Eğitim Bakanının yaptığı mülakat açıklaması toplumda tartışmalara yol açıyor ve akıllarda soru işareti bırakıyor. Aslında, bu bir itiraf ve öğretmenlerin haklarının yenildiğinin ispatı, verilen sözlerin sadece seçim kazanmak için söylendiğinin de bir göstergesidir. Mülakatlar yüzünden ortaya çıkan hak ihlallerinin eğitim camiasına, dolayısıyla ülkemize zarar verdiği ortadadır. Bu yüzden sözünüzde durun ve mülakatları kaldırın.

Değerli milletvekilleri, öğretmenlerimizin sıkıntıları bitmiyor, ücretli öğretmenlerimiz asgari ücretin altında para alıyor. Her an işsiz kalma korkusu yaşayan, özlük hakları ve sigortası olmayan ve emeklilikleri hayal olan öğretmenlerimize bizler evlatlarımızı emanet ediyoruz. Öğretmenlerimiz ücretli köleliği hak etmiyor. Öğretmenin mutlu olmadığı bir öğretim ve eğitim sisteminin başarılı olması mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarları döneminde eğitim alanında nereye elinizi atsanız elinizde kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) – Günü kurtarmaya çalışmakla her geçen gün başka sıkıntılar karşınıza çıkıyor. Enflasyon ve artan hayat pahalılığıyla derinleşen yoksulluğu çocuklarımız özellikle daha fazla hissediyor. Okul öncesi çocuk eğitiminde 7 milyon 662 bin 800 çocuk maddi yoksulluk çekiyor ve dengeli beslenemiyor. Ücretsiz yemek uygulamasına son verildi. Okul idareleri ve veliler Millî Eğitim Bakanlığının bu kararına tepkili. Hükümet itibarından tasarruf edemediği için çocukların yemeğinden kısmayı tasarruf zannediyor. Arkadaşlar, ekonomik krizin bedelini yoksul çocuklarımıza ödetmeyin ve bütçeyi ücretsiz, sağlıklı yemek hakkı için kullanın. Çocuklarımız bizlerin geleceği ve geleceğimiz tehdit altında.

Değerli milletvekilleri, eğitim sistemindeki sorunları günlerce konuşsak yetmez. Bu sebeple, sorunların ivedilikle çözülmesi gerektiğini vurguluyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Iğdır Milletvekili Sayın Yılmaz Hun. Buyurun Sayın Hun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA YILMAZ HUN (Iğdır) – Evet, teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi bir yılda yapboz tahtasına dönen eğitim sisteminde AKP'nin yaptıklarını herhâlde en iyi şu başlıklarla özetleyebiliriz: Kamusal eğitim çöktü, eğitimde nitelik düştü, özelleştirme ve dincileştirme politikaları arttı, okullaşma oranı geriledi, devlet eliyle çocuk işçiliği teşvik edildi, üniversite sayısı artarken akademik başarı dibe vurdu, diplomalı işsizler ordusu büyüdü.

Eğitim politikaları uygulamalarının tamamı çocuğun yüksek yararı, eşitlik ilkesi temel alınarak belirlenmelidir. Eğitim ana dilde özgürlükçü, laik, bilimsel bir içerikte yapılandırılmalı; bireye kendisini yetkinleştirme, özgürleştirme, kendini gerçekleştirme olanağını sunan bir anlayışla oluşturulmalıdır. Tüm düzeylerde demokratik, ana dilinde ve ücretsiz eğitim esas alınmalı. Eğitim, bu ülkenin tüm halklarına, dillerine, dinlerine, inançlarına, inancı olmayanlara, cinsiyetlerine ve cinsiyet yönelimlerine, yaşam tarzlarına, dünya görüşlerine eşit, saygılı bir yaklaşıma sahip olmalıdır. Bu yaklaşım doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini, çocukların din ve inanç özgürlüğünü tehdit eden, eğitimin laik olması gerektiği ilkesini yok sayan tüm uygulamalardan vazgeçilmelidir.

2002 yılında ataması yapılmayan 68 bin öğretmen bulunurken bugün bu sayı 1 milyonu geçmiştir. 1 milyon üniversite mezunu genç, diplomalı işsizler ordusuna katılmıştır. Kadrolu atama yerine her yıl binlerce atanamayan öğretmen güvencesiz, düşük ücretlerle “ek ders” adı altında sömürülmektedir. 15 Temmuz sonrasında OHAL kapsamında ilan edilen KHK'lerle binlerce akademisyen, bilim insanı, öğretmen haksız hukuksuz bir şekilde ihraç edilmişlerdir. Her zaman söylediğimiz gibi, hakkında hiçbir soruşturma açılmayan, mahkemelerden veya savcılıktan takipsizlik ve beraat alan bütün KHK'liler görevlerine iade edilmeli ve tüm mağduriyetleri giderilmelidir.

Her yıl 10 üniversite öğrencisinden 9'u barınma sorunu yaşıyor. 2002'de verilen burs miktarının enflasyon karşılığı yüzde 24 iken bugün bu miktar yüzde 11'lere gerilemiştir. Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan öğrenciler ise tek bir odada 7-8 kişi arada yaşamak zorunda bırakılmaktadır. Üniversite öğrencileri için parasız eğitim, barınma hakkı sağlanmalı, barınma sorunu yaşayan öğrenciler çeşitli dinî vakıf ve cemaatlerin inisiyatiflerine mahkûm edilmemelidir.

Dün akşam KYK Aydın Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'nda arıza yapan asansörden dolayı bir kız çocuğumuz hayatını kaybetti. Bu vahim olayın sonucunda hayatını kaybeden Zeren Ertaş kızımıza Allah'tan rahmet, ailesine sabırlar diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

YILMAZ HUN (Devamla) – ÇEDES Projesi kapsamında ilkokul, ortaokul ve liselerde manevi danışmanlık hizmeti adı altında imam, müezzin, vaiz, din hizmetleri uzmanı ve Kur'an kursu öğreticisi görevlendirilmiştir. Bu uygulama Anayasa ve yasalara aykırıdır. Tamamıyla eğitimi dinselleştirme ve ayırıştırma politikasıdır. Öğrencilerin bedensel gelişimine yönelik uzmanlığı olmayan kişilere emanet edilmesi geri dönülmez sonuçlara yol açmaktadır.

Bu ülkede Kürt halkı da dâhil olmak üzere bütün halklar kendi ana dillerinde eğitim alabilmeli ve Alevi yurttaşlarımıza kendi inançlarına uygun eğitim hakkı verilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Orhan Erdem.

Buyurun Sayın Erdem. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin çok değerli milletvekilleri; bizleri izleyen saygıdeğer milletime, hepinize saygılar sunuyorum.

Tekrar -geçen gün de söyledim- Filistin’de yaşananlara bakarken içimiz kan ağlıyor, İsrail ve onun yandaşlarını kinayarak başlamak istiyorum. Belki şu anda hastanelerde ilaç da kalmadı, Birleşmiş Milletler de çaresiz bir şekilde bu şımarıklığı izliyor.

Söz aldığım konu Cumhuriyet Halk Partisi önergesi olan eğitimle ilgili. AK PARTİ Grubu adına söz aldım.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidara gelir gelmez ilk önceliği eğitim olmuş ve her dönem Millî Savunma Bakanlığı bütçesi 1’inci sıradayken 2002 yılında ilk yaptığı şey eğitim bütçesini öncelemek, 1’inci sıraya getirmek olmuş. O yıllık bütçe 7,5 milyarken -inşallah 2024’ü birkaç gün sonra görüşeceğiz- 1 trilyon 90 milyonlara kadar yükseltmiş; enflasyonu, döviz, neyi katarsanız katın çok üzerinde bütçelerle eğitime katkı vermeye çalışmış.

Çok çabuk unutuyoruz, AK PARTİ’den önce kılık kıyafetle, katsayıyla insanlar okullara gidemiyordu, bilhassa kız çocukları. Bu eğitime erişim engellerini kaldıran yine AK PARTİ olmuştur. Biliyorsunuz, katsayıdaki ve kılık kıyafetteki düzenlemelerle bugün herkes özgürce okullara gidebilmektedir.

Yine, kız çocuklarının okullaşma oranlarını artırmak üzere yapılan ilk işlerden biri de şartlı eğitim desteğidir. Bizzat anneye verilmiş ve kız çocuklarının eğitim oranı hızla yükseltilmiştir. Yine, unuttuk o günleri, ders kitapları... Her ders kitabını bir kitapçıda arayan çocuklardan, ailelerden masalarında ders kitaplarıyla başlayan nesillere AK PARTİ’yle ulaşıldı.

500 binin üzerinde öğretmen ataması yapıldı AK PARTİ döneminde, daha da yapılacak. Yine, öğretmenlerimize ne versek azdır. Bunun bilinciyle, maaşlarındaki iyileştirmeler, 3600 ek gösterge ve geçen dönem çıkardığımız meslek kanunuyla hem kademelerinde iyileşme hem maaşlarında ekler oluşturduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ORHAN ERDEM (Devamla) - Okulların fiziki ortamı; iktidara geldiğimiz neredeyse 3 katı yeni sınıf, okul yaptık. Okul öncesinde yüzde 11 olan eğitime katılımı bugün yüzde 85’lere, ilköğretimde yüzde 90’dan yüzde 98’lere, ortaöğretimde yüzde 50’den yüzde 91’lere kadar ulaştırdık.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak şunu biliyoruz: Eğitime ne yapsak azdır ve buna hepimizin de katkı vermesi lazım. Bizim enerji kaynaklarımız kıt ve şu anda yeni yeni şeyler, inşallah, buluyoruz ama en büyük kaynağımız gençlerimiz. Onun için, biz bugün civarımızdaki ülkelerden, çevremizdeki ülkelerden daha iyi durumdayız, sebebi eğitimde geldiğimiz nokta. Yeter mi? Yetmez. İyi var, daha iyi var, çok daha iyi var; biz çok daha iyiye ulaşmak için gayret edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (*)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 17 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletin 100'üncü yılı kutlu olsun.

Türkiye Cumhuriyeti devleti hüdâyinabî bir devlet değil. Devletlerimizin devamı ve adları farklı ama beş bin yıllık bir sürecin sonucu. İmparatorlukların ömrü genellikle üç yüzyıldır, istisnası Osmanlı İmparatorluğu'dur. Domaniç Yaylası'nda kurulan bu beylik, daha sonra devlet, ardından da imparatorluk hâline gelmiştir; altı yüzyıl yaşamıştır.

İbni Haldun'un, klasik sosyolojinin babasının çok güzel bir sözü vardır: “Devletlerin hayatı insanların hayatına benzer; doğarlar, büyürler ve ölürler.” der. Her kemalin bir zevali olduğu gibi her zevalin de bir kemali vardır yani çıkışların inişi, inişlerin de mutlaka ki çıkışları vardır. İşte, Osmanlı İmparatorluğu yıkılırken son iki yüzyıl içerisinde, büyük topraklar büyük acılarla kaybedildi. Ardından imparatorluğumuzun yıkılması üzerine Sevr Anlaşması'yla beraber, bizim Anadolu topraklarına 1071'lerde, hatta daha da önce Ebul Hasan Harakani'yle geldiğimiz yerden bize Batılılar, emperyalistler şunu söylediler: “Geldiğiniz yere geri dönün.” dediler ve Sakarya önlerinde Türkiye'nin yeniden talih ve tarih sarkacını yazdılar.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son bakiyesinin çocukları yani yıkılırken bile dehaları doğuran bir imparatorluğun çocukları Gazi Mustafa Kemal, İsmet İnönü, Mareşal Fevzi Çakmak, ardından Ali Fuat Cebesoylar, Enver Paşalar, Esat Paşalar, Cevat Paşalarla beraber biz Çanakkale'den itibaren bir devlet kurma mücadelesi verdik. “Gitmiyoruz!” dedik bu topraklardan ve bu topraklarda bir devlet kurma iradesini ortaya koymak istedik. Koyduk; bir yandan bu paşalarla, bir diğer yandan insanlarımızla, imparatorluğun çeşitli yerlerinden gelen insanlarla, bir diğer yandan aydınlarımızla beraberce Anadolu coğrafyasında yeniden son kaleye, son sığınağa, son limana sahip çıktık. O devlet kurulduktan sonra Lozan'la tescillendi ve Lozan'la tescillendikten sonra da biz bu devlete hep beraber sahip çıkmaya çalıştık. 100'üncü yıldayız, nice yüz yılları yaşasın istiyoruz.

“Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu grup Birinci Dünya Savaşı'nda yenilmiş, Osmanlı ordusu her tarafa zedelenmiş, şartları ağır bir ateşkes anlaşması imzalanmış, büyük savaşın uzun yılları boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda. Milleti ve memleketi Birinci Dünya Savaşı'na sürükleyenler kendi hayatlarını kurtarma kaygısına düşerek memleketten kaçmışlar. Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmış ve alınmakta. İtilaf Devletleri ateşkes anlaşması hükümlerine uymayı gerekli bulmuyorlar. Birer bahaneyle itilaf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana ili Fransızlar; Urfa, Maraş, Ayıntap

(*) 17 S. Sayılı Basmayazı tutanağına ekli.

(Gaziantep) İngilizler tarafından işgal edilmiş; Antalya ve Konya'da İtalyan askeri birlikleri; Merzifon ve Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor. Her tarafta yabancı subay ve memurları ile özel ajanlar faaliyette. Nihayet, konuşmamıza başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da İtilaf Devletleri'nin uygun bulmasıyla Yunan ordusu da İzmir'e çıkartılıyor." Bu sözler malum olduğu üzere Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk'a başlarken dile getirdiği tespitlerdir. Evet, bugünlerde cumhuriyetin yani ülkemizin kuruluşunun 1'inci asrını hitama erdiren 2'nci yüzyılına adım attığımız tarihî bir süreci yaşıyoruz. Türk milleti bunun gibi tarihî dönüm noktalarını defaatle yaşamıştır, milletler tarihinde var olduğu günden bu tarafa onlarca devlet, imparatorluk ve medeniyet tesis etmiş; bir milletin böylesi tarihî süreçleri yaşamaması da zaten mümkün değildi.

Her ülke millî günlerine önem verir, hele kuruluş yıl dönümlerini daha da bir ciddiyet içerisinde kutlar, sahip çıkar, dosta düşmana bunu gösterir; hatta sınırları birileri tarafından çizilmiş karton devletler bile böylesi günlerini büyük bir coşku ve mutluluk içerisinde idrak ederler. Peki, sınırlarını kanını akıtarak çizmiş bir milletin ne yapması beklenir? O milleti yöneten devlet insanlarının nasıl davranması gerekir? Kartondan devletlerin bile büyük nümayişlerle kutladıkları millî günlerini böylesi bir milletin nasıl kutlaması gerekir? Hele bu millî gün yüz yıllık bir çınar olmuşsa buna gösterilecek saygı ve hassasiyet daha da özel ve farklı olmaz mı? "Kutlamak" deyince aklına eğlence geldiği için mevzuu başka yere çekenlere de sözüm olacak birazdan.

Şimdi buradan sormak istiyorum: Mustafa Kemaller, Kâzım Karabekirler, Cevat Paşalar, Fevzi Çakmaklar, Enver ve Nuri Paşalar, Halil ve İsmet Paşalar, Albay Reşatlar, Şerife Bacılar, Gördesli Makbule ve adını saymadığım niceleri sadece birer isimden mi ibaretler? 30 Ağustoslar, 19 Mayıslar, 23 Nisanlar, 29 Ekimler sadece takvim sayfalarındaki tarihler midir? Malazgirtler, İstanbullar, Mohaçlar, Sakarya ve Dumlupınarlar birer şehir isimleri midir? Dumlupınar bir şehir ismi midir? Ağıtlar, türküler, ninniler, koçaklamalar, tatanlar, zeybekler, halaylar laf olsun diye ortaya konmuş gereksiz birtakım işler midir? Mimar Sinanlar, Ahmet Hamdi Tanpınarlar, Yusuf Akçurular, Ziya Gökalpler, Namık Kemaller, Nazım Hikmetler, Nurettin Topçular, Aziz Sancarlar öylesine işlerle vakit kaybetmiş kişiler midir? Mesela kahramanlar sadece ölmek için mi vardır? Onlar öldüğü için mi mesela birileri yaşama şansı bulmuştur? Onların hatırasına ve bıraktıklarına saygı yalnızca bürokratik birer anlam mı olmalıdır? Mesela şuursuz bir milletin herhangi bir birliğinden bahsetmek mümkün müdür?

Hep söyleyegeldiğim, belki de siyasette var olmama sebep bir konudur vatan hassasiyetim, vatan sevgim; bu konu, benim olmazsa olmazımdır. Bir toprak parçası, bir coğrafya, onun için canından, malından ve sevdiklerinden vazgeçenlerin fedakârlıklarıyla vatan olur. Lakin bir vatanın ülke ve devlet olması, millet olma şuuruna sahip toplumların o toprakları yurt bilmesi yanında örf, teamül, vicdan ve adil bir hukuk nizamını tesis etmesiyle mümkün olabilir. Peki, toplum ne zaman bu şuura ve bu bilince sahip olur diye sorulacak olursa, işte o zaman, milletlerin harsı yani kültürü, dili, örfü, acıları, sevinçleri millî, dinî toyları, bütün yaşanmışlıklarıyla özellikle tarihî dönüm noktaları ve şahsiyetleri akla gelmelidir. Tüm semboller işte bu yaşanmışlıkların ve hatıraların vücut bulmuş yansımalarıdır. Mutluluk ve hüznümüz gibi, tarihî kahramanlarımız, tarihî anlarımız da bizi biz yapar, kenetler, bir ve beraber olma şuurunu besler. Son yıllarda bizi besleyen, canlı tutan bu damarların birbirinin rakibi gibi ortaya dökülmesi millet şuurunu örselemekten başka bir şey değildir. Böylesi bir gayretkeşliğin devlet imkânlarını eline geçirmiş kişilerce yapılması ise acınası bir durumdur. Sen bu devletin imkânlarıyla milletvekili ol, bakan ol, başbakan ol, cumhurbaşkanı ol, savcı ol, hâkim ol, akademisyen ol, bürokrat ol, asker ol, sonra devletin sana verdiği bu imkânları başkalarına haram et, yasakla ve yok say. Bu millet bunları görmüyor mu sanıyorsunuz? Maalesef bu çabalar, bütün bu şuur ve hassasiyetleri örseleyen gayretkeşlikten başka bir şey değildir. Bu millet Sakarya önlerinde tarih ve talih sarkacında var olma mücadelesi verirken kendisini Orta Asya bozkırlarına gönderme planları yapanlara da okkalı

bir tokat atmıştı ve hiç şüphe yok ki istiklal mücadelesiyle başladığı var olma çabasını cumhuriyetle taçlandırmıştı. Bunca yıl geldi ve geçti ama yüksek yüksek laflarına rağmen birileri bu cumhuriyeti maalesef demokrasiyle taçlandıramadı. Cumhuriyete muarızlık yapma konusunda ellerine geçen her fırsatı bir ganimet bildiler; kimi zaman “hezimet” dedikleri Lozan’la, kimi zaman Montrö’yle, kimi zaman kurucu değerlerimizle hep bir mücadele içinde oldular. “Hezimet” dedikleri, zillet gördükleri Lozan’a çamur atmalarının altında yatan sebep esasen, ülkenin kurucu değerlerine ve onun liderine olan antipati ve hatta düşmanlıktır. Yoksa neredeyse çeyrek yüzyıldır iktidarda olmanıza rağmen mesela Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devletini bir tek ülkeye tanıtsaydınız; yahu, dost ve kardeş Azerbaycan’a bile tanıtamadınız. Bugün emperyalistlerin çizmesi altında ezilen mazlum Filistin halkının Birleşmiş Milletlerde tanınan yönetimine tanıtsaydınız; hiç değilse söz olarak söyleselerdi, onu bile yapamadınız ama Türkiye Cumhuriyeti’nin değerlerine muarızlık yapmaya gelince mangalda kül bırakmıyorsunuz. Kimisi çıkıyor, cumhuriyete “Doksan yıllık reklam arası.” diyor, kimisi çıkıyor, burada başka şeyler söylüyor ama Cumhurbaşkanı veya iktidar yetkilileri “Bir dakika, ne diyorsun sen, ne reklam arası? Bizim devletlerimiz birbirini tamamlar, cumhuriyet ne kadar bizimse Osmanlı ve Selçuklu o kadar bizim, Selçuklu ve Osmanlı ne kadar bizimse cumhuriyet de o kadar bizim.” diyerek cevap vermiyorlar, âdetâ “reklam arası” olarak değerlendiriyorlar. Başkalarının “reklam arası” dediklerine biz “vatan” diyoruz; başkalarının “reklam arası” dediklerine biz “millet” diyoruz; başkalarının “reklam arası” dediklerine biz “devlet” diyoruz ve o devlet de kıyamete kadar yaşasın istiyoruz. Sınırları cetvelle çizilmiş karton devletlerin bile âlâyıvalayla kutladıkları millî günlerine inat, bizim, yıllara sâri ve altını tarihi ve ilmî sempozyumlarla ve sanat etkinlikleriyle, günün hatırasına uygun yeni bestelerle, ulusal ve uluslararası etkinliklerle kutlamamız gerekmez miydi? Efendim, Filistin bahane edilerek burada şarkılarla, türkülerle, eğlencelerle yapılan yerleri iptal etmek ne kadar doğru? Niye, orada ağıtlarımız yok muydu bizim? Bizim ağıtlarla mütenasip şarkılarımız yok muydu? Bizim kahramanlık türkülerimiz yok muydu? Bizim askerî marşlarımız yok muydu? Bizim hikâyelerimiz yok muydu? Tiyatrolarımız, piyeslerimiz yok muydu? Vardı. Niçin bunlar iptal ediliyor da bu şekilde kutlamalara tevessül edilmiyor? Acaba neden diye de sormadan edemiyorum. Yahu, günübirlik bir çalışmayı, çalıştayı geçtik, sıradan bir yıl dönümü olarak bile kutlamayı zül gördünüz bize. “Çünkü yasımız var.” diyorlar. Bir yandan yas tutarız, bir diğer yandan da deriz ki biz bunu kutlarız, söyleriz.

Peki, sizler ne yapıyorsunuz bu konuda? Herhangi bir diplomatik adım mı attınız mesela Filistin’le ilgili “Orada insanlar ölüyor.” derken? Yandaşlarınızın İsrail’e taşıdıkları petrole “Dur!” mu dediniz? Yıllardır “askerî ve güvenlik anlaşmaları” adı altında İsrail yönetimlerine verdiğiniz desteklerin bir tanesinden geri adım mı attınız? Yahu, elçilerini bile siz gönderemediniz, istenmeyen adam ilan edemediniz. Bir zamanlar hiçbir şey yokken “one minute” dediğiniz zaman istenmeyen adam ilan edip orada maslahatgüzarlıkla temsil edilmeyi karşılıklı olarak kabul etmiştiniz. Eğer Türkiye’de halk ayaklanıp İsrail Büyükelçiliğinin önüne gitmemiş olsaydı o İsrail Büyükelçisi de Türkiye’yi terk etmeyecekti. İyî ki terk etti Türkiye’yi, siz zaten göndermeyecektiniz. Hükûmet olarak bunların hiçbirini yapmadınız, yapmıyorsunuz. Miting yap, yas ilan et; ya, onu milletimiz zaten sana sormadan yapıyor, hatta yaptı bile, her yerde Fatihalar okunuyor, Kur’anlar okunuyor, Yasinler okunuyor, bir diğer yandan yardımlar toplanıyor oralara. “Gazze kapısı açılsın, Refah Kapısı açılsın, oradan gidelim; Ürdün kapısı açılsın, yardımlar götürelim, tıbbi cihazlar götürelim.” diyerek zaten kendileri üzerine düşeni yapıyor. Depremde aynen yaptığı gibi, o büyük depremde yaptığı gibi; millet olma şuurunu size gösterdiği gibi.

Değerli milletvekilleri, şimdi, buradan şunu söylemek isterim: Sizin derdiniz burada bunlar değil, bunun farkındayız biz; elinize geçen bu fırsatı da ganimete çevirmek istiyorsunuz. Türkiye Cumhuriyeti’nin asırlık çınarına olan hazımsızlığınız burada da kendini gösteriyor. “Yas var.” diye zaten sadra şifa olmayan bir iki etkinliği de iptal ederek rahatladınız. Grup Başkan Vekilimiz İsa Mesih Şahin bunu dile getirdi, tekrar dile getirmek istemiyorum.

Sizler bahanelerin ardına sığınarak cumhuriyete ve kazanımlarımıza sırtınızı dönebilirsiniz ama bu aziz millet sizin sahte ve günahsavar mahiyetinde yaptığınız kutlamalara zaten bel bağlayacak kadar da saf değildir. Bu milletin kökü çok derinlerdedir. Maden kazar gibi oralardan eksik gedik bir şeyler bulacağız diyerek bizi besleyen bu damarları kesme çabasında olanlara da diyorum ki: Bir damarı kesseniz elden ne gelir, elbet bir başkası alttan sürgün gelir.

Gazi Atatürk'ün "Cumhuriyet bilhassa kimsesizlerin kimsesidir." sözünün ne anlama geldiğini idrak etmekte zorlananların yönetiminde olduğu günleri yaşıyoruz. Esasen, bu sözler, cumhuriyetin insan onurunu ve hürriyetini esas aldığına gören ve zamanın ruhunu yakalamış bir liderin tespitiydi, işte bu gerçekliğe imkân veren bir yönetim anlayışına işaret etmişti. Reaya olmaktan kurtulan bir halkın, mesela işçi olan, çiftçi olan ya da çoban olan birilerinin çocuklarının başbakan, cumhurbaşkanı, milletvekili ya da bakan olabildiği bir sistemin inşasıdır bu. Yoksa o çok öykündükleri veya cumhuriyetin karşısına diktikleri eski dönemlerde bu zevatın ne olabileceğini varın siz düşünün. Bugün "Türkiye Cumhuriyeti'nin 2'nci yüzyılı" demekten hicap duyup "Türkiye Yüzyılı" gibi kendinden menkul tanımlarla meseleyi sulandırmaya kalkanların karşısında bizler cumhuriyete sahip çıkacağız ve "Türkiye Cumhuriyeti'nin 2'nci yüzyılı" diyeceğiz. "Yas var." diyerek bu konuyu es geçenlere bir şey hatırlatmak isterim: Bir evde cenaze var diye düğünlerimizden, toylarımızdan mı vazgeçiyoruz Anadolu topraklarında? Anadolu'da "Cenazemiz var ağlarız, düğünümüz var oynarız." diye bir söz vardır, hiç duydunuz mu acaba bu sözleri? Yani bu durum ne yas tutmamıza engel ne de kutlamamıza mâni bir durumdur, sadece art niyetli olanların eline geçen kullanışlı bir bahanedir ve milletimiz, aziz milletimiz bunun farkındadır.

Ayrıca istiklal mücadelemiz ve ardından gösterdiğimiz olağanüstü başarılar zamanında Kuzey Afrika'dan Hindistan'a bağımsızlık özleminde olan milletlere büyük bir ilham kaynağı olmuş, bu halklara moral vermişti. Aradan yüz yıl geçti, sınırlar değişti, devletler kuruldu. İstiklal ve bağımsızlık mücadelemiz yüz yıl önce nasıl ki birçok millete ilham ve moral verdiyse bugün de 29 Ekimi öyle bir kutlamalıydık ki mesela özellikle büyük devletler tarafından ezilen, vatanlarından sürülen, katledilen Filistin halkı gibi sähipsiz milletlere yine moral ve ilham versin ama nerede... Sizlerden böyle bir hassasiyet ve şuur beklemek güneşin batıdan doğup doğudan batmasını beklemek gibidir yani dinî literatüre göre kıyamet alametidir. Hiç şüphe yok ki bu aziz millet kendisini var eden değerlerine siz istemeseniz de sahip çıkacaktır.

Bugün devlet ricali elinizde, sermaye elinizde, mühür de elinizde; bunun cakasını satıyorsunuz, satabilirsiniz. Bunlar sayesinde gayretkeşliklere soyunuyorsunuz ama halkımız kendisini kaderine terk edenlere inat, hep olduğu gibi, küllerinden doğmasını bilecektir. Civanmert ve diğerkâmlığı tartışılmaz milletimiz sizin bu ergen tavırlarınıza ve yönetim anlayışınıza mutlaka "Dur!" diyecektir; her şeyin bir zamanı vardır, tarih özellikle de cumhuriyet tarihimiz ve istiklal mücadelemiz bunun en büyük ispatıdır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün tespitleriyle başlamıştım konuşmama, Falih Rıfkı Atay'ın yürekleri dağlayan hikâyesinden bir bölümle bitireyim. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Cumhuriyet devri edebiyatımızın en büyük hadiselerinden biridir." dediği "Zeytindağı" adlı eserinde geçen bir hatıradan bahsetmek istiyorum: Cihan Harbi sırasında savaşmadığı cephe kalmayan, 9 cephede dövüşen Mehmetçik ve onları umutsuz gözlerle bekleyen anneler, babalar, yavuklular... "Tren istasyonunda bir kadın gelene geçene 'Benim Ahmed'imi gördünüz mü, benim Ahmed'imi gördünüz mü?' diye sesleniyordu. 'Hangi Ahmed'i? Yüz binlerce Ahmed'ten hangisini soruyorsun?' dedi askerler oradan. Yırtık basmasının altından kolunu çıkararak trenin gideceği yolun, İstanbul yolunun aksini gösteriyor 'Bu tarafa gitmişti.' diyor. O tarafa; Aden'e mi, Sarıkamış'a mı, Yemen'e mi, Kanal'a mı, Çanakkale'ye mi, nereye? Oraya mı, Bağdat'a mı gitti? Ahmed'ini buz mu, kum mu, su mu, iskorpit yarası mı, tifüs biti mi yedi? Eğer hepsinden kurtulmuşsa, Ahmed'ini görsen ona da soracaksın 'Ahmed'imi gördün mü?' 'Hayır, hiçbirimiz Ahmed'i görmedik fakat Ahmed'in her şeyi gördü.' diye cevap veriyordu. Şimdi Anadolu'ya batıdan, doğudan, sağdan, soldan bütün rüzgârlar bozgun haykırarak esiyor. Anadolu demir

yoluna, şöseye, han ve çeşme başlarına inip çömelmiş oğlunu arıyor. Vagonlar, arabalar, kamyonlar hepsi ondan, Anadolu'dan utanır gibi, hepsi İstanbul'a doğru, perdelerini kapamış, muşambalarını indirmiş, lambalarını söndürmüş gizli ve çabuk geçiyor. Anadolu Ahmed'ini soruyor. Ahmed, o daha dün bir kurşun istifinden daha ucuzlaşan Ahmed, şimdi onun pahasını, kanadını kısmış, turnaklarını büzmüş, bize dimdik bakan ana kartalın gözlerinde okuyoruz. Ahmed'i ne için harcadığımızı bir söyleyebilirsek, onunla ne kazandığımızı bu anaya anlatabilsek, onu övündürecek bir haber verebilirsek... Fakat biz Ahmed'i kumarda kaybettik.”

Evet, bu millet küllerinden yeniden doğdu ama o külleri harlayan bir grup vatanseverin hakkını asla gasbettirmeyeceğiz. Onların kurduğu cumhuriyete sahip çıkacağız. Bu milleti geçmişte kumar masalarında heba edenleri unutmayacağımız gibi, bugün de pazarlık masalarında harcamak isteyenlerin karşısında duracağız. Bu asla koltuk ve makam kavgası değildir. Bu bir vatan savunmasıdır ve herkes bunun farkında olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyet fazilettir ama demokrasiyle taçlandıracağız; cumhuriyet istiklaldir ama asla o istiklalden vazgeçmeyeceğiz; cumhuriyet haysiyet ve onurdur ve bundan kesinlikle taviz vermeyeceğiz. Cumhuriyet -tekrar ediyorum- Türkiye Yüzyılı değil, Türkiye Cumhuriyeti'dir; birileri “reklam arası” diyebilir, “narkoz verilen bir zaman dilimi” diyebilir ama bizim için vatandır, namustur, güvenli bir sığınak, son karakol, son liman ve son devlettir. Birileri eline geçirdikleri güç ve imkânlarla güvenerek “Türkiye Yüzyılı” diyebilir, cumhuriyetimize yeni bir libas giydirmek isteyebilir. Bakınız, buradan milletimiz adına haykırarak ifade ediyorum, giydirmeye çalıştığınız o elbise bu civan, mert bedene dar gelir.

Son söz olarak şunları söylemek isterim: İmparatorlukların ömrü üç yüz yıldır demiştim. Bu topraklarda tutunmak çok zordur değerli milletvekilleri. İmparatorluklar döneminde iki şeyle ayakta kaldık; bir, büyük ordularla, iki, büyük ekonomilerle ayakta kaldık. Eğer ekonominizi kaybederseniz ordunuzu, ordunuzu kaybederseniz ekonominizi kaybedersiniz. Roma buradan geldi, geçti; Bizans buradan geçti; Likya, Lidya buradan geldi, geçti; Selçuklu, Anadolu Selçuklu, Büyük Selçuklu buradan geldi, geçti; Osmanlı buradan geldi, geçti ve imparatorluklar böylece yıkıldı. Sonra ulus devletler kuruldu, aynen Almanya, Macaristan İmparatorluğu gibi, aynen Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin kurulması gibi, çarlığın yıkılması gibi, aynen Osmanlı'nın yıkılması gibi. Şimdi, burada da bir yandan büyük ordularla ayakta kalacağız ama bu ordu sâri bir hastalık gibi her on yılda bir darbe yapmayacak, demokrasiye ram olacak. Aynı zamanda büyük ekonomilerle ayakta duracağız ama bu ekonomiyi eğitimde fırsat eşitliği ve de aynı zamanda gelir dağılımında bir adaletle taçlandıracağız; bunu yapacağız. Üçüncü olarak da demokrasiyle, büyük demokrasiyle ayakta kalırsınız. Büyük demokrasi, eğitimde fırsat eşitliği olduğu kadar, aynı zamanda gelir dağılımında adalet olduğu kadar, insan hakları demektir, hukukun üstünlüğü demektir, üstünlerin hukukuna karşı hukukun üstünlüğünü savunmak ve aynı zamanda adaletli bir sistem kurabilmek demektir. Biz cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandırmak istiyoruz, biz aynı zamanda devletimizi liyakat, ehliyet ve ahlakla buluşturmak istiyoruz; biz aynı zamanda hukukumuzu, bir daha söylüyorum, hukukumuzu adaletle şahıhalaştırmak istiyoruz.

Hazreti Ali'nin sözleriyle bitirmek istiyorum; Hazreti Ali şöyle haykırıyordu: “Devletlerin dini adalettir.” Ben de buradan haykırıyorum: Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti devleti, yaşasın ay yıldızlı bayrak, yaşasın Arnavut Akif'in yazmış olduğu İstiklâl Marşı, yaşasın Türkiye Cumhuriyeti'nin aziz milleti.

Nice yüzyıllara, nice bin yıllara, nice on bin yıllara... Üç bin yıl sonra doğacak çocuklarımıza selam olsun.

Saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili İlyas Topsakal.

Buyurun Sayın Topsakal. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İLYAS TOPSAKAL (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlarken yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Paşa ve cumhuriyetimizin kuruluşunda görev alan atalarımıza minnettarlığımı bildiriyorum.

Türk devletlerinin tarihi bir bütündür. Bilinen tarihimiz Hun Devleti dâhil günümüze kadar kesintisiz, hanedanlar şeklinde devam edip gelmiştir. Cumhuriyet geçmiş devlet yönetimlerimizden de bir bütündür ve Osmanlı Devleti'nin son yüzyılında şekillenmiş, geçmiş devletlerimizin bir devamı olarak, sistem olarak günümüze kadar gelmiştir. Türkiye Cumhuriyeti başta Gazi Mustafa Kemal Paşa olmak üzere atalarımızın bize bıraktığı en büyük emanettir ve sahibi de millettir. Milletin vekilleri de bizleriz. Bu çok büyük bir şeref ve değerli bir mirastır. Bu mirasın başlangıcında Misakımillî yani milletin iradesi ve yemini vardır. Bu ant Türkiye Büyük Millet Meclisinin temsilcilerine bırakılmış en önemli mirastır, bu mirasa sahip çıkmak her milletvekilimizin en önemli görevidir. 100'üncü yılımız tekrar kutlu olsun, ülkemiz müreffeh ve mutlu olsun.

Değerli milletvekilleri, Gazze'de çocuk ve kadınlara karşı yapılan katliamlar insanlık onuru ve vicdanı olan bizleri derinden üzmektedir. İnsanlığı yok eden, çocuklarımızı, kadınlarımızı, masum sivil vatandaşları perişan eden bu savaşın bir an önce durdurulması ülkemizin ve bizlerin en önemli amacı olmalıdır. Bir çocuk kalbi tüm dünyanın servetine bedeldir; onların akan gözyaşları, Allah'a yalvarışları dünyada adaletin olmadığının göstergesidir. Dünyanın adaletli bir şekilde paylaşımı her insanın da en önemli vazifesidir. Atalarımızın kurdukları devletler “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” prensibiyle hareket etmişlerdir. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti devletinin İsrail'e karşı baskıları meşrudur ve bu, MHP Grubu tarafından desteklenmektedir. Geçmişte Musevilere karşı sevgi ve merhametiyle bu hak Türkiye Cumhuriyeti devletinin de hakkıdır. Burada, tabii, uzun olduğu için, 1492 ve geçmiş Musevi vatandaşlarımıza yapılan yardımları ele almak elbette bir tarihçi için önemliydi ama vaktimiz dar, onları söyleyemiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve geçmiş devletlerimizin Yahudiler ve Museviler üzerinde büyük hakkı vardır. Bu hakkı şimdi biz talep ediyoruz ve bu katliamın bir an önce durdurulmasını istiyoruz.

MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin grupta yaptığı konuşmalar Orta Doğu bölgesindeki insanları umutlandırmakta, kardeşlik duygularını pekiştirmektedir. Şahsım adına, bir milletvekili olarak çocuk ve kadın katliamlarını kınıyorum; bir an önce katliamın sona ermesini bekliyoruz.

Yüce milletimiz ve Meclisimizin saygıdeğer milletvekilleri, bugünkü gündemimiz malum üzere uluslararası anlaşmalardır. Bunlardan ilki olan Senegal'le yaptığımız anlaşma neticesinde gelir unsurları itibarıyla mükelleflerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesini amaçlamaktadır. Bu amacı sağlamak üzere vergileme hakkı muhtelif gelir unsurları itibarıyla mukim olunan devletten veya kaynak devletten birine bırakılmakta veya mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaştırılmaktadır. İki devletin de vergileme hakkının bulunduğu durumlarda ortaya çıkan çifte vergilendirme sorunu ise mahsup yöntemi uygulanmak suretiyle giderilerek Senegalli yatırımcılar için Türkiye, Türk yatırımcılar için ise Senegal daha cazip hâle getirilmektedir. Bu da iki devlet arasında ticaretin süreç içerisinde artmasına ve ilgili iştirakçilerin rahatlamasına imkân sağlayacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu anlaşma vesilesiyle yeni Afrika ve özellikle “Sahel” diye adlandırdığımız Mali, Çad, Gine, Burkina Faso ve Gabon'un dünya üzerindeki stratejik değerinden de bahsetmek istiyorum. Günümüzde Afrika Kıtası 1 milyarın üzerindeki nüfusu, bağımsızlığını elde etmiş

54 devleti ve 30 milyon kilometrekareyi geçen kara parçasıyla birlikte, ucuz iş gücü ve sahip olduğu yer altı zenginliklerinin de etkisiyle dünya üzerinde ciddi bir cazibe merkezi hâline gelmiş durumdadır. Eski sömürge izlerini taşımakla birlikte bugün özellikle Orta Afrika yani “Sahel” diye adlandırdığımız bölge Batı’ya karşı direncin de had safhada olduğu bir bölgedir. Mali, Çad, Gine, Burkina Faso ve Nijer’in ardından Gabon’da da yönetimi ele geçiren ordu elli beş yıllık Fransız yanlısı Bongo iktidarını devirmiştir. Elbette Batı’ya karşı bu direnişin ve başkaldırışın kökenleri yeni değildir, yaklaşık üç yüz senelik de bir geçmişi vardır.

Afrika’nın sömürgeleşmesinin ilk safhası Batılıların dünyayı keşfetmek adına çıktıkları deniz seferlerine yani 16’ncı yüzyıla kadar gitmekte, 19’uncu yüzyılın ikinci yarısına kadar da bu serüven devam etmektedir. Bu dönemde Afrika’nın kıyı kesimlerindeki limanlara yerleşen Batılılar, başta köle ve değerli maden ticareti olmak üzere, kıtanın beşerî ve maddi zenginliklerini kendi ülkelerine taşımışlardır. 1885 yılında Berlin Konferansı’ndan sonra başlayan seksen yıllık ikinci devredeyse Afrika’nın tümü İngiltere, Fransa, Belçika, İspanya, Hollanda ve Portekiz’in doğrudan işgaline girmiş ve Afrikalılar bu defa topraklarını kaybetmişlerdir. 1960’lı yıllarda Afrika’nın bağımsızlaşmasıyla başlayıp günümüze kadar süren ve “yeni sömürge dönemi” diyebileceğimiz üçüncü evre ise öncekilerden daha karmaşık bir süreçtir. Bu yeni evrenin dikkat çeken özelliği -ülkeler resmî olarak bağımsız görünseler bile- önceki dönemlerden kalma ekonomik ve siyasi bağımlılık ilişkisinin sürmesidir.

Meclisimizin değerli üyeleri, Batılılar Afrika’da sadece ekonomik zenginlikleri, doğal kaynakları ve insan sermayesini sömürmekle kalmamıştır; aynı zamanda, misyonerlik faaliyetleri de sürdürmüşlerdir. Bu faaliyetler neticesinde bölgede derin ve kuvvetli bir siyasal, kültürel altyapı meydana getirmişlerdir. Afrika Kıtası demografik olarak kuzeyi itibarıyla Libya, Tunus, Cezayir, Fas toprakları, Müslüman Arapların çoğunlukta olduğu ve aynı zamanda özellikle Osmanlı döneminde bölgeye gönderilen Türklerin yerelde akraba bağı oluşturarak hemhâl olduğu topluluklardan müteşekkildir ve sosyokültürel olarak bizim ülkemizle bu coğrafya doğrudan ilgilidir. Bu bölgenin yaşayışının felsefi kaynağında Mısır menşeli El Ezher önemli yer tutar ancak Batı’nın etkisiyle son yıllarda sekülerleşme tarihî bir altyapıya sahiptir.

Sahra Altı Afrika’nın batısı Fransız, doğusu İngiliz etkisi altındadır. Bizim bugün bölge olarak anlaşılmaya vardığımız Senegal yukarıda bahsettiğimiz Orta Afrika hattının yani Sahel devletlerinin batıdaki ucudur ve doğuya doğru uzanan silsilenin anahtarıdır. Yani, siz, Senegal’den bir anlaşmayla bu bölgeyi kontrol edemezseniz doğudaki ucu Somali’ye kadar yaptığınız anlaşmaların bir anlamı kalmaz. Bölgenin stratejik önemi olması nedeniyle Fransızların etkin olduğu bir güvenlik örgütü -“G5” diye isimlendiriyoruz- geçmişte bu bölgede çok önemli bir etkiye sahipti ancak Fransız etkisinin bölgede azalması G5 örgütünün de güvenlik açısından bölgede zayıflamasına bir neden olmuştur.

Sayın milletvekilleri, elbette günümüz dünya düzeni de tıpkı sömürge yarışının şekil ve aktör değiştirmesi gibi değişmiştir. Bu yeni dönemde uluslararası sistemdeki büyük güçlerin artık düzensiz ve kaostan olduğu bir yapıda birbirleriyle rekabete girdiği ve dünyayı istikrarsızlığa sürükledikleri açıkça müşahade edilir. Bunu, dünyanın etkin devletlerinin siyaset belgelerinde de görebilir, rahatlıkla analiz edebilirsiniz.

Bu çerçevede, geçmişte Afrika’da söz sahibi olan Fransa, İngiltere, İspanya gibi devletlerin yanında, bugün Amerika Birleşik Devletleri, Rusya ve Çin etkin olarak rol almakta, bölgede projelerle gittikçe etkinliğini artırmaktadır. Biliyorsunuz, Rusya, Rus özel askerî şirketi Wagner yoluyla belirli ülkelere askerî destekler sağlamak ve aynı zamanda özel, mineral ve diğer doğal kaynakların bir kısmını kontrol etmektedir. Rusya’nın Afrika’daki devletler üzerindeki etkisi için Birleşmiş Milletlerin tutanaklarına bakmanız yeterlidir.

Yine, aynı şekilde, Amerika Birleşik Devletleri, soğuk savaş dönemi ve sonrasındaki ilişkileri geliştirirken bölgede belli başlı ülkelere özel askeri destekler sunmakta ve bazı devletlerin ordularının yetiştirilmesi üzerinden Rusya'ya ve en önemlisi bölgedeki Çin'i dengelemeye çalışmaktadır. Çin ise günümüzde, kıtada en yoğun faaliyette bulunan devletler arasındadır. Çin'in hiçbir devletin iç işlerine karışmaksızın, karşılıklı kazanç temelli ticaret diplomasisi Afrika devletleri tarafından karşılık bulurken Çin'e gayrisafi millî hasıllara oranla büyük miktarda borçlanan devletlerin geleceğe yönelik önemli sorunlar yaşayacağı da ortadadır.

Değerli milletvekilleri, Afrika'nın geçmişten günümüze karşı karşıya olduğu tehditler dile getirilirken kıtanın sahip olduğu potansiyelin de farkına varmamız gerekiyor; bölge, dünyanın en zengin yer altı, yer üstü ve doğal güzelliklerine sahip. Bu da dünyanın bu bölgedeki ilgisini artırmakta ve bu bölgeye büyük yatırımların gelmesine sebep olmaktadır.

Afrika'daki Türk varlığı, 9'uncu yüzyılda Mısır'da kurulan ilk Müslüman Türk devletlerinden olan Tolunoğulları'yla başlamıştır. Bu etki, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Yavuz Sultan Selim zamanında zirveye ulaşmıştır. Osmanlı Devleti Afrika'da varlığını sürdürdüğü yaklaşık dört asırlık dönem boyunca birçok eyalet, emirlik, hanedanlık ve sultanlığı idare etmiştir. Burada şunu da ifade edeyim: Daha Anadolu'da Türkiye ismi kullanılmazken 14'üncü, 15'inci, 16'ncı yüzyılda Kuzey Afrika'nın adı Devlet et-Türkiye'dir. Tıpkı 4'üncü, 5'inci, 6'ncı yüzyılda Doğu Avrupa'nın adının Turkika olduğu gibi. Yani bu da bilimsel bir gerçek olarak coğrafyada veya stratejik coğrafya bilgilerinde öğretilen önemli bir konudur.

Sayın milletvekilleri, sırası gelmişken altını çizmek istediğim bir husus var: Bu bölgede var olan Türk idareleri sömürgecilikten uzak, karşılıklı kardeşlik hukuku ve rızaya göre bir sistemi benimsemiştir. Yüzyıllar boyu bulunduğu bu topraklarda imaret ve haktan başka bir eser de bırakmamıştır. Ben makalelerimde -burada da, Mecliste, yüce Meclisimizde söylemek istiyorum- Türkiye Cumhuriyeti devletin dış ilişkilerinde ve herhangi bir politik isteginde “win-win” yani kapitalist bir sistemi geçerli gören veya benimseyen bir akademisyen değildim. Bir milletvekili olarak da bu sistemin rıza üzere olması gerektiğini hem yazan hem çizen hem de iddia eden bir akademisyen olarak milletvekili oldum ve bu fikrimde de her zaman kalacağımı söylemek isterim. Tabii, bilim adamları fikirlerini şiddetle, keskin savunmazlar, hele sosyal bilimse bu, keskin keskin söylemezler ama bu rıza meselesi bizim dış politik hayatımızda Türk devletlerinde -yani bu sadece Türkiye Cumhuriyeti devleti için değil geçmiş devletler için de geçerlidir- çok önemlidir çünkü bu dünyada bütün milletler ortak olarak yaşıyorlar, devletleri de bir istişare içinde yönetiyorlar. Rızayla yönetirseniz dünyada adaletli hâkimiyet kuran ve dünyada sizi sevenlerle her zaman ortak yaşayacağınız bir alan bulabilirsiniz ama bunu “kazan-kazan” ilkesinden devam ettirirseniz mutlaka çatışma çıkacak ve bir savaş ortamı hazırlayacaksınız. O yüzden bizim atalarımızdan bize kalan miras rıza üzerine devletlerin birbirleriyle ilişki kurmasıdır; bu yönüyle bu “rıza” kelimesine özellikle vurgu yapmak istedim. İşte, aslında bu rıza ve yapmış olduğumuz adaletli yönetim de Türkiye Cumhuriyeti'nin bugün hem Afrika'da hem Avrasya'da hem Orta Asya'da hem Türkistan'da -nerede dersiniz deyin- hem Avrupa'da genel kabul görmesinin temel özelliklerinden bir tanesidir; buna “psikolojik üstünlük” denir.

Belki şunu da söylemek lazım yeri gelmişken -kürsüyü bulduk, burada söylemekte de bir beis yok- mesela dünyada istikrarsızlık niye artıyor; bu, bilinçli bir seçim midir veya bu savaşlar devam edecek midir? Ukrayna'da, İsrail'de veya Tayvan'da veya Keşmir'de olan bu problemlerin sebebi nedir? Sebebi gayet açıktır; “win-win”dir, rıza yoktur. İkincisi, dünyada sadece ve sadece hâkimiyetin güçler dengesiyle sağlanan insanların iktidarındır bu iktidarlara. Yani Amerika Birleşik Devletleri artık ekonomiyle, parayla, liberal sistemle dünyadaki düzeni sağlayamıyor. O zaman en güçlü alan nedir? Silahtır, silaha yatırım

yapmaktır veya güçlü olduğunuz enstrümanı kullanmaktır. Dolayısıyla bu savaşların... Sakın ola ki şunu düşünmeyin... Bu artık teori, dört beş yıllık bizim yazdığımız teori. Dünyada herkes yazıyor artık, büyük liberaller de yazıyor, kimi söylerseniz söyleyin yazıyor, dünyada savaşlar bitmeyecek. Niye? Felsefeyi değiştirmeniz lazım, adaletli olmanız lazım veya savaşın ve silahın üzerinden dünyayı hükümlanlık kurma modelinden kurtarmanız lazım. Ne yapmanız lazım? Bir kere merhametli olmanız lazım. Ne yapmanız lazım? Sevgiyle davranmanız lazım. Ne yapmanız lazım? İnsanları ve milletleri sevmeniz lazım, çatışmadan uzak durmanız lazım ama bu dünyada bu mümkün değil çünkü sistem böyle kurulmamış. O zaman sistemi değiştirmek lazım. İşte o yüzden diyoruz ki: Türkiye Cumhuriyeti devleti bütün alanlarda geçmişiyile beraber, yaptıklarıyla beraber psikolojik bir üstünlüğe sahiptir ve bu da sonuna kadar hakkıdır. Bugün İsrail'e de istediği baskıyı yapabilir, Rusya'ya da istediği baskıyı yapar, Amerika'ya da istediği baskıyı yapar. Türkiye Cumhuriyeti devletinin geçmişte hiçbir zaman -bilinçli olarak diyelim, bilinçsiz söylemeyelim, bilim adamıyız- yapmış olduğu kötülük yoktur.

Şimdi, araya girdik, devam edelim, vaktimiz de yok. Yani konferans gibi de olmasını istemiyorum.

Kurtuluş Savaşı sırasında ise emperyalist devletlere karşı, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, Türk milletinin vermiş olduğu İstiklal mücadelesi sömürgecilik faaliyetleriyle ezilen Afrika ülkeleri için âdeta bir ilham kaynağı hâline gelmişti. Özellikle Bandung Konferansı'yla birlikte bağımsızlığını kazanan Afrika devletlerine bu husus büyük motivasyon sağlanmıştır. Mensubu bulunduğumuz bu yüce Meclis aslında, öyle büyük bir manevi varlıktır ki -100'üncü yılına girdik şimdi-biraz da manevi hakkından bahsetmek lazım, bu Meclis çünkü çok önemli. Bütün Türk devletlerini, Türk milletini ve dünya üzerindeki Türk iktidarlarını... Bu Türk'ü de şimdi, herkes yanlış anlayacak, onu da uzun uzun anlatırız. Biz de Türk, devletin adıdır; biz onların tebaasıyız, hangi kavimden olursa olsun, onların sadık vatandaşlarına, sadakatle bağlı ve işini yapan iyi vatandaşlara “vatandaş” denir; iyi olmayanlara da “iyi olmayan vatandaşlar” denir. Bu kadar basittir bu yani bunu tartışmanın bile anlamı yok. Tarihte böyle bir tartışma da yok zaten, yeni yeni tartışıyoruz, burada yeri gelmişken söyleyeyim. Öyle büyük bir manevi varlıktır ki Türkiye Cumhuriyeti'nin banisi ve kanun koruyuculuğu yanında geçmişteki bütün hatıra ve mirasın da gerçek sahibidir. Dünyanın kalpgâhı, mazlum millet ve toprakların da hafızasıdır. Ben o yüzden hep geçmişte Türkiye Cumhuriyeti devletine “vakıf devlet” adını verdim, gerçekten bu devlet vakıf devlettir. İçine gelenlere bakın, vakıf devlet olduğunu anlarsınız; Kafkasya'dan, Türkistan'dan, İran coğrafyasından, Afrika'dan herkes sıkıştığı zaman nereye geliyor? Türkiye Cumhuriyeti devletine. Demek ki bu devlet, vakıf devlettir yani buna böyle bakmak lazım. Meclisimizi küçük görmek, maneviyatını ve hatırasını hor görmek, hiçbirimize bir şey kazandırmayacak, aksine binlerce yıllık tarih, şuur ve devlet hafızamıza hor bakmak olacaktır. Artık tarihin ağır tecrübesi ve mirası, Misakımillî dâhil her şey şu gördüğünüz siz değerli vekillerimiz ve Meclisimizin tahtı inhisarındadır.

Sayın milletvekilleri, MHP olarak Türkiye'nin Afrika Kıtası'na yönelik politikaları çerçevesinde kültürel ve ticareti artırma ve bunu yaparken bölgedeki tarihsel mirasa ve milletlere saygı duyma çabasını destekliyor, yüce Meclisimize, heyetinize hürmetlerimi arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Sarı, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisinde CHP'li üyenin cumhuriyetin 100'üncü yılı vesilesiyle yaptığı konuşmasının engellenmesine ve cumhuriyetin 100'üncü yıl kutlamalarına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, Kuvayimilliyenin başkenti Balıkesir'imizin Büyükşehir Belediye Meclisinde Cumhuriyet Halk Partili belediye meclis üyemizin cumhuriyetimizin 100'üncü yılı vesilesiyle yaptığı konuşma talihsiz bir şekilde engellenmiştir. AKP'li Belediye Meclis Başkanının cumhuriyet devrimlerine yönelik söylemlerini şiddetle kınıyorum.

Filistin halkına yönelik insanlık dışı abluka kadın, çocuk, yaşlı demeden akan kan hepimizin yüreklerini dağlıyor. Dünyanın gözünün önünde yapılan büyük kıyıma elbette sessiz kalamayız, Türkiye de tepkisini en anlamlı şekilde gösterecektir. Hamasi söylem ve eylemler yerine daha gerçekçi, sonuç alacak adımlar atılmalıdır. Ancak göstereceğimiz tepki cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayacağımız bugünlerde coşkulu kutlamalarımızın da önüne geçmemelidir. Öyle ki gerici anlayışın emellerine hizmet edeceğine cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlamak için yapılan her engelleme cumhuriyetimize, kazanımlarına ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hatırasına yapılmış saldırıdır. Bizler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SENEGAL CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 14 Kasım 2015 tarihinde Antalya'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması” ve eki “Protokol”ün Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Metin Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan teklifi destekliyoruz.

Muhterem milletvekilleri, üç gün sonra cumhuriyetimizin ilanının 100'üncü yıl dönümünü kıvançla kutlayacağız. Sözlerime Cengiz Aytmatov'un mankurtlaşma ve öz benliğini koruma mücadelesini anlattığı “Gün Olur Asra Bedel” eserinin adıyla başlamak istiyorum. Milletlerin ömründe öyle günler olur ki asra bedeldir. İşte 29 Ekim Türk milleti için böyle bir gündür. 29 Ekim esarete karşı verilen uzun

mücadelelerin tam ve nihai zaferinin taçlandırıldığı gündür, iki yüz yıllık Türk modernleşmesinin en güzel ve en nadide çiçeğinin açtığı gündür. Cumhuriyet, milletimizin kendi kaderini kendisinin tayin edeceğinin ilanıdır çünkü cumhuriyet millet için, millete göre ve millet tarafından. Cumhuriyet âdeta bozkurtların doğum günüdür. “Ben ancak daha iyisini yapabildiğim şeyi bozabilirim, yapamayacağım şeyi de bozmam.” demişti Gazi Mustafa Kemal. Daha iyisini yaptığı şey, Türk milletini ölüm uykusundan uyandırmaktı. Daha iyi yaptığı şey, Türk milletine yeni bir sultan olmak, yeni bir tiran olmak değil ona yol gösterici olmaktı. Dünyadan göçtüğünde ise geriye bıraktığı tek miras hür ve müstakil Türk milleti ve modern Türkiye Cumhuriyeti devleti idi.

Türk milleti, 20’nci asırdaki en büyük eserin olan cumhuriyet bir kez daha kutlu olsun, Cumhuriyetin 100’üncü yılını layıkıyla kutlamayanlara da yazıklar olsun!

Muhterem milletvekilleri, aziz milletimizin 1919’da attığı kurşunun dört yıl sonra hedefini bulmasıdır cumhuriyet. Hamdolsun ki Türk milleti olarak tarihimiz boyunca kendi hedeflerimizi kendimiz belirledik, bu büyük tarihsel mücadelede zorlandığımız, ağır fedakârlıklarda bulunduğumuz, ateşten gömlek giydiğimiz dönemler oldu ancak Türk milleti olarak kendi kaderimizi kendimiz tayin ettik. Boyun eğmedik, korkup sinmedik, dünya durdukça da hiçbir tek adamın saltanatını kabul etmeyeceğimizi cumhuriyetle birlikte ilan ettik çünkü bir daha devletin başındaki zatın sömürgecilerin zırlısına binip gideceği bir durum olsun istemedik. Cumhuriyet bizim için şahıslar ve oligarşik yapıların değil kurumların ve kuralların sistemi olsun istedik. Bir daha bütün bir milletin varlığını, istikbalini ve kaderini tek bir adamın eline bırakmak istemedik. İşte, bu nedenle cumhuriyet, bizim için, partili Cumhurbaşkanlığı sistemi gibi masabaşında tasarlanmış, kişisel hırsların tatminine yönelik hissiz bir proje değildir, arkasında benzersiz tarihî hatıralar, dersler ve acılar olan bir projedir. Kan, ter, gözyaşı ve ızdırap içinde siperde düşmana karşı, cephe gerisinde çeşitli bezirgânlara karşı, dışarıda sömürgecilere karşı, her türlü imkânsızlığa ve yoksulluğa karşı, milletin açlığına, hastalığına ve ümitsizliğine karşı makûs talihi yenen maddi ve manevi topyekûn bir ayağa kalkıştır cumhuriyet. Çünkü cumhuriyet; fazelettir, hakkını aramaktır, kula kulluk etmemektir, bu dünyanın hesabını bu dünyada sorabilmektir, kimsesizlerin kimse hâline geldiği rejimdir cumhuriyet. Çünkü cumhuriyet soy ismine, aşiretine, cinsiyetine, inancına, mezhebine bakmaksızın her bir yurttaşın milletin eşit ve onurlu bir üyesi olarak kabul edildiği rejimdir. Cumhuriyet, Türklüğü bir etnisite olarak görmeyen, “Türkiye Cumhuriyeti devletini kuran halka Türk milleti denir.” anlayışını yansıtan, “Ne mutlu Türk’üm diyene!” vecizesinde vücut bulan bir milletleşmeyi kabul eder. Yani cumhuriyet projesinin öngördüğü toplumsal sözleşme, Türk vatandaşlığı ortak paydasına dayalı Türk millî kimliği olmuştur. Bu anlamda, Türk millî kimliği çeşitlilik değil, bütünlük arz eder. Cumhuriyetimiz sadece toplumsal sözleşmeyi değil, hukukun üstünlüğünü de gaye edinmiştir zira cumhuriyet, kavramsal özü itibarıyla anayasal yönetim rejiminin adıdır yani cumhuriyet, getirilen partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin aksine şahısların ve oligarşik yapıların keyfî yönetimi değil, iktidarı hukukla sınırlandıran kurumların ve kuralların idaresidir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulduğu gün de içeride ve dışarıda düşmanları vardı, bugün de vardır; onlar millette hürriyeti, fertte öz güveni çok gören, Türk millî kimliğine hasım yapılarıdır. Onlar kuruluş mücadelesinde emeklerinin olmadığı bir yapının bütün kazanımlarından faydalanan ancak kan ve ter akıtanların arkasından bir Fatiha’yı bile esirgeyen gerçek anlamda bir çapulcu sürüsüdür. Onlar bilsin ki cumhuriyetin kendilerine sunduğu fırsatlar sayesinde elde ettikleri makam, mevki, sıfat ve konumları ne olursa olsun Türk milleti Türkiye Cumhuriyeti’ni yaşatmak için her türlü mücadeleye hazır ve kararlıdır ve bunun için de içinde bulunduğu ahval ve şeraiti düşünmeyecektir çünkü cumhuriyet, milletimizin en önemli ortak değeri ve asgari müştereki hâline gelmiştir. Biliyoruz ki cumhuriyet insaf ve merhamet dilenmemesidir. Şiarımız Büyük Atatürk’ün şu sözlerinde saklıdır, Gazi diyor ki: “İnsaf ve merhamet dilenmekle millet işleri, devlet işleri görülemez. Milletin ve devletin şeref

ve bağımsızlığı korunamaz... İnsaf ve merhamet dilenmek gibi bir ilke yoktur. Türk milleti, Türkiye'nin gelecekteki çocukları bunu bir an akıllarından çıkarmamalıdır.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun, ilelebet payidar olsun. Cumhuriyetimizin 2'nci asrında milletimiz hür ve müreffeh yaşasın. Cenab-ı Allah devletimizi, milletimizi ve cumhuriyetimizi her türlü zorluktan, kötülükten korusun.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken cumhuriyetimizin ve devletimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile bağımsızlığımız için hayatlarını feda eden tüm kahramanlarımızı bir kez daha saygı, rahmet ve şükranla anıyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik.

Buyurun Sayın Sakik. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; iyi akşamlar. "...(*) Aslında, şimdi, bu, tutanaklara "(x) Bilinmeyen bir dil..." olarak geçecek; "xxx". Aslında, cumhuriyetin özeti de bu kadar kısa ve özet; ret, inkâr, asimilasyon.

Yüz yıllık cumhuriyeti geride bırakıyoruz, yeni bir yüzyıla giriyoruz ve hâlâ burada, bu topraklarda... 1920'lerde kurulan cumhuriyet "Kürtlerin, Türklerin ortak ana yurdudur." diyordu. Sayın Başkanın yerinde oturan Mustafa Kemal Kürt milletvekillerine seslenirken "kürdistan milletvekili" diyordu, Laz vekillerine seslenirken "lazistan vekili" diyordu; cumhuriyet böyle kuruldu. Eğer demokratik bir cumhuriyetin kapısını açacaksak ilk önce yüzleşeceğiz.

Bakın, Sayın Erdoğan bir grup toplantısında ne diyor: "MHP'nin, CHP'nin yöneticileri gitsinler Meclisin gizli celselerine baksınlar, okusunlar. Orada 'Kürt' kelimesini görecekler, kürdistanı görecekler, orada lazistanı görecekler, Çerkezleri görecekler; gizli celselerde onları görecekler." "Gidecekler." diyor. "Mustafa Kemal bölücü müdür? Mustafa Kemal Kürt vekillerini çağırırken "kürdistan milletvekili" diyordu." Bunu Sayın Erdoğan söylüyordu ve doğru söylüyordu, biz de bunun altına imzamızı atıyoruz ama sonrası ne oldu peki? 1921 Anayasası'nda o kadar açık, net ki. "Bu topraklar Kürtlerin ve Türklerin ortak ana yurdudur." diyen Anayasa. Mustafa Kemal dönüyor Kürt vekillerine "kürdistan milletvekili" diyor, sonrası Lozan. 1923; İsmet Paşa Lozan'da ve Lozan'da, oradaki Lozan görüşmelerinde aynen şu söyleniyor: "Kürtlerin hakları eğer garanti altına alınmazsa Lozan olmaz." Alelacele bir heyet geliyor, o heyet buraya geldiğinde Mustafa Kemal Kürt milletvekilleriyle bir görüşme yapıyor. Dersim Mebusu Hasan Hayri, Bitlis Milletvekili Yusuf Ziya... Bütün Kürt milletvekillerini davet ediyor, Parlamentoda kapı açılıyor, hepsi ulusal giysileriyle geliyor; bu Parlamento ayağa kalkıyor, bunları alkışlıyor. "İşte Türklerin, Kürtlerin ortak kaderi, vatani budur." diyor ve Kürt milletvekilleri buraya çıkıyorlar, çok da hararetli konuşmalar yapıyorlar ve -İsmet Paşa Lozan'da "Kürtlerin ve Türklerin ortak temsilcisiyiz..."- Lozan'dan gelen heyet de burada, dinliyor. Sonrası geçiş dönemi, 1924'ler; ret ve inkâr o gün bugündür başlıyor.

Şimdi, bakın, yüz yıllık cumhuriyet... Yüz yıl boyunca ne oldu? Hepiniz o kadar çok övgüler yağdırdınız ki bu cumhuriyete ama biz yüz yıl boyunca acı yaşadık bu topraklarda. Ben de 100 başlık altında bu topraklarda ne olduğunu... Yeni nesil bilmiyor, belki Parlamentodaki birçok arkadaşımızı da bu konu ilgilendirmiyor ama biz acı çekiyoruz, biz yok sayılıyorz kimliğimizle, kültürümüzle. Bakın, bu zulme karşı ihanet yok Kürtlerde, Kürtlerde isyan var; haksızlık olmuş, isyan etmişler çünkü

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ortak vatani inşa etmişsiniz ve sonra verdiğiniz sözleri tutmamışsınız, isyanlar başlamış. Bakın, Koçgiri İsyanı başlamış, Topal Osman oraya ekibiyle gidiyor, binlerce Kürt ve Alevi'yi katlediyor; Nasturi İsyanları var aynı şekilde; Beytüşşebap'ta isyanlar var aynı şekilde. Bakın, Yusuf Ziya burada yaptığı konuşmadan dolayı, Yusuf Ziya ve Hasan Hayri Kürt ulusal giysilerini giydikleri için birisi Elâzığ Buğday Meydanı'nda asılıyor, Yusuf Ziya da Bitlis'te asılıyor yani verdikleri desteğin bedelini canlarıyla ödüyorlar. Sonra Şeyh Sait Efendi ve arkadaşları isyan ediyorlar “Bizim haklarımızı vereceksiniz, bir lütuf değil.” diyorlar, onlar da Diyarbakır'da idam ediliyor ve hiçbirinin mezarı bile yok. Bakın, bırakın şahsiyetleri, ölümlerden bile, mezardan bile korkan, onun yerini bile tespit edemeyen bir cumhuriyetten bahsediyoruz. Ve yüzlerce... Sonra Şemdinli'de bunlar başlıyor, sonra Ağrı İsyanı ve burada da yüzlerce insan katlediliyor. Sonrasında, bu cumhuriyette İskilipli Âtîf Hoca idam ediliyor. Sason İsyanı oluyor. Mutki İsyanı oluyor, orada da yüzlerce insan katlediliyor ve sonrasında Zilan Deresi'nde katliamlar başlıyor, masum insanlar kurşunlanıyor. Ahmet Arif diyor ya: “Doğdun/Üç gün aç tuttuk/Üç gün meme vermedik sana/Adiloş Bebe/Hasta düşmeyesin diye/Töremiz böyle diye/Saldır şimdi memeye/Saldır da büyü...” Çünkü oralarda Kürtler katlediliyor, Ahmet Arif de zalimlere karşı böylece sesini yükseltiyor.

Sonrasında Türk tarih tezi çıkıyor, sonrasında hepimizi Türkleştirmek adına cumhuriyet bütün atını itini nallıyor, herkesi kendisine benzetmeye çalışıyor. Sonrasında, 1934'te Trakya olayları oluyor; sonrasında Sason İsyanı oluyor. Sason İsyanı nasıl oluyor biliyor musunuz? Zamanım yok... Dersim katliamı oluyor, Dersim'de Seyit Rıza ve oğlu; Seyit Rıza yaşlı, oğlu daha çocuk; onun yaşını büyütüyorlar, Seyit Rıza'nın da yaşını küçülterek idam gerçekleşiyor. Sonrasında, yerleşim yerlerinin adları değiştiriliyor Kürtlüğü ortadan kaldırmak için. Sonrasında, ne oluyor? Bakın, Van'da katliamlar gerçekleşiyor, Mustafa Muğlalı bu katliamın katili ve ne yazık ki şu anda Muğla'da Cumhuriyet Halk Partisinin Belediye Başkanlığını aldığı kentte ismi hâlâ o sokaklarda, o caddelerde, o katilin ismi oralarda, bizim hafızamızda o katiller. Sonra, 49'lar; Kürtlerin aydınları cezaevine atılıyor. Sonra, 27 Mayıs oluyor, Adnan Menderesler ve arkadaşları idam ediliyor eften püften... Sonra, 12 Mart oluyor, sonrasında Deniz Gezmişler, yol arkadaşları idam ediliyor -bu ülkenin geleceği- ama darağacında ne diyorlar biliyor musunuz: “Yaşasın Kürt ve Türk halkının kardeşliği.” Korkmuyorlar, ürkmüyorlar. 16 Mart oluyor, 28 Şubat oluyor, Malatya'da Hamit Fendoğlu katlediliyor, arkasından orada katliamlar, Gazi olayları oluyor. Sonrasında, Balgat katliamı oluyor, Bahçelievler katliamı oluyor, Maraş katliamı oluyor, Abdi İpekçi öldürülüyor ve o kadar çok olay var ki, evet, 12 Eylül darbesi oluyor, Diyarbakır Cezaevinde Kürt çocukları bedenlerini özgürlük için ölüme yatırıyorlar ve işte isyan değil, burada haksızlığa karşı büyük bir... Sonrası, Vedat Aydınlar, yol arkadaşım, onlar öldürülüyor; sonrası, Mehmet Ağar, Uğur Mumcu öldürüldüğünde ne diyor: “Bir tuğla çeksek her şey tarumar olur.” Onun için... Vartinis olayları, Sivas katliamı, Lice katliamı, Kulp ve DEP'liler... 4 Martta benim de içinde olduğum milletvekillerini, bizi buradan alıp polise teslim eden bir Parlamento oldu ve sonrasında köy yakmalar oldu; Gazi Mahallesi, Güçlükönak, Susurluk, 28 Şubat, Cumartesi Anneleri... Hani sözünüz vardı, Berfo ananın derdine derman olacaktınız; şimdi, Berfo ananın yol arkadaşları Cumartesi Annelerine Galatasaray Meydanı'nda elinizdeki kolluk kuvvetleriyle her gün zulmediyorsunuz. Hani ilk konuşmanızda, bu topraklardaki Kürtler bu toprakların sahipleriydi, faili meçhullerden hesap soracaktınız; ne oldu? Sonra iktidara o kadar alıştınız ki -iktidar kirletiyor- o ilk dönem kurulan AK PARTİ ile bugünkü AK PARTİ arasında dağlar kadar... Siz de geldiniz Ankara'nın derinliklerine teslim oldunuz. Sonra, Şemdinli'deki olaylar, Hrant Dink olayı, Zirve Yayınevi, Ceylan Önkol...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Roboski’de masum 34 köylü öldürüldü. Yine, Cumhurbaşkanı ne dedi: “Ankara’nın dehlizlerinde bu kaybolmayacak.” Ama kayboldu çünkü hepiniz... Ankara’da Gar katliamı... O kadar çok ki o kadar çok ki... İşte, 100 başlık da aslında Cumhuriyetin ne olduğunun bir göstergesi.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, şunu yapacağız: Bu, cumhuriyetin yüz yıllık karanlığı; yeni bir cumhuriyeti birlikte inşa edebiliriz, demokratik bir cumhuriyeti inşa edebiliriz. En önemli sözleşme, devletin halkıyla yaptığı sözleşmedir. Hep birlikte yeniden beyaz bir sayfa açıp bu topraklarda demokrasi mücadelesine ve özgürlük mücadelesine ve bütün kimliklere, inançlara kapımızı açabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bu cumhuriyet böyle emrediyor, biz de yeni bir yüz yılda demokratik bir cumhuriyeti inşa etmek üzere buradayız, varsa bir projeniz yanı başınızdayız.

Başkanım, çok teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in 17 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Konuşurken Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ten bir örnek verdiler. Şimdi, tabii, buradan herhangi bir polemige girmek istememekle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulurken milletimizin birliğine, beraberliğine, kardeşliğine, merhametine kurşun sıkıp askerlerimizi, polisimizi, doğu ve güneydoğudaki vatandaşlarımızı şehit edenlere ve onların adı “PKK” iken bir milletvekili “Türk askerini PKK, tükürüğüyle boğar.” deseydi bu Meclisten canlı çıkamazdı Mustafa Kemal’in devleti kurduğu dönemlerde. Dolayısıyla, bu tespiti de yapmak lazım. Amerikan silahlarıyla, Avrupa’nın verdiği silahlarla örgütlenen, bu milletin evlatlarını gördükleri yerde şehit eden bir yapıyı da güzel bir şekilde anlatmakta fayda var. Türk milleti daima birliğine, beraberliğine, merhametine, şefkatine öncelik vermiş bir büyük millettir. Bugünkü ihaneti de güzel bir şekilde anlatmakta fayda var. Bunu zapta geçmesi için söylüyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeyim: Hep söylüyorum, hepimiz Anadolu bankasıyız, birbirimize benziyoruz yani hemen aynı şeyler. Benim söylediklerimde, o dönem ne PKK var ne şey var; haksızlık var. Mustafa Kemal’le birlikte mücadele eden Hasan Hayri Mustafa Kemal’in okul arkadaşıdır, onun talepleri doğrultusunda buraya geliyor.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bingöl’de 33 masum askeri şehit ettiler.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Benim söylediklerimde abartı yok; bu topraklar bunları bilmeli, bu Parlamento bunları bilmelidir. Siz eğer gerçekten kendi insanlarınızla barışacaksanız geçmişinizi iyi bilmelisiniz, bizim yaşadığımız acıları bilmelisiniz. Sadece hamasi nutuklarla birbirimizi alkışlarsak, vallahi, ne demokratik bir cumhuriyet olur ne ortak bir yaşam olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – 16 milyon insanın yaşadığı İstanbul’da yaşıyorum ben tam elli yıldır. Parlamantonun en eski milletvekillerinden birisiyim. 16 milyon insan sabahleyin yola çıkarken, ekmeğini ararken ırk, mezhep, bölge farkları gözetmeden hayatını idame ettirmektedir. Çok büyük bir millet olmuşuz, bunu zorla bölmek isteyenler var; ona özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum. Buna müsaade etmeyecektir Türkiye, etmemelidir, etmeyecektir.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Biz de buna müsaade etmeyeceğiz. Bu ülke hepimizin ana yurdudur. Biz bu ülkenin birliğini en az sizin kadar önemsiyoruz, buna inanan Başkanım.

BAŞKAN – Demin burada Mustafa Kemal Atatürk’ü en iyi şekilde anlatan arkadaşlarımız vatandaşlığın ne kadar önemli olduğunu da anlattılar. Dolayısıyla bir tespit açısından söylüyorum: Bugün tam otuz yıldır bu milletin evlatlarının okuldaki sıkıntılarını yaşamasına vesile olan, bir sürü şeye vesile olan, dışarıda bazı kesimlerin istismarına açık hâle gelen bu terör örgütünün ne istediğini çok iyi biliyoruz biz; tam otuz yıldır takip ediyoruz, ifadelerini biliyoruz bunların, ne yapmak istediklerini biliyoruz. Türkiye uyanmıştır, böldürmeyecektir kendisini, bu meseleyi de çözeceğiz. Şimdi, Türk askerine kurşun sıkanların kimin himayesinde olduğunu biliyoruz, görüyoruz, nasıl korunduklarını biliyoruz: Bu büyük millet işin farkındadır. Orta Doğu’da, Kafkaslarda, Balkanlarda Allah’ın izniyle bu millet oradan bir adım geri adım atmayacaktır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Akçay.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in 17 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tutanaklara girmesi bakımından ifade edeceğim: Topal Osman, Balkan Harbi’nde, 1912; Birinci Dünya Savaşı’nda, 1914-1918; ayrıca Kafkaslarda, Kurtuluş Savaşı’mızda vatan müdafaasında bulunmuş, millî mücadeleyi, Kurtuluş Savaşı’nı Anadolu’da boğmak isteyenlere karşı, Karadeniz’de Pontus devleti kurmak isteyenlere karşı ömrünce mücadele etmiş, savaşmış bir millî kahramanıdır. Talihsiz yaşanan birtakım hadiseler neticesinde hayatını kaybetmiştir.

Ben Topal Osman’ı buradan rahmetle, şükranla yâd ediyorum, ruhu şad olsun diyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özdağ.

42.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’ın; Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in 17 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Şimdi, biliyorsunuz, imparatorluğumuz yıkılırken çok etnikliydi, çok hukukluydu ve çok dilliydi, aynı zamanda çok kültürlüydü. İmparatorluk kurulurken bir devlet kurduk; burada, bu imparatorlukta Arnavutlar vardı, aynı zamanda Boşnaklar vardı, Çerkezler vardı, burada Kürtler vardı, Zazalar vardı, Araplar vardı, Romanlar vardı. Beraberce bir devlet kurduk, bu devlet kurulduktan sonra adına “cumhuriyet” dedik. Cumhuriyet bir rejimin adıdır, burada cumhuriyeti suçlamaya gerek yoktur ama cumhuriyet döneminde zaman zaman sistemi yönetenlerin yapmış olduğu yanlışlıklar ve hukuksuzluklar da vardır. Bu hukuksuzlukları bir yandan hukuk, bir diğer yandan siyaset bilimi, bir diğer yandan tarih inceleyecektir ve bu isyanlara baktığımız zaman sadece Güneydoğu Anadolu’da isyanlar değildir -bir tarihçi olarak söylüyorum- Keskinde, benim doğduğum topraklarda da isyan vardır. İlk asılan da benim akrabamdır, uzaktan bir akrabamızdır ve ben 12 Eylül’de yedi buçuk sene cezaevinde kaldım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sözlerimi tamamlamama müsaade eder misiniz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Bana cumhuriyet işkence yapmadı, Kenan Evren ve arkadaşları yaptılar. Ben altmış sekiz gün işkencede kaldım, hiçbir yerde anlatmadım gördüğüm işkenceleri. Burada,

Mecliste milletvekilleri anlattılar yaşadıklarını, ben anlatsam yaşadıklarımı herhâlde çok kişi, onlar ağlar, hâlâ daha tedavi görüyorum ben ve aynı zamanda Kenan Evren ve arkadaşlarına lanet okuyorum. Burada Darbeleri Araştırma Komisyonunda görev aldığım zaman da konuşmayı ben yapmıştım. “Bahtıyarım ki...” diye yapmıştım, “...elleri kelepçeli olarak cezaevine gönderilirken 12 Eylül’de, şimdi bir Parlamentoda konuşuyorum.” demiştim.

Türkiye’de zaman zaman isyanlar olmuştur. Bu isyanlar hiçbir zaman etnik isyanlar değildir, bu isyanlar kesinlikle ya şekva isyanlarıdır aynen Dersim’de olduğu gibi veyahut da Şeyh Sait’te olduğu gibi dinî eksenli isyanlardır, laikliğe karşı İslam savunması nedeniyle yapılmıştır ama bunun yanı sıra feodalitenin de rolü olmuştur. Biz o dönemleri bir daha yaşamayalım istiyoruz hep beraber. Bakın, Kürt’ün olup Türk’ün olamadığı, Türk’ün olup Kürt’ün olamadığı hiçbir şey yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündemimize dönelim.

Sayın Sakik, buyurun.

43.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben bir realiteye vurgu yaptım, geçmişten bugüne kadar bir yolculuğa çıktım. Kimileri Topal Osman’ı bir kahraman olarak görebilir ama biz Topal Osman’ı bizi katleden biri olarak görüyoruz ve Topal Osman’ın Mustafa Kemal’le yol arkadaşlığını, nasıl öldürüldüğünü, eğer bütün tarihi biliyorsanız Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bugüne kadar her şey ortaya çıkar ama benim söylediklerimi götürüp PKK’yle özdeşleştirmeye, o noktaya çekmenin hiç kimseye bir yararı yok. Cumhuriyet döneminde vadedilen şeyler yerine getirilmiş olsaydı belki bugün bu kavga da olmazdı. “Ülkenin birliği” diyorsunuz, “bütünlüğü” diyorsunuz. Bu konuda en az sizler kadar duyarlıyız, burası bizim ana yurdumuz, başka bir ülkemiz de yok ama eşit olmak istiyoruz. Bu eşitlik niye sizi rahatsız ediyor?

Teşekkür ediyorum.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız.

Buyurun Sayın Tahtasız. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100’üncü yılındayız, cumhuriyeti ilan ettiğimiz haftadayız. Cumhuriyetimizi bizlere armağan eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm Millî Mücadele kahramanlarımızı rahmetle, minnetle, saygıyla anıyorum. Cumhuriyeti onlar kurdu, ilelebet yaşatmak bizim boynumuzun borcudur.

Millî Mücadele’de Türkiye’nin doğusundan batısına her ilimiz tek yürek oldu; gencinden yaşlısına, kadınından çocuğuna herkes elini taşın altına koydu ve bizlerin bugün bu sıralarda oturmasını sağlayan cumhuriyet rejiminin kurulmasına ve demokrasiyle taçlandırılmasına vesile oldu.

28 Ekim 1923 günü “Efendiler! Yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz.” diyen Mustafa Kemal Atatürk aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisindeki odasında Çorum Mebusu Abdullah İsmet Eker’le yaptığı konuşmada şöyle demiştir: “İsmet Bey, milletimizin ve devletimizin en önemli anlarından birine daha şahitlik edeceğiz. Hakınız var, İstiklal Harbi’mizde her şehrimizin olduğu gibi Çorum’umuzun da büyük hizmetleri olmuştur. Çorumlu hemşehrilerime selamlarımı iletin. Sizin oralarda bir söz vardır: ‘Çorumlunun yaptığıni herkes yapamaz.’” Gazi’nin de dediği gibi, İstiklal Harbi’mizde Edirne’den Kars’a bütün illerimiz canıyla, malıyla, kanıyla Millî Mücadele’ye ortak oldu ve bizlere cumhuriyeti armağan etti. Doğduğum, büyüdüğüm Çorum da Millî Mücadele’de en çok şehit veren illerden biridir. Merkez ve ilçelerimizden İstiklal Savaşı’na katılan 1.510 kişi İstiklal Madalyası’yla onurlandırılmıştır.

Hititlerin başkentinde yaşayan Çorumlu olarak sanayicimizle, ticaretimizle, ülke ekonomimize katkıda bulunduk ve millî-manevi değerlerimize saygılı olduk. “Çorumlunun yaptığıni herkes yapamaz.” diyoruz. Çorumlu sanayiciler, çiftçiler, esnaflar her türlü zorluğa rağmen çalıştılar, kazandılar ve vergilerini ödediler. Çorum’un vergileri merkezi bütçeye ciddi katkı koydu ancak Çorum bu vergilerin karşılığını maalesef alamadı. Seçimden seçime yatırımların sözü verildi ama Çorum yarım kalan yatırımlar cenneti oldu. Bizim iktidarımızda bunu tersine çevireceğiz ve Çorum’un hak ettiği yatırımları almasını sağlayacağız. Elimizdeki sivil toplum kuruluşlarıyla Çorum’un gelişmesi ve tanıtımı için elini taşın altına koymaktan çekinmiyoruz. Çorum Kültür ve Turizm Derneği de cumhuriyetin 100’üncü yılı nedeniyle “Çorumlunun Yaptığını Herkes Yapamaz” adlı kısa ama oldukça etkili bir film çalışmasına imza attı. Şehrimizin tanıtımına katkı koyan Çorum Kültür ve Turizm Derneği yöneticilerine huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Cumhuriyetten önce de cumhuriyetten sonra da hayatın her alanında kahramanlığı tarihe kaydettiren Çorum, hayırseverliği, mazluma olan yardım ve sahiplenme duygusu, devletine bağlılığı ve ülkesine olan aşkıyla gönülleri fethetmiştir. Çorumlular, sadece coğrafyası, tarihi değerleri, medeniyetlerin başkenti oluşu ve dünyanın merkezi konumuyla değil; bağrında yaşattığı insanların yiğitlikleriyle de anılır. Çorumlular, Osmanlı döneminde Çorum’a gönderilen Çerkez kardeşlerimize kucak açmış, Osmanlı Devleti’nin gönderdiği erzak ve yardım paralarını hazineye iade ederek onların tüm ihtiyaçlarını kendileri karşılamıştır. Bu nedenle padişahın o dönem özel teşekkürüne mazhar olmuşlardır. Vesayetçilere hiçbir dönem geçit vermeyen Çorumluların bu konudaki kararlılığı 20 Mayıs 1878’deki Çırağan baskını sırasında kahraman Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa’nın darbeyi tek başına önlemesiyle perçinlenmiştir. Bugün 100 yaşında olan cumhuriyetimizin 29 ekim 1923’te Türkiye Büyük Millet Meclisinde ilan edilmesi de bir Çorum mebusuna nasip olmuştur. Çorum Mebusu Abdullah İsmet Eker kürsüden cumhuriyeti ilan ederek bu süreçte vatanımızın, milletimizin duygularına tercüman olmuştur. Abdullah İsmet Eker, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Cumhurbaşkanı seçildiği oturumlarda da Başkanlık etmiştir. Çorumlular olarak gururluyuz ve mutluyuz. Cumhuriyetin devamından ve ülkemizin aydınlık geleceğinden sorumluyuz. Atalarımızın dün gösterdiği tüm kahramanlıkları ve özveriyi onların evlatları olarak bugün de göstermeye, gelecekteki kuşaklarımıza da aynı hassasiyetle aşılamaya kararlıyız. İşte, bu nedenle “Çorumlunun yaptığıni herkes yapamaz.” diyoruz. “Çorumlunun yaptığıni herkes yapamaz.” sözü kuru bir cümleden öte Çorumluların samimiyetinde ve kahramanlığında vücut bulmuştur. Çorumun Millî Mücadele ve cumhuriyet döneminde gösterdiği başarılarından yola çıkarak hazırlanan “Çorumlunun Yaptığını Herkes Yapamaz” adlı kısa bir film bugün saat 19.19’da tüm sosyal medya platformlarında ve ülkemizdeki farklı reklam mecralarında gösterime girecektir. Sizleri bu projeye sahip çıkmaya, bu anlamlı filmi izlemeye ve yaymaya davet ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Anlaşmaya Dair Kanun Teklifi görüşmesini yapıyoruz. Uluslararası bir kanun teklifini oylayacağız. Dış politikamız açısından ise oldukça hassas bir dönemden geçiyoruz. Yanı başımızda devam eden İsrail-

Filistin savaşı nedeniyle Gazze’de kaybettiğimiz sivillerin acısını yüreğimde hissediyorum. Bu katliamı, insanlık suçunu nefretle kınıyoruz. İsrail’in bu kanlı katliama bir an önce son vermesini istiyoruz. Ülkemiz, dünya liderliği dün olduğu gibi bugün de kabul gören Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “Yurtta sulh, cihanda sulh.” anlayışıyla tüm dünyada saygın bir konumdaydı. Grup toplantımızda Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun vurguladığı gibi geçmişte Türkiye Orta Doğu’nun en güven veren ülkesiydi. Avrupa ve Asya arasında çok önemli konuma sahip olan ülkemiz, Orta Doğu’da yaşayan halkların da hamisi olma konumundaydı. Cumhuriyeti kuran ülkeydik ve bu cumhuriyetle beraber diğer mazlum ülkeler de bizden örnek alarak cumhuriyeti kurdular. Yani cumhuriyetiyle, demokrasisiyle, insan hak ve özgürlükleriyle, kadınlara verdiği değerle örnek alınan, özenilen bir ülkeydik ama bugün geldiğimiz noktada Türkiye güven veren bir ülke olmaktan ne yazık ki çıktı. Öyle bir sorun çıktığı zaman gelir Türkiye’nin kapısını çalarlar, Türkiye’nin ara buluculuğunu isterlerdi. Bunun temelinde güven yatıyordu ama üzülerken görüyoruz ki son yıllarda Türkiye bu güvenini kaybetti. Orta Doğu’da kanlı savaş devam ediyor, Türkiye’yi ara buluculuk için çağıran olmadığı gibi çeşitli ülkelerden ülkemizin aleyhine açıklamalar yapıyor. İktidar ise ülkeler arası ilişkileri daha da germekten, cumhuriyetin 100’üncü yılı kutlamalarını engellemekten geri kalmıyor.

Kıymetli milletvekilleri, gölgelemeye, ertelemeye çalışılsa da cumhuriyetimizin 100’üncü yılı nedeniyle Türkiye’nin dört köşesinde etkinlikler yapılıyor. Çorum’da ve başka illerimizde çiftçilerimiz tarlalarına “cumhuriyet 100 yaşında” yazıyor. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimizin olduğu iller de kırmızı beyaza bürünüyor. Devletin kurumu TRT ise bahane üreterek cumhuriyetin 100’üncü yıl kutlamalarını ertelediğini anlatıyor. Cumhurbaşkanlığı resepsiyonunun da iptal edildiğine dair haberler dolaşıyor.

Soruyorum: Biz, kaç kere 100’üncü yılı kutlayabiliriz? Bizlere bu gururu bir daha yaşamak nasip olur mu? O nedenle ne kadar kutlasak ne kadar övünsek ne kadar teşekkür etsek azdır. Her ne kadar cumhuriyetin 100’üncü yılı kutlamaları gölgelenmeye çalışılsa da biz bu tüm heyecanımızla, tüm varlığımızla, halkımızla beraber sokaklarda olacağız.

Evet, değerli arkadaşlar, cumhuriyetimizin 100’üncü yılına erişmek ve bu dönemde yüce Mecliste görev almak bir onurdur, bir gururdur; o gururu yaşıyorum. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün dediği gibi, kimsesizlerin kimsesi olan cumhuriyet ilelebet yaşayacak ve payidar kalacaktır. Asırlar boyu yaşasın cumhuriyet, yüzyıllar boyu yaşasın demokrasi, yaşasın tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti. En büyük bayram Cumhuriyet Bayramı’nız kutlu olsun.

Saygılarımla. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin 1’inci maddesi üzerinde şahsı adına ilk söz Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy’a ait.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Balkanlarda, Çanakkale’de, Kutulamare’de, Sakarya’da, Kurtuluş Savaşı’nda verdiği kahramanca mücadelenin ardından 19 Mayıs 1919’da yakılan bağımsızlık meşalesinin büyük zaferle taçlanması sonucunda 29 Ekim 1923’te cumhuriyetin kabulüyle tüm dünyaya Türk milletinin iradesine hiçbir zaman pranga vurulamayacağı ilan edilmiştir. Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller sayesinde milletimizin üstün fazilet ve fedakârlıklarıyla temellenerek ve güçlenerek bugünlere ulaşan muazzam bir mücadele ruhunun, muhteşem bir irade gücünün, hayranlık verici bir millî şuurun eseri olan Türkiye Cumhuriyeti’nin 100’üncü yılına ulaşmanın gurur ve sevincini hep birlikte yaşıyoruz. Bu vesileyle aziz ve necip büyük Türk milletinin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nı yürekten kutluyor, bugünlere ulaşmamızda üstün gayret ve fedakârlık gösteren, cumhuriyetimizin kurucusu, ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk’le birlikte kurucu kahramanlarımızı ve aziz şehitlerimizi hürmet ve rahmetle anıyorum.

Dünyaya örnek olan bu kurtuluş mücadelesini Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Yıldırım Orduları Kumandanlığını almak üzere Adana'ya geldiğinde Adanalıların işgalcilere karşı verdiği büyük mücadeleyi “Efendiler, bende bu vekayin ilk hiss-i teşebbüsü bu memlekette, bu güzel Adana’da doğmuştur.” sözleriyle açıklamıştır. Bu vesileyle bu güzel övgüye mazhar olan cesur yürekli vatan sevdalısı hemşehrilerimi saygıyla anıyorum.

Atatürk’ün ifade ettiği gibi, Türk milletinin karakterine ve âdetlerine en uygun olan idare cumhuriyet idaresidir. Cumhuriyet yüksek ahlaki değer ve niteliklere dayanan bir iradedir, cumhuriyet fazilettir. Millî Mücadele döneminde Türk kadınının gerek cephede gerek cephe gerisinde göstermiş olduğu fedakârlık örneği cumhuriyetin ilanından sonra elde ettiği haklar açısından da çok önemlidir. Atatürk’ün kadınlar hakkındaki düşünceleri evrensel niteliktedir. Mustafa Kemal Atatürk kadının önemini Konya’daki bir konuşmasında “Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir milletinde Anadolu köylü kadınının üstünde bir kadın çalışmasından bahsetme imkânı yoktur ve dünyada hiçbir milletin kadını ‘Ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar gayret gösterdim.’ diyemez.” sözleriyle Türk kadınının Millî Mücadele döneminde göstermiş olduğu fedakârlığın ve mücadele azminin yüceliğini vurgulamıştır. Ayrıca, İzmir’deki bir konuşmasında da “Şuna inanmak lazımdır ki: Dünya yüzünde gördüğünüz her şey kadının eseridir.” sözleriyle Türk kadınının toplum hayatında ilmen, irfanen ve diğer hususlarda erkeklerden kesinlikle geri kalmaması gerektiğinin önemini vurgulamıştır. Cumhuriyetin ilanıyla, kadının, başta eğitim olmak üzere hukuk, çalışma, siyasal katılım, toplumsal yaşamda ve aile yaşamında eşit haklara sahip olarak yerini alması için gereken tüm atılımlar yapılmış ve tüm dünyaya öncülük eden haklar verilmiştir.

Bu vesileyle, bir cumhuriyet kadını olarak, Büyük Atatürk’e teşekkürü borç biliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin 1’inci maddesi üzerinde şahıslar adına son söz Samsun Milletvekili Murat Çan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün bir dakikalık söz alan AK PARTİ’li 9 milletvekili saydım; bunların hepsi, sağ olsunlar, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve cumhuriyetimizin nitelikleriyle ilgili çok güzel sözlerden bahsettiler. Ancak bugünkü gazetelere baktığımızda Gaziantep Milletvekili arkadaşımız ve aramızdan biri, içimizden biri cumhuriyet için “Yüzyıllık narkozdan uyandırmaya çalışıyorum sizleri.” diye bir cümle sarf etmiş. Daha sonra bunu “Ben bunu Sykes-Picot Anlaşması için yaptım.” diyerek tevil etmiş ama teviline burada kaç kişi inanır bilmiyorum. Ben 9 milletvekili arkadaşıma, cumhuriyetimizin nitelikleri ve Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk hakkında söyledikleri sözler için çok çok teşekkür ediyorum.

Arkamda bulunan yazı bütün dünya milletlerine, mazlum milletlere örnek olmuş, onların bağımsızlıkları için ilham olmuş, dünya için atasözü olmuş bir yazıdır. Bizim için de kutsal niteliği olan bu siyasi mabette kutsal niteliği olan bir yazıdır. Dolayısıyla ilk adımın şehri Samsun’dan, Samsun’un milletvekili olarak, yine Ulusal Kurtuluş Savaşı’mıza büyük katkıları olan Gaziantep şehrimizden böyle bir ifadenin çıkmasını yazıklar olsun diye niteliendiriyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygularla sözlerime kaldığım yerden devam ediyorum. Çok değerli, çok özel bir tarihin eşiğindeyiz. Ulusça varlığımızı borçlu olduğumuz cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılını karşılamaya hazırlanıyoruz. Büyük bir devrimcinin, dâhi bir komutanın, vatanı için, bağımsızlık için bir ulusu topyekûn ayağa kaldıran büyük lider Mustafa Kemal Atatürk’ün halkıyla birlikte

kazandığı zaferin 100'üncü yıl dönümündeyiz. Bugün kimileri bu büyük devrimi yani cumhuriyetimizi sıradanlaştırmaya, değersiz kılmaya, yok saymaya yeltense de tarih gerçekleri kayıt altına alıyor.

Cumhuriyetimiz Doğu'nun Batı'ya karşı zaferidir. Cumhuriyetimiz dünyada emperyalizme karşı direnen bütün toplumların Çoban Yıldızı'dır. Cumhuriyetimiz tarihin akışını mazlum uluslar lehine değiştiren büyük bir devrimdir. İşte, bu nedenle, her şeyimizi cumhuriyetimize borçluyuz. Bugün eğer millet iradesinden söz ediyorsak bunun cumhuriyet sayesinde var olduğunu asla unutmayacağız çünkü cumhuriyetimizin mimarı Mustafa Kemal Atatürk, ulusun iradesine ipotek koyan tek adamların hükümranlılığına son verip aziz Türk milletinin kaderini kendi ellerine teslim etmiştir. Şu hususun altını kalın çizgilerle çiziyoruz: Bugün bizlere düşen en önemli görev, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle, bölünmez bütünlüğüyle, Atatürk ilke ve devrimlerini canımız pahasına savunmaktır. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılını işte bu inanç ve kararlılıkla, büyük bir gurur ve coşkuyla karşılıyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı ve Cumhuriyet Bayramı'mız hepimize kutlu olsun.

Biz, ülke olarak böyle tarihî bir eşikteyken coğrafyamızda da gerçekten tarihî nitelikte gelişmeler yaşanıyor. Bu gelişmeler şu somut gerçeği bir kez daha teyit ediyor: Bu çağda, bu coğrafyada bağımsız bir devlet olabilmek; sınırları müstevlilerce ve cetvelle değil, ulusal mücadeleyle çizilmiş bir devlet olabilmek; topraklarını para ödeyerek değil, uğruna evlatlarının canını feda ederek elde etmiş bir ülke olabilmek kadar değerli başka hiçbir şey yoktur. İşte, böyle bir devlet güçlüdür, oyun kurucudur, sözü dinlenen bir devlettir. Eğer bu nitelikleri taşıyan bir devlet liyakatli kadrolarla yönetilirse hiçbir güce boyun eğmez, teslim olmaz; eğer ki o devleti yöneten kadrolar liyakatsizse beyzbol sopasına teslim olup papazı verirler. Süleymaniye'de Türk askerinin başına çuval geçirildiğinde çuvalcılara nota dahi veremezler. Müflis tüccar misali içini boşalttıkları hazineye üç kuruş döviz bulabilmek için vatandaşlık satarlar.

Bakın, şimdi, İsrail'in uyguladığı devlet terörünün hedefi hâlinde mazlum Filistin halkına destek için bir miting düzenlenecek. Toplumsal duyarlılığı, toplumsal refleksi milletin kendisi gösterir, mitingi millet yapar, STK'ler yapar; devlet ise miting düzenlemez, devlet gereğini yapar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT ÇAN (Devamla) – Bunun gereği İsrail gezisini iptal etmek değildir, bunun gereği Türk devletinin gücünü, kuruluş ilkeleriyle birlikte bölgeye, taraflara yansıtmaktır; akan kanın durması, ihlal edilen uluslararası hukuk normlarının devreye sokulması, işlenen savaş suçlarının hesabının sorulması için devlet aygıtının devreye sokulmasıdır. Ancak bunların hiçbiri bu iktidarın genlerinde yok. 1 Mart tezkeresinden başlayarak Irak, Libya, Suriye, Mısır pratiklerinde biz bunu gördük. Bu yanlışların faturasını ise maalesef hem coğrafyamız hem de ülkemiz çok ağır bir şekilde ödedi, ödemeye de devam ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ali Şahin, buyurun.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Kürsüden konuşmak...

BAŞKAN – Oradan...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkanım, kürsü olursa...

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika söz veriyorum.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- *Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, Samsun Milletvekili Murat Çan'ın 17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle böyle bir ithamın muhatabı olmak benim için çok büyük zül. Çünkü ben Kurtuluş Savaşı yıllarında seferberlik ilanıyla bir gün evinden ayrılmış, son mektubunu Batman Malabadi Köprüsü'nden yazmış ve bir daha dönmemiş bir dedenin torunuyum ve ben bugün, hâlâ, babamla birlikte Genelkurmay arşivlerinde dedesinin naaşını ve yattığı şehitliği arayan bir torunum ve bir milletvekiliyim.

Bir istismanın ürünü bugün Fox TV'de de gündeme geldi, hatta bir sayın generalin bugün çok ağır ithamları oldu, kendisiyle de görüştük. Ben, orada, cumhuriyetimizi asla hedef almadığımı “İngiliz uykusu” derken ve “narkoz” derken bu coğrafyada yapılan Sykes-Picot operasyonlarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – ...bu coğrafyada yüz yıl önce yapılan ve coğrafyamızı, insanlarımızı paramparça hâle getiren, bizi birbirimize ötekileştiren, Gaziantep Kalesi'ne mazlumlara destek için açılan bir Filistin Bayrağı'nı yabancı bir bayrakmış gibi algılayan kişilere “Yüzyıllık bir operasyonun, yüzyıllık bir narkozun neticesinde Filistin Bayrağı'nı yabancı gibi görüyoruz.” şeklinde bir izahat yaptım. Cumhuriyet hepimizin ortak değeridir. Filistin unutulmamalı ki 1'i Gazze'de olmak üzere 6 tane şehitliğimizin bulunduğu bir coğrafya.

Ben askerliğimi büyük bir şerefle, büyük bir onurla Çanakkale'de yaptım. Çanakkale de bugün Gazzeli ve Kudüslü şehitlerimizin yattığı bir şehitlik. Bu anlamda, ben bu itibar suikastını buradan kınıyorum. Gönül isterdi ki bunu kürsüye taşıyan arkadaşımız, evvelinde gelsin bir milletvekili arkadaşına bunun doğruluğunu sorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Son bir dakika Sayın Başkan.

BAŞKAN – Anlaşıldı, çok güzel bir şekilde anlattınız yani.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)*

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MURAT ÇAN (Samsun) – Başkanım “istismar” ve...

BAŞKAN – Gayet güzel bir şekilde düzeltti. Ne diyecek? Yani size bir sataşma mı var? Görüşün ikiniz beraber.

MURAT ÇAN (Samsun) – Başkanım, istismardan bahsetti efendim.

BAŞKAN – Efendim, ne söyledi yani size?

MURAT ÇAN (Samsun) – “İstismar” dedi.

BAŞKAN – Ne söyledi ya, bir şey söylemedi size.

MURAT ÇAN (Samsun) – Bana cevap veriyor ama.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Gazetenin manşetinden, TV’lerin istismarından...

BAŞKAN – Bunun doğru olmadığını söylüyor.

MURAT ÇAN (Samsun) – Bana cevap veriyor efendim.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – ...bundan bahsettim.

BAŞKAN – 2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Gerçekten yani sorsaydınız keşke, gelip sorsaydınız size izah etseydim.

MURAT ÇAN (Samsun) – Sykes-Picot’u Atatürk yüz yıl önce gündemden kaldırdı.

BAŞKAN – Sayın Şevkin, buyurun...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – O ithamı yapan general bugün özür diledi Twitter’dan, siz de özür dilersiniz umarım.

MURAT ÇAN (Samsun) – Okudum ben, o nezaketini yapmış. Sykes-Picot’u Atatürk yüz yıl önce tarihe gömdü.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Bu cumhuriyete bizim kadar sahip çıkamazsınız.

MURAT ÇAN (Samsun) – Siz bugün yüz yıllık uykudan bahsettiniz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – O cumhuriyeti benim dedelerim, atalarım kurdu; siz değilsiniz.

BAŞKAN – Sayın Şevkin, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’in, Hükümetin hukukun üstünlüğünü, kuvvetler ayrılığını ve ifade özgürlüğünü yok eden uygulamalarına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hükümet, ekonomi, eğitim, barınma, afetle mücadele gibi devasa problemlerle uğraşmak yerine her gün hukukun üstünlüğünü, kuvvetler ayrılığını, ifade özgürlüğünü yok eden uygulamalar içerisinde. PISA sınavlarında en gerilerde yer alan öğrencilerimizi pozitif bilimle donatmak yerine ÇEDES Projesi’yle pedagojik formasyonu olmayan imamlar atıyor. Barınma, yurt sorunu yaşayan ve bir öğün yemeği ortadan kaldıran devasa eğitimde sorunlara çözüm bulmak yerine yine pedagojiye aykırı olarak 5 yaşındaki çocuklara mescit açıyor. Yine TRT, cumhuriyetin 100’üncü yılında kutlama yapmıyor, Ankara Valiliği ise samimiyetsiz bir şekilde yüz yılda 100 hatimle anma yapıyor. Unutmayın ki cumhuriyetin varlığı hepimizin varlığı. Ben, bir cumhuriyet kadını olarak Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm yol arkadaşlarına minnet duyuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kış...

46.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış’ın, Aydın’da KYK yurdunda yaşanan asansör kazasına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu salondan defalarca dile getirdik, üniversiteler açılmadan öğrencilerin barınma sorununu çözün dedik. Konuyla ilgili Meclis araştırması önergesi verdik, üniversite öğrencilerinin barınma sorununu, geçim sorununu hemen çözelim, bu mağduriyeti giderelim dedik. KYK yurtlarına yerleşemeyen

öğrenciler açıkta kaldı. Yüksek kiralar sebebiyle öğrenciler kayıt dondurdu. Bunalıma giren öğrencilerden intihar haberleri geldi, yetmedi, KYK yurtlarında kurtlu yemekleri öğrencilerin önüne çıkardınız. Şimdi, Aydın'da o yurtlardan birinde bozuk asansörün düşmesi sonucu bir öğrencinin cesedinin çıktığını öğrendik ve yüreğimiz yandı. Bu nasıl bir sorumsuzluktur? Niçin öğrencilerin şikâyetlerine ve isyanına kulak vermediniz? Bir devlet çocuklarını koruyamamıştır. Bu ülkede insan canı bu kadar ucuz olmamalı. Alınamayan tedbirlerin, göz göre göre gelen bu facianın hesabı sorulmalıdır.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen hafta Irak ve Suriye'de cereyan eden hadiseler sebebiyle bir tezkere yüce Meclisimiz tarafından kabul edilerek Cumhurbaşkanlığımıza iki yıllık süreç içerisinde tekrar bir yetki tanınmış oldu. Elbette Irak ve Suriye'de yıllardır devam eden siyasi ve askerî istikrarsızlık bölge ülkeleri kadar bölgede yaşayan halklar için de ciddi tehditler barındırmaktadır. Bu tehlikeler ülkemiz açısından da zaman zaman güvenliğin, zaman zaman insani ihtiyaçların, zaman zaman da sınır ötesi askerî operasyonların sebebi olarak ortaya çıkmıştır. Irak ve Suriye'deki süreçler sadece ülkemizin sınır güvenliğini tehdit etmemekte aynı zamanda Irak ve Suriye'de yaşayan halklar ile Türkiye'de yaşayan ve tüm zenginlikleriyle vatandaşlarımızın güvenliğini ve huzurunu da tehdit etmektedir. Ayrıca, özellikle son yıllarda Suriye meselesi daha da çetrefil durumların uzantısı hâline gelmiştir. Tarihin hiçbir döneminde görülmediği şekilde dünyanın 2 büyük gücü olan Amerika Birleşik Devleti ve Rusya'nın Suriye'de askerî mevcudiyetinin varlığı ortadadır. Bu her 2 gücün de farklı bağlam ve düzeylerde bölgeye istikrar yerine kaos ve kendi ulusal çıkarlarını öncelediği de bir vakıa olarak ortadadır. Bunlara ek olarak İran ve Avrupa'nın da bu Suriye'de yıllardır asker bulundurduğu bir başka vakıadır. Ayrıca, birçok ülkenin paramiliter güçlerinin de sahada olduğunun farkındayız. Gerek Irak'ta gerekse Suriye'de yaşayan halkların rızaya dayanan bir demokratik birliktelikle bir arada yaşama iradesini ortaya koyamamış olması sebebiyle bölgede yaşayan halkların huzur ve güvenliğinin de kalmadığı bir başka vakıadır. Bütün bu gerçeklerin siyasi ve diplomatik temasların yanında 950 kilometre sınırımızın olduğu Suriye sahasında zaman zaman askerî operasyonları da beraberinde getirdiği de bir başka vakıadır. Elbette Suriye'deki bütün halkların barış içinde yaşadığı ve rızaya dayalı bir bütünlükle Suriye'de bir an evvel kalıcı istikrarın sağlanması hepimizin ortak dileğidir. Dünyada hiçbir devlet ve milletin komşu ülkesinde, hele hele de Türkiye gibi 950 kilometre sınırı olan ve kendi ülkesinde yaşayan vatandaşlarının akrabalarının, soydaşlarının yaşadığı bir başka ülkede bugün yaşanan kaos ve istikrarsızlığı istemeyeceği açıktır. Hiçbir millet ve ülke bunu kendi menfaatine görmez, görmemelidir. Ancak Suriye, maalesef bir rejimin ve destekçilerinin zulmü, Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya gibi jeopolitik hesapları olan ve bu jeopolitik hesaplarını her türlü insan hakları ve bölgesel istikrarın önünden gören anlayışı sebebiyle bölgeyi kontrollü bir kaos içerisinde bırakan bir sürecin bölgede hâkim olmasını sağlamışlardır. Suriye halkı zaten rejim tarafından zulme uğrarken bir de bu süreçler sebebiyle hem içeride hem de

dışarıda mülteci pozisyonuna düşmüştür. Suriye’de yaşanan her zulüm Türkiye’ye hem jeopolitik hem beka ve güvenlik maliyeti oluşturmıştır hem de kendi ülkesinde yaşayan vatandaşlarının, akraba ve soydaşlarının insani dramlarını ve göç sorununu devasa bir şekilde ortaya çıkarmıştır. Bunlara örnek olarak Halep’in düşüşünün ardından milyonlarca insanın hem İdlib gibi bölgelere göç etmelerini hem de sınırlarımıza dayanıp Türkiye’de ciddi bir sığınmacı nüfusu oluşturmalarını gösterebilirsiniz. Hakeza IŞİD tehdidiyle Suriye’deki Kürt nüfusunun Rojava’da yaşadığı trajedi de yakın geçmişte yaşadığımız insani travmalardan bir tanesidir. Türkiye bu tehditler altındayken Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Kalkanı gibi askerî operasyonlar gerçekleştirdi. İdlib sığınmacı akınlarına çare olan bir il hâline geldi. Suriye’nin kuzeybatısında yaşam alanları oluşturmakla birlikte 5 milyon civarı bir nüfus İdlib’te bir güvenlik kuşağı olarak görüldü. Bütün bu tablo Türkiye’nin yaşadığı zorlukları göstermekle birlikte Türkiye’nin bu sahada bugüne dek izlediği siyasetlerin hatasız olduğu anlamına gelmemektedir ve işte, bizleri endişeye sevk eden de bu noktadaki hassasiyetlerimizdir. Sınırlarımızda bu derece ciddi tehditler varken elbette askerî ihtiyaçlar da olacaktır ancak Türkiye’nin dış politikası ve özellikle Orta Doğu politikasının başarısı, tüm komşularla siyasi, kültürel, ticari ve hatta sonuç olarak askerî planda bir entegrasyon siyaseti üretebilmesindedir. Meselelere sadece askerî bakış açısıyla bakılmamalı, askerî ihtiyaçlara gerek kalmayacak imkânlar sonuna kadar kullanılabilmelidir. Müslüman’ı, Hristiyan’ı, Ezidi’si, Kürt’ü, Arap’ı, Türkmen’i, Şii’si ve Sünni’siyle ulus devletlerin sınırlarını ve ulus devlet zihniyetini aşar tarzda halkların entegrasyonunu sağlamak gibi bir mecburiyetimiz var. Siyasal mühendisliklerle demografik yapıların dönüşümünü engellemek, etnik, dinî ve mezhebî sebeplerle süregelen çatışmaları sonlandırmak, birbirine komşu coğrafyaların toplumlarını birbirine kaynaştırıp bu coğrafyanın despotik yönetimlerinden ari, özgür ve demokratik toplumlar hâline gelmelerini sağlamayı hedefleyecek bir siyaseti bütün bölge ülkeleri ve halkları olarak hep beraber sağlamak durumundayız. O hâlde meselemiz, sadece bu coğrafyalarda askerî operasyonlarla yetinmek değil bahsettiğimiz bu geniş coğrafyayı ve çerçeveyi, onların ortak hedefleri, ortak idealleri, ortak zihniyetleri ve yaşam alanları hâline getirebilmektir. Nitekim, Türkiye için var olan tehditler ve güvenlik risklerini bire bir bölgedeki bütün ülkeler ve halklar da yaşamaktadır.

O hâlde Irak ve Suriye tezkeresi Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilip Hükûmete bu noktada bir yetki verilmişken Hükûmetin bu iki yıllık süreç içerisinde dikkat etmesi gereken noktalara işaret etmek istiyorum: Bu askerî tezkere hiçbir zaman sivillere yönelik tehditleri, onların Türkiye’ye olan bakış açılarını zedeleyici ve kalplerinde yıllarca açılacak onulmaz yaralara vesile olucu gelişmeleri asla beraberinde getirmemelidir. Bu tezkere asla Kürt halkıyla yıllara mebnî kurduğumuz doğru ilişkilerin düzlemini değiştirmemelidir.

Neden bu endişelerden söz ettiğimi müsaadenizle birkaç örnekle açıklayayım. Meselenin neden sadece askerî güvenlik sorunu olmadığını bu iktidarın izlediği siyasetler üzerinden izaha çalışayım. Az evvel de belirttiğim üzere güney sınırındaki sorunlarla mücadele etmek ve kendini güvene almak için bir dizi sınır ötesi operasyon geliştiren Türkiye’nin stratejisinde ciddi bir başarı elde ettiği ortada ancak mesela bu zincirin son halkası olan Barış Pınarı Harekâtı, aslında daha önce Kürt meselesi üzerinden bölgede etkisini artıran Türkiye’nin geldiği noktayı göstermesi açısından önemli bir vakadır. Türkiye, maalesef, bu coğrafyada zemin kaybına uğradı, söylem oluşturma gücünü başkalarına kaptırdı, meşru gerekçeleri bölgede insanlarımızın bir kısmında şüphe uyandırdı. Mesela, Suriye’nin yerel yönetim sorunları, demografik dengeyi tam olarak gözetememe sorunu, mesela Kürtçenin kamusal alandaki kullanımıyla ilgili vizyoner bir bakış açısını geliştirememesi sorunu, içeride kullanılan siyasi dilin o bölgeleri de olumsuz etkilediğinin görülebilmesi sorunu, kayyum politikalarının dış bölgelerde yapacağı olumsuz etkilerin doğuracağı sorunları, doktorlara, öğrencilere “Giderlerse gitsinler.” diyen retoriğin, maalesef Kürt halkına dönük aşağılayıcı tarzın, bir yerel seçimde seçimi kazanma pahasına “Yallah,

yallah kürdistan!” gibi dışlayıcı ve aşağılayıcı bir tarzdan kurtulamama sorunu, ülke içindeki otoriter dilin bölge halkları üzerinde de umut kırıcı olduğu sorunu... Bu sorunları görmeden buraya bir siyaseti hâkim kulmak zannımca son derece zordur. Ayrıca, Barış Pınarı Harekâtı iktidar için ciddi bir siyasi yenilgi olan yerel seçimlerin hemen ardından ve bir yıl öncesine göre operasyonu kaçınılmaz kılan yeni bir güvenlik riski yokken gerçekleştirilmişti. O dönemde, yıllarca iktidar içeride siyaset üretememesinin açığını kapatmak ve tabanını konsolide hedefiyle kullandığı beka söylemini ve otoriter milliyetçi dili her alana yayarken hangi coğrafyada nasıl etkiler meydana getireceğini öngörmeden, bunların Türkiye’nin tezlerinin altını nasıl boşaltacağına dikkat etmeden bir süreç yönetti. Nitekim harekâtın sahadaki askerî cephesi sadece on gün sürdü ve iddia edilen hedeflere de açıklanan haritalara da ulaşılamadı, Sünni Arapların yaşadığı belli sınırlı bölgelerin kontrolüyle nihayetlendi. Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya’yla yapılan ateşkes görüşmelerinde de daha önce ilan edilen hedeflerin gerisinde kalındı. Bu da aslında iktidarın planlı ve önceden ciddi manada belirlenmiş hedeflerle yola çıkmadığını bir kez daha ortaya koymuş olmaktadır.

Sürem sınırlı olduğu için bu iki yıllık tezkere sebebiyle birkaç soruyu sormak istiyorum. Kabul edilen tezkereyle Hükûmetin net bir harekât planı var mıdır ve bunu partilerüstü bir mesele olarak görüp muhalefet partileriyle ve tabii ki kendi partisiyle paylaşmayı düşünmekte midir? Suriye’nin kuzeyinde yapılan operasyonlarda zaman zaman sivil ölümlerine dair haberler var, bu konuda kamuoyu yeterince bilgilendirilecek midir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Tezkere, sınır güvenliği için alınan bir olağanüstü önlem, evet; peki bu tezkereyle Hükûmet nihai olarak neyi hedeflemektedir? Sürenin sonunda neyi başardığının, neyi niçin başaramadığının hesabını verecek misiniz? Operasyon düşünülen bölgeler Türkiye için riskli bölgeler ise bu riskin azaltılması amacıyla askerî önlemler haricinde farklı yol ve yöntemler Hükûmet tarafından denenecek midir? Yapılan operasyonlarda burada yaşayan halkların zarar görmemesi için gerekli iş birliği ve koordinasyon sağlanmakta mıdır ve buna dair Meclis bilgilendirilecek midir? Türkiye’nin kontrolü altındaki bölgelerle ilgili nihai bir çözüm hedefiniz ve nihai bir çıkış stratejiniz var mıdır? Kur korumalı mevduattan bile çıkmadığınız bir zamanda bu tarz önemli bir meseleden nasıl çıkacağınız da ayrı bir soru işareti. Ve son olarak Rojava’daki yapılanmayla ilgili askerî tedbirler dışında başkaca bir planınız var mıdır? İki yıl sonra da otomata bağlanmış bir tezkereyle mi bu Meclisin huzuruna çıkacaksınız diye soruyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Türk milletini ve Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetin 100’üncü yılına üç gün gibi kısa bir süre kalmış. Aylardır 100’üncü yıl kutlamalarının önemine dair açıklamalarda bulunduk, basın açıklamaları yaptık. 100’üncü yıl kutlamaları hakkında kanun çıkarılması için teklif vererek gündemde öne alınması için çağrılar yaptık. Ancak iktidar her söylediğimize kulak tıkadığı gibi bu konudaki çağrılarımıza da sağır ve dilsiz kalmayı tercih etmiştir. Kutlamalar, iktidarın bir nevi propaganda makamı olan İletişim Başkanlığı koordinasyonuna bırakılmıştır. İletişim Başkanlığının “yuzuncuyil.gov.tr” adlı “web” sitesine bakıldığında cumhuriyetin 100’üncü yılının öneminden ziyade iktidarın propagandasının yapıldığı görülmektedir. AKP iktidarının yirmi yılda yaptığı yatırımları “Yüz yılın işini yirmi yıla sığdırdık.” mesajıyla bangır bangır bağırken cumhuriyetin ve 100’üncü yılının tarihteki önemi es geçilmiştir.

İstanbul Üsküdar Meydanı'nda, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Hayallerim vardı, bu hayalleri tek tek gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyorum." sözlerinden yola çıkarak hazırlanan Recep Tayyip Erdoğan Özel Sergisi'nde ise son yirmi yılda Erdoğan'ın liderliğinde hayallerden gerçeğe dönüşen projeler açıklanmıştı.

Değerli arkadaşlar, böylesine önemli bir tarihte bir yandan cumhuriyetin anlamını bir yandan da Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü anlamak herkes için yaşamsal önemde bir konudur. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte egemenlik padişahı, halifeden, şeyhülislamdan, ulemadan, tarikattan, cemaatten ve toprak ağasından alınıp halka devredilmiştir. Atatürk'ün gerçekleştirdiği bu devrimler ve laiklik ilkesinin önemi anlaşılmadan Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yılını kutlamanın hiçbir anlamı yoktur. Bu çerçevenin dışında gerçekleşecek tüm kutlamalar cumhuriyetin özüne ve ruhuna aykırıdır. Bu topraklarda yaşayan herkes unutmamalı ve unutturmamalı ki cumhuriyet, bağımsızlık ve özgürlük adına kanı pahasına mücadele eden başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının, kahraman Mehmetçik'in, Nene Hatun'un, sırtında mermi taşıyan analarımızın bu millete en büyük armağandır.

TRT'nin cumhuriyetin 100'üncü yılına özel düzenlenecek etkinlikleri Gazze'deki insanlık dramı nedeniyle ileri bir tarihe ertelemesi cumhuriyetin kuruluşunun 100'üncü yıl kutlamalarına gölge düşürmektir çünkü cumhuriyetin ilanı yedi düvele verilen destansı mücadelenin adıdır. Cumhuriyet Bayramı ve millî bayram kutlamalarının ertelenmesinin, içeriğinin boşaltılarak Atatürksüz hâle getirilmeye çalışılmasının, AKP iktidarı tarihi boyunca burada tek tek sıralamaya gerek olmayan hepimizin malumu yasaklamaların, iptallerin nedenlerini biz biliyoruz. Siz de çok iyi biliyorsunuz, yıllardır millî bayramları ertelemek için bahaneler arayan iktidarın matbu erteleme metnindeki gerekçe kısmındaki boşluk gene doldurulmuş oldu. TRT'nin aldığı güya erteleme kararının gerekçesi, hepimizi derinden üzen Gazze saldırıları olarak bildirilmiştir. Filistin'de acımasızca katledilen çocuk, genç, yaşlı Müslüman kardeşlerimizin tüm acısını yüreğimizde taşımaktayız. Madem oradaki Müslümanları kardeşimiz olarak görüyoruz cumhuriyeti daha çok şevkle kutlamak gerekmez mi?

"Bağımsız" diyebileceğimiz ve çoğunluğu Müslüman olan tek ülke Türkiye'dir. Müslümanlar için gerçek örnek ülke biziz, biz olmalıyız. Cumhuriyeti emperyalist güçleri eze eze ilan etmiş, Müslüman çoğunluğun yaşadığı, dünya üstünde eşi benzeri bulunmayan tek ülke 100'üncü yılını kutlayacak ve bu örnek, mevcut dünya gündeminde çok net bir gövde gösterisi olacaktı. Dünyaya bunu duyurmaktaki endişeniz bu mudur? "Yurtta sulh, cihanda sulh." diyen bir insanı ve onunla birlikte on binlerce insanın canını, malını sakınmadan başardıklarını ve kurduğu cumhuriyeti dünyaya tekrardan hatırlatmak için daha iyi bir zaman olabilir mi?

Cumhuriyetin 100'üncü yılını hak ettiği şekilde kutlamak şanlı vatanımız için bir şeref meselesidir. Dünyanın gözü önünde yapılan büyük kıyım elbette sessiz kalmayacağız, bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de gösteriler yapılacaktır ve yapılmaktadır ama bunun için 28 Ekim tarihinin seçilmesi manidardır ve bu, özellikle seçilen bir tarihtir. 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'inci maddesi "1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim günü Ulusal Bayramdır. Türkiye'nin içinde ve dışında Devlet adına yalnız bugün tören yapılır. Bayram 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlar ve 29 Ekim günü devam eder." şeklindedir yani 28 Ekim, bayramın ilk günüdür. Bu tarihi seçmenin asıl amacı, Filistin davasına sahip çıktığımızı göstermek değildir. Cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümünden bir gün önce böyle bir gösteri yapmanın tek amacı vardır, o da cumhuriyetin bu büyük gününü gölgelemektir.

Sayın milletvekilleri, ben ülkemizin çocuklarının, gençlerinin cumhuriyetin 100'üncü yılının nasıl coşkuyla kutlandığını hatırlamasını ve tarihe bu kutlamaların kaydedilmesini istiyorum; tıpkı

cumhuriyetin 10'uncu yılı, 50'nci yılı, 75'inci yılı kutlamalarının belleklerimize kazındığı gibi. 100'üncü yılda da hakkının teslim edilmesini istiyorum ve AKP iktidarına buradan sesleniyorum: Devlet törenlerini sakın ertelemeyin. Cumhurbaşkanı'nın yemin törenine davet ettiğiniz hükümet ve devlet başkanlarını cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümü resepsiyonuna da davet edin. Soruyorum: Yemin törenine 100 davetiye gönderdiniz, 80 devlet ve hükümet başkanı katıldı; cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümü etkinliklerine kaç davetiye gönderildi? Geçenlerde yaptığınız kongreye başta Avrupa olmak üzere çok sayıda ülkenin siyasi parti temsilcilerini davet ettiniz, gene Togg'un seri üretim fabrikasının açılışına onlarca devlet başkanını davet ettiniz; 100'üncü yıl etkinlikleriyle ilgili böyle bir davetiniz oldu mu? Gazze'deki saldırılar 7 Ekimde başladı; 29 Ekim törenlerini iptal etme gibi bir durumunuz o tarihe kadar yoksa, o tarihe kadar davetiye gönderilmesi gerekmez miydi?

Bilindiği üzere devletler, kuruluşlarının 75, 100 ve 200'üncü yıl dönümlerinde özellikle yabancı liderlerin de katıldığı görkemli kutlamalar yaparlar. Mümkün olduğu kadar çok sayıda ve üst düzey katılım tercih edilir. Bunun anlamı, diğer devletlere ne kadar önemsendiğinizin, ne kadar saygı duyulduğunuzun da bir göstergesi olmasıdır. Bu kutlamalar, dosta düşmana ülkenin zenginliğine, öz güvenine dair bir nevi gösteriş yapma fırsatı da verir.

Madem dünya lideri olarak tescillendiğinizi söylüyorsunuz, tüm dünyanın ilgisini Türkiye Cumhuriyeti'ne çekip “Yüz yılın işini yirmi yıla sığdırdık.” diyerek 100'üncü yılda cumhuriyet değerlerine vurgu yapmak yerine iktidar politikalarınıza vurgu yapmayı bırakın; cumhuriyetin anlamını, değerini pekiştirin, cumhuriyetin tarihsel önemini Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarını anın yoksa tarih sizden hesap soracaktır, unutmayın. Ata'mız ne güzel söylemiş: “Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.”

İlelebet yaşasın Türkiye Cumhuriyeti! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.33

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 17 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin 2’nci maddesi üzerinde siyasi parti grupları adına konuşmalara devam ediyoruz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan.

Buyurun Sayın Doğan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlar; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Konumuz uluslararası anlaşmalar. Türkiye’de milyonlarca insanın aklına “uluslararası anlaşmalar” ya da “uluslararası sözleşmeler” denilince ne yazık ki hak ihlalleri geliyor. Bunu örneklendirmek gerekirse tabii, cumhuriyet tarihi boyunca yaşanan hak ihlallerini anlatmak mümkün ama buna ne süremiz burada el verecek ne de bunu şu anda böyle bir zeminde tartışabilecek, maalesef, imkânlara sahibiz. Ama ben yakın zamanda çokça gündem olan, hepimizin gündemini meşgul eden ve uygulanmayan bazı uluslararası sözleşmeleri hatırlatmak istiyorum: Mesela kadına yönelik şiddetle ilgili uygulanmayan ya da yok sayılan sözleşmeler; mesela CEDAW, mesela İstanbul Sözleşmesi ama yalnızca bunlar mı? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesi’ne “duyulmayan” diyelim ya da yükümlülüklerimize rağmen yerine getirilmeyen sorumluluklar ve yükümlülükler. Dolayısıyla sayarak bitmez; çocuk haklarını gözeten bazı sözleşmelerde çekincelerimiz var ya da imzalamış olmamıza rağmen uygulamıyoruz. Yine, mültecilerin haklarıyla ilgili durum böyle; az bırakılmış halklar, toplumlarla ilgili durum böyle veya yerel yönetimlerle ilgili mesela; bunlar da yıllarca Türkiye’nin gündemini meşgul eden konular oldu.

Ama ben bugün bunlardan bahsetmeyeceğim, mevzu uluslararası sözleşmeler iken benim bahsetmek istediğim şöyle bir sözleşme var: Birleşmiş Milletlerin Zorla Kayıp Edilmeye Karşı Herkesin Korunmasına Dair Bildiri’sinden bahsedeceğim. Şimdi, bu, bizi tabii biraz 1941’e falan götürüyor, ben bunu düşünürken de Almanya’ya gittim, Nazi uygulamalarına gittim, “Gece ve Sis” kararnamesine gittim. Ne yazık ki bizim tarihimizde, Türkiye’de, böyle bir kayıp olmak gerçeği var. Ve biz bu tarihle, burada, şu anki Cumhurbaşkanı Başbakanen neredeyse yüzleşiyorduk yani Başbakanen çok güzel konuşmalar yapmıştı, bazılarını hatırlatacağım o güzel konuşmaların.

Bir insanı kaybetmek, işkence tarihinde varılan son nokta, dünya işkence tarihinde de öyle çünkü yalnızca bir insanı kaybetmiyorsunuz, yakınlarını da kaybetmiş oluyorsunuz, umut kırıntılarını dahi ellerinden almış oluyorsunuz. “Mezarsız ölüler bırakmak.” cümlesi, sanıldığı kadar hafif bir cümle değil, oldukça ağır bir cümle.

Yarın değil öbür gün cumartesi; cumartesi, artık bizim için hafta sonunun ilk günü değil “cumartesi” insan adı, cumartesi insanının adı. Cumartesi Anneleri, 1995 yılından bu yana sürdürdükleri hakikat

ve adalet taleplerini Galatasaray Meydanı'na taşıyıp bir barışçı oturma eylemi yapıyorlar, Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen bu hakları her nedense haftalardır keyfi bir biçimde engelleniyor. Ve bakın, ne çıkıyor ortaya, ben buradan onu da göstermek istiyorum, görmeyenler vardır -medyanın durumu malum- ortaya çıkan tablo bu. Buradan sayılar azalıyor; bu meydanda oturan annelerin, babaların, kardeşlerin, eşlerin sayıları azalıyor. Niye azalıyor biliyor musunuz? Onu da hatırlatayım size çünkü artık yürekleri iflas edene kadar o meydanda oturdular.

Bakın, bir örnek vereceğim; bu, yüreği iflas eden babalardan birinin hikâyesini paylaşacağım sizinle: 14 yaşındayken oğlu gözaltında kaybedilen Seyhan Doğan'ın babası Ramazan Doğan. Ramazan Doğan, 2010 yılı Ağustos ayına kadar gerçekten kalp krizi geçirdiği yani yüreği iflas edene kadar iki yüz seksen üç hafta her cumartesi o meydanda oturdu. O meydana eşi Asiye Hanım'la beraber gidiyorlardı, Asiye Hanım da evladının izinin peşindeydi, adını dilinden düşürmedi; ana inadiyla, vefat edene kadar da oradan ayrılmadı. Ramazan amca ölümünden bir ay önce o meydana yani 2010 yılı Temmuz ayında Başbakan'a sesleniyor -dönemin Başbakanına- ve diyor ki: "Bizim bilgimiz dışında, nüfus kütüğümüze Seyhan'ın öldüğünü yazmışlar. Başbakan bizi suçlayacağına bu kaydı düşenleri araştırın. Benim oğlum daha çocuktuktu, onu benim kucağımdan alıp götürdüler. Başbakan ne yaptığını bilmiyorsa söyleyeyim: Ben oğlumun kemiklerini arıyorum." Bu aile kemiklerle birlikte anne-baba aynı yere defnedildi.

Yine, bu Mecliste Başbakanken -şu anda Cumhurbaşkanı Erdoğan- bakın, bu Meclisten bir görüntü: Berfo ana, hepimiz biliyoruz, Dolmabahçe'de kendisine çokça söz verildi Cemil Kırbayır'la ilgili, oğluyla ilgili. Berfo ana yıllarca evinin adresini değiştirmede, tadilat yapmadı, yenilemedi olur ya bir gün Cemil'im gelirse diye beklediği için; yolu şaşırmasın, buluversin, kolay olsun, hatırlasın. Şimdi, Mikail Kırbayır sürdürüyor bu Berfo ananın hakikat ve adalet arayışını ama o meydanda her hafta sonu gözaltına alınıyor bu insanlar. Oysa Mikail Kırbayır da soruyor: "Bu Mecliste bir İnsan Hakları Komisyonu vardı bir zamanlar ve o Komisyon yüzlerce sayfalık bir raporla Cemil Kırbayır'ın işkenceyle darbedilerek öldürüldüğünü raporladı. Buna rağmen bu dosya nasıl zaman aşımına uğrayabilir? Peki, onlarca gün çalışılan yüzlerce sayfalık rapor niye yazıldı? Başbakan bu sözleri niye verdi?" Ama yine de vazgeçmiyor tabii bundan.

Elmas Eren, Hayrettin Eren'in annesi; yakın zamanda onu da kaybettik. Meydanda onların sayısı azalıyor ama bu direnişlerinin, nesilden nesile aktarılan direnişlerinin... Ki buna örneklerden biri de Fehmi Tosun'un kızı Besna Tosun'dur. Yıllarca annesi Hanım Tosun oturdu o meydanda, hâlâ o oturuyor ama Besna Tosun da oturuyor. Bir diğer kardeşi hukuki mücadeleyi sürdürüyor, Besna Tosun ters kelepçeyle gözaltına alınıyor.

Biz hiç mi sorumluluk hissetmiyoruz bunlara karşı? Niye hissetmiyoruz? Eğer, bu Meclisin çatısının altında bir sorumluluk hissettiren görüntüler değilse bu, biz bu anaların feryadını, bu eşlerin çığlığını, bu çocukların, bu kardeşlerin, bunca kayıp insanın yakınlarının hakikat arayışını nerede konuşacağız? Hele bir de cumhuriyetin 2'nci yüzyılına girerken bununla gerçekten yüzleşmeyecek miyiz? Bunu görmeyecek miyiz? Bunu hatırlayamayacak mıyız? Nasıl bir demokratik cumhuriyetten bahsederiz bunca acı orta yerde dururken? Ya da biz, bize oy veren insanlara karşı nasıl bir sorumluluk hissederiz, onların gözlerinin içine nasıl bakarız, ne deriz? Biz burada ne yapıyoruz? Eğer hakikat, demokrasi, özgürlük, barış değilse derdimiz... Bakın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'ndan bir gün önce, 28 Ekimde Cumartesi İnsanları yeniden oturma eylemi için oraya gidecekler. Ne yapıyorlar, biliyor musunuz? Ben onu buraya getirdim, o meydana bir karanfil -ben bir kırmızı gül getirdim- götürüyorlar, Cumartesi İnsanları bunu götürüyor. İstiklal'de kuş uçurmuyorlar, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen. Bu gülü onlar adına buraya koyuyorum hepimiz sorumluluk hissedelim diye, unutmayalım, unutturmayalım diye 2'nci yüzyılına girerken cumhuriyetin.

Bununla yüzleşmek mümkün. Mesela, bakın, araştırırken ne buldum? Türkiye, Birleşmiş Milletlere üye bir ülke, taraf bir ülke ve Birleşmiş Milletlerdeki Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme’yi imzalamıyor çünkü imzalamayınca işler kolay oluyor, zaman aşımı ve dolayısıyla kapanıyor sanılıyor bu olaylar. Bu sözleşmeyi imzalamayan iktidar, İsrail’i uluslararası hukuk üzerinden yerden yere vuruyor. Peki, İsrail bu sözleşmeyi imzalamış mı? Hayır, İsrail de imzalamamış.

Şimdi, ben -sürem azalıyor- Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan iki alıntıyla toparlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Kendisine olduğu gibi katılıyorum; Cumhurbaşkanı Ordu mitinginde, Cumhuriyet Meydanı’nda, 4 Mayıs’ta, seçimlerden hemen önce şöyle diyor: “Türkiye Yüzyılı’yla ülkemizi daha yukarıya taşımak için çalışıyoruz.” Şimdi, ben de demek istiyorum ki kendisine: Cumhuriyetin 2’nci yüzyılında Türkiye’yi yukarıya taşıyacak tek şey adalet, özgürlük, hukuk, demokrasi ve barıştır. “Tek şey” diyorum, bakın, dikkat edin lütfen; daha çok adalet, daha çok özgürlük, daha çok demokrasi, daha çok barış diyemiyorum; zaten yoktu, ne yazık ki hiç kalmadı. Dolayısıyla daha yukarıya çıkabileceğimiz tek çıta tutunabileceğimiz bu evrensel değerler çıtası; başka türlü yukarıya çıkamayız.

Sayın Başkan, hemen bitiriyorum.

Kendisine tamamen katıldığım bir başka konu da şu: Yıllar önce Yazar Yıldırım Türker Radikal’de bu hikâyeyi yazmıştı, Ramazan Doğan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Devamla) – Hemen bitiriyorum, izin verirsiniz hemen toparlayacağım.

BAŞKAN - Sesiniz duyuluyor, zapta geçer.

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Devamla) – Başka hiç kimseye söz vermediniz mi? Takip edemedim.

BAŞKAN – Buyurun.

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Devamla) – Peki, sağ olun, teşekkürler.

Söz verdiniz mi?

BAŞKAN – Verdim.

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şöyle diyor yazısını bitirirken: “Devlet önce kaybettiklerini bulmalıdır, hiç değilse kendi meşruiyetine sahip çıkmak için.” Şimdinin Cumhurbaşkanı, bir zamanların güzel konuşmalar yapan Başbakanı 2011 yılında aynen şöyle diyor: “Halkını katleden meşruiyetini kaybeder.” Haksız mı? Bence değil.

Teşekkür ederim, sağ olun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler Başkan, sağ olun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Mühür Kanko...(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜHÜR KANKO (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşülen uluslararası anlaşmaların genel kapsamı vergi kaçakçılığı ve vergiden kaçınmaya engel olmayla ilgili.

Değerli arkadaşlar, madem vergi kaçakçılığını önlemek istiyorsunuz, sizin, ülkedeki zengin yandaşlarınızın milyarlarca Türk lirası tutan vergi borcunu affedip gariban vatandaş vergiye boğmanız bir vergi kaçakçılığı değil midir? En büyük adaletsizlik bu değil midir? Önce bunların düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Bugün sizlere bahsedeceğim ilk konu, herkesin empati yaparak dinlemesi gereken bir konu bence çünkü bu, siyasete malzeme edilmeyecek kadar herkesin yüreğini yakan bir konu. Çocuklarımızın, özellikle Tip 1 diyabet dediğimiz şeker hastası çocukların bugün karşı karşıya olduğu sorunlardan bir tanesi. Şeker hastası çocuklarda görülen, insülin yetmezliğine bağlı olarak gelişen bir hastalık. Dolayısıyla bu hastalıkta siz hastaları eğer takip etmek istiyorsanız her gün, gece yarısı bile çocukları uyandırıp 6-8 kere parmaklarını delerek bu çocuklardan kan şekeri takibi yapmanız gerekiyor. Dolayısıyla bu, çocuklar için oldukça ciddi bir travma oluşturmakta. Düşünün, çocuğunuzu gece on ikide kaldırıyorsunuz, kan şekerine bakmak için parmağını deliyorsunuz, aldığınız bir damla kandan gidip kan şekerine bakıyor ve ona göre insülin yapıyorsunuz. Bu niçin önemli? Çünkü şeker hastalığı eğer yeterince takip edilmezse böbrek hastalığı yani diyaliz hastası duruma geliyor bu hastalar, aynı zamanda gözlerini kaybediyorlar. Bunun için, bu hastaların çok yakından takip edilmesi gerekiyor. Ayrıca, tabii ki bu, hem devlet üzerinde hem de aileler üzerinde maddi ve manevi çok büyük bir yük getirmekte.

Yukarıda bahsettiğim gibi, günde 6-8 kez parmağı delinerek kan şekerine bakma ihtiyacı nedeniyle dünyada birçok araştırma yapılmış, “Bu konuyu nasıl aşabiliriz, çocuklarımızın parmaklarını delmeden nasıl kan şekerlerine bakarız?” diye araştırma yapılmış ve ne mutlu ki bilim dünyasına, son on yılda artık çocuklarımızın -gelişmiş ülkelerde özellikle- hiçbir çocuğumuzun parmağı delinmiyor, hiçbir çocuğun parmağı delinmiyor. Yani “sensör” dediğimiz bir madde, bir cihaz kullanıyorlar. Çocuğa saat takıyormuş gibi vücuduna, herhangi bir yere bir cihaz takılarak bu cihazla çocuğun anlık kan şekeri takip edilebiliyor yani çocuk gece yataken siz cep telefonunuza yüklediğiniz bir programla ya da okulunda çalışırken sınava girdiği anda, okulda oynarken ne olursa olsun çocuğunuzu her zaman takip etme şansına sahip oluyorsunuz. Bu nedenle, bu teknoloji çocuklar için gerçekten çok önemli ve gerekli bir teknoloji. Bu teknoloji sadece çocukları etkilemiyor tabii, aileleri de etkiliyor. Niçin aileleri etkiliyor? Çünkü aileler şeker hastalığını yönetmeyi bilmiyorlar. Şeker hastalığını yönetmek, topluma büyük bir yük olmaktan herkesi kurtarabilir. Kısacası, şeker hastası çocukların aileleri sensör için ne diyorlar biliyor musunuz? “Ailece nefes alıyoruz.” diyorlar çünkü odasında uyuyan ya da tuvalete gitmiş bir çocuğun kan şekeri düştüğünde bayılıp düşmesi ve çeşitli travmalara maruz kalması mümkün. Bu nedenle, şunu belirtiyim: Hükümetimiz 14 yaş altındaki çocuklarımız için bir yasa çıkardı ama Türkiye’deki 19 yaş altında toplam diyabetli çocuk sayısı 30 bin; aylık maliyeti 3.600 lira yani 30 bin çocuğa bir yılda sensör için harcayacağınız para 1 milyar 300 milyon lira. Türkiye gibi büyük bir bütçesi olan ülkede bu 1 milyar 300 milyon lira çok rahat karşılanabilir kanaatindeyim. Bu konuda, Meclisin ve ilgili mercilerin gerekli hassasiyeti göstermeleri çok önemlidir.

Gelelim Kocaeli’ye. Ben bir Kocaeli Milletvekiliyim, 2 milyon 200 bin nüfusu olan bir şehirden bahsediyorum. Türkiye’nin en büyük liman şehirlerinden ve en büyük sanayi şehirlerinden biri, Türkiye’nin en kozmopolit bölgelerinden biri; İstanbul’a giden herkesin mutlaka üzerinden veya içinden geçmek zorunda olduğu bir şehir. Dolayısıyla, Kocaeli Türkiye’nin 10’uncu ili olmasına rağmen maalesef ekonomiden yeterli katkıyı alamamakta.

Sağlıklı olduğum için öncelikle sağlık hizmetlerine değineceğim. Tüm Türkiye’de olduğu gibi Kocaeli’de de maalesef sağlıkta işler iyi gitmiyor. Bulunamayan yoğun bakım yatakları, Türkiye’nin her

tarafında hepimizin günlük işini belli bir oranda temsil eden randevu alamama problemi, ameliyathanelerle ilgili uzun bekleme süreleri Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Kocaeli'de de büyük bir sorun. Yine, Kocaeli'de bulunan Seka Devlet Hastanesi, Kocaeli Devlet Hastanesi, Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesi şehir hastanesinin açılması üzerine maalesef kadrolar açısından zayıflatıldı. Bu zayıflama nedeniyle birçok ilçemizde şu anda gerçekten sağlık problemleri yaşanmakta. Kentin sağlık alanındaki tüm ihtiyaçlarının bir an önce ortadan kaldırılması gerekmekte. Bunun için önerilerimiz nedir? Özellikle Başiskele, Kartepe ve Çayırova ilçelerimizde mutlaka bölgesel ihtiyaçları karşılayacak devlet hastaneleri kurulmalıdır.

Bunun dışında, antrparantez olarak bildireceğim bir konu daha var: Yapılan şehir hastanemizin giriş yolları oldukça dar. Kocaeli, bir afet bölgesi. Eğer olası bir afet durumunda inanın ki Kocaeli Şehir Hastanesine ulaşmanız mümkün olmayacak. Bunlar siyasetüstü meseleler. Eğer bir afet olursa hepimizi etkileyeceği için bu konuda bir an önce önlem alınması gerekiyor.

Evet, günlerdir gündeme taşımaya çalışıyorum ama maalesef Hükûmet tarafından eleştirildiğim bir konuya geliyorum; İZAYDAŞ dediğimiz bir konu yani çöp fabrikası. Çöp fabrikası 1997 yılında kurulmuş bir fabrika. “Yirmi beş yıl sonra fonksiyonunu kaybeder ya da yenilenirse idare edilebilir.” denilmiş ama şehirleşme o kadar çarpık ve hızlı oluyor ki İZAYDAŞ bugün şehrin ortasında kaldı ve oradaki vatandaşlar, yaklaşık 5 kilometre çapındaki bir alanda yaşayan tüm vatandaşlar inanın ki pencerelerini açamıyorlar. Niçin biliyor musunuz? Devasa devasa çöp dağlar oluşmuş orada. Ben geçen gittim, video çektim ve orada inanın ki iki dakika duramadım yani iki dakika durmanız mümkün değil. Bütün vatandaşlara, özellikle buradan Alikahyalı vatandaşlarımıza sesleniyorum: Onlar her gün bu derdi bize aktarıyorlar; Hükûmet ve milletvekillerine de aktarıyorlar ama maalesef hiç kimse bu konuyu gündeme almıyor.

Kocaeli'nin önemli konularından biri de Haddehane. Haddehane nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Kartepe ilçemizin Uzunbey Mahallesi'nde yapılacak çelik dönüştürme tesisi. Yani yurt dışından, yurt içinden gelecek bütün ağır metallerin burada haddelenerek gazların ve ağır metallerin ortaya çıktığı bir tesisten bahsediyoruz. Kocaeli hem Kartepe'siyle, Başiskele'siyle önemli bir turizm kenti, önemli bir şehir ama maalesef, bu çevreye duyarlı olmayan bütün yatırımlar nedense Kocaeli'de yapılıyor. Kocaeli'de yapılacak bu tesise biz itiraz ettik; itiraz ettik, bir ÇED raporu çıktı, ÇED raporunda çevreye herhangi bir etkisinin olmadığı ve dolayısıyla yapılabileceği söylendi. Bizim burada meselemiz ÇED raporları değil, çocuklarımıza yaşanabilecek bir çevre bırakalım; çocuklarımız kanser olmasın, çocuklarımız mutlu bir şehirde... Büyükşehir belediyesi bunu kullanıyor “Mutlu şehir Kocaeli” diye ama maalesef bu tesisler hiçbir zaman mutlu şehir olduğumuzu göstermiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ayrıca bu, sağlık ve çevre açısından negatif bir etkisi olan tesis. Haddehane projesi, Kocaeli'de her geçen gün azalan tarım, turizm ve doğal güzelliklerin ortasına yapılacak bir tesis olması nedeniyle zaten baştan kabul edilemez. Doğaya ve insana bu kadar zararlı bir projenin hayata geçirilmesini kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜHÜR KANKO (Devamla) – Türkiye'yi, para ve rant uğruna Avrupa'nın ve dünyanın kabul etmediği, ülkemize gönderdiği çöp ve depolama merkezi yapmak isteyen bu zihniyet asla kabul edilemez. Bizler, çocuklarımızın ve ülkemizin geleceği adına, bu çevre ve doğa katliamına karşı direneceğiz diyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin 2'nci maddesi üzerinde şahsı adına Mersin Milletvekili Gülcan Kış.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Genel Kurul Salonu’ndan dışarıya çıktığımız anda hepimizin ortak görüşte olduğu bir konu var; o da ülkedeki derin yoksulluk ve sefalet, ekonomik kriz ve gelir adaletsizliği. Öyle ki AKP milletvekilleri çıkıp “Biz bu maaşla geçinemiyoruz.” bile demişlerdir. Bu kadar yoksulluğun, sefaletin olduğu bir ortamda böyle bir cümle kurmak tek kelimeyle akıl tutulmasıdır.

Değerli milletvekilleri, yirmi bir yıllık AKP iktidarında, küçük bir kesimin çıkarlarını koruyan, rantçı politikalarla zengini daha da zengin eden bir sistemin hâkim olduğunu görüyoruz. Derinleşen bir gelir ve servet eşitsizliği var. Toplumun yüzde 90’ının gelir seviyesi gerilemiştir, orta sınıf âdeta ortadan kaldırılmış, yoksul kesimlere eklenmiştir. Küresel Sefalet Endeksi’ne göre 2022 yılında Türkiye, 178 ülke arasında en kötü yılı yaşayan 10 ülke arasına girmiştir, 2023 yılı sonunda da herhâlde 1’inci olur. Yine, OECD ülkeleri arasında gelir eşitsizliğinin en yüksek olduğu 3’üncü ülke olarak görülmekteyiz. Bu ne demek değerli milletvekilleri? Orta sınıfın ev ve araba sahibi olma şansını yok ettiler, vatandaşlar tatile gidemiyor, ailece eğlenmek, vakit geçirmek diye bir şey yok artık, kültürel faaliyetlere harcama yok. Vatandaşların bankalar ve finans kuruluşlarına olan bireysel kredi ve kredi kartı borç bakiyesi 6-13 Ekim arasında 25,7 milyar lira artarak 2 trilyon 484 milyar liraya yükselmiştir. Söz konusu haftada tüketici kredilerinde 9,2 milyar liralık, kredi kartı borç bakiyesinde ise 16,6 milyar liralık artış yaşanmıştır. Bankaların zamanında tahsil edemediği, icra takibine aldıkları vatandaşlardan olan kredi alacakları ise yılbaşından bu yana 10,9 milyar liralık artışla 41,1 milyar liraya çıkmıştır. Bu arada, vatandaşların TOKİ’ye de 46 milyar liralık taksitli konut borcu bulunuyor. Türkiye, Güven Endeksi konusunda 29 ülkede yapılan araştırmada yüzde 32’yle sondan 3 ülke arasında yer alıyor. 1 Ocak-20 Ekim 2023 tarihleri arasında icra dairelerine gelen yeni dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 59,4 oranında artarak 10 milyon 977 bini bulmuştur. Türkiye’nin ekonomik verileri bu şekildeyken sizler, emeklilerimiz başta olmak üzere hiçbir vatandaşın sesini duymuyorsunuz, açlık sınırı altında maaşla yaşam mücadelesi veren emeklileri tek seferlik 5 bin TL ödeme kararıyla hayal kırıklığına uğratiyorsunuz. Çalışan emeklilerin ödeme dışında tutulmasının emeklilik ilkesine aykırı olduğunu belirtmemize rağmen bunu dikkate almadınız.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli hedeflerinden biri de cumhuriyetimizin 100’üncü yılında emeğe sahip çıkarak insan onuruna yaraşır bir şekilde bir Türkiye inşaa etmektir. İsraf ekonomisiyle değil, ülke ekonomisi ve tasarruf ekonomisiyle hareket edeceğiz, bu tasarrufu da milletin sofrasına el uzatmadan, saraydan başlayarak yapacağız. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında milletimize söz veriyoruz; gelir dağılımında adaletin olduğu, şeffaf, hesap verilebilir, üretilen zenginliğin adil bölüşüldüğü ekonomik düzeni kuracağız.

Türkiye Cumhuriyeti’mizin 100’üncü yaşına tanıklık etmenin de sevinci ve coşkusu içerisinde başta Mersinli hemşehrilerim olmak üzere tüm milletimize 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’mız kutlu olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aykut Bey, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- *Antalya Milletvekili Aykut Kaya’nın, Aydın’da KYK yurdunda yaşanan asansör kazasına ilişkin açıklaması*

AYKUT KAYA (Antalya) - Aydın’da, KYK yurdunda bir kız öğrencimiz, ihmal sonucu gerçekleşen, asansörün düşmesiyle hayatını kaybetti.

Değerli vekiller, KYK yurtlarının sorunlarını daha ne kadar konuşacağız? Bu sorunları çözmek için kaç can vermemiz lazım bilemiyorum. Bu ihmaller zinciri bizden geleceğimizi aldı, Zeren'imizi aldı. Türkiye Cumhuriyetinin istikbali olan başka Zerenlerimizi de yetersiz yurt altyapısı nedeniyle kaybetmeyi kabul edemeyiz. Bugün, burada milletimizin hür bir vekili isek yüz yıl önce bir dizi imkânsızlık içinde cumhuriyeti kurup bize hür ve bağımsız bir vatan bırakanlara karşı sorumluluğumuz var. Bundandır ki Türk milletinin istikbali olan öğrencilerimizin bugün barınma hakkının tartışılması bile kabul edilemez. Unutmayalım Türkiye Büyük Millet Meclisi, öğrencilerimizin güvenli, nitelikli barınma hakkından sorumludur.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi okutuyorum.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Turan Yaldir.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURAN YALDIR (Aksaray) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümetin pek bir haberi yok galiba, bu vesileyle buradan onlara da duyurmuş olalım: Ne mutlu ki cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyoruz. Ben de Gazi Meclisimizin kürsüsünden siz kıymetli milletvekillerimiz ve aziz Türk milletinin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı ve cumhuriyetin 100'üncü yılını kutluyorum. Türkiye Cumhuriyeti devletin kurucu lideri, Türk milletinin başbuğu, mavi gözlü bozkurt Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü sonsuz minnet ve rahmetle anıyorum.

28 Ekim 1923 akşamı Çankaya Köşkü'ndeki akşam yemeğinde masada bulunanlara “Efendiler! Yarın cumhuriyeti ilan edeceğiz.” sözünü sarf etmişti. Bu tarih sözün ardından yüz yıl geçti; cumhuriyetin ilk asrı son buluyor, 2'nci asrına millet olarak büyük umutlarla başlıyoruz ancak Türk milletinin aksine AK PARTİ Hükümeti, görmezden geldiği birçok millî gün ve bayramlar gibi cumhuriyetin 100'üncü yılını da görmezden geliyor. Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl coşkusunu Türkiye'nin her köşesinde, parklarda, caddelerde, meydanlarda devlet-vatandaş birlikteliği içerisinde sadece bir gün değil, ekim ayı boyunca yapılacak olan büyük törenlerle, yarışmalarla, spor faaliyetleriyle, sosyal etkinliklerle, hatırasına abideler dikilerek farkındalık yaratacak programlarla kutlamalıydık. Aziz Türk milleti Ata'sının ve aziz şehitlerinin emaneti cumhuriyetimize sahip çıkıyor. Cumhuriyetin yeni yüzyılını büyük bir gururla, sevinçle, coşkuyla tek yürek olup hep birlikte, hep bir ağızdan “Çok yaşa Türk milleti, çok yaşa Türk devleti, çok yaşa Türkiye Cumhuriyeti!” duygularıyla kutluyoruz. FETÖ tarafından kandırılıp Türkçe Olimpiyatları için hatıra para bastıran iktidar mensupları, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 1'inci yüzyılı için bırakın hatıra para bastırmayı neredeyse “tweet” atmaktan bile imtina edecekler. Cumhuriyet, Türk milletinin büyük bir kazanımı, bir değeridir. Bizler cumhuriyet rejimi sayesinde bugün bu koltuklarda oturuyoruz. Her şeye rağmen gelecek yüzyıllarda da Gazi Paşa'nın kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti milletiyle birlikte bu topraklarda varlığını sürdürecektir.

Değerli milletvekilleri, Türk milliyetçileri tıpkı cumhuriyetin kuruluş sürecinde olduğu gibi bundan altı yıl önce de büyük zorluklara maruz kaldı. “Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!” diyen Türk milliyetçileri Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener liderliğinde aziz Türk milletin umudu olmak için her türlü zorluklara ve imkânsızlıklara rağmen İYİ Partimizi kurdu. Ne mutlu ki cumhuriyetimizin 100’üncü yılıyla birlikte İYİ Partimizin 6’ncı yılını kutluyoruz. Ne mutlu Türkiye’nin iyi ve cesur insanlarına. Yüce Allah daha nice yeni yaşlarımızı iktidar olarak görmeyi bizlere nasip etsin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde On İkinci Kalkınma Planı’nın görüşüldüğü Plan ve Bütçe Komisyonunda çiftçilerimizin genel sorunları ve Türk tarımının kurtuluş ve kalkınması için atılması gereken adımlardan bahsettim. Umarım Hükûmet yetkilileri bu çağımıza kulak verir ve On İkinci Kalkınma Planı’nda tarımsal sulama projelerine önemli ölçüde yer verir. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında ülke tarımının gelecek yüz yılına damga vuracak tarımsal sulama projelerinin yapılması bir istekten öte küresel iklim değişikliği ve dünyada yaşanan gıda krizleri gibi sebeplerden dolayı günümüzde artık bir zorunluluk hâline gelmiştir. Çünkü seçim bölgem Aksaray’da olduğu gibi Türkiye’nin birçok bölgesinde tarımsal sulama yer altından yüksek maliyetlerle çıkarılan suyla yapılmaktadır. Yer altı suları son yıllarda küresel iklim krizi ve yanlış sulama yöntemleri sebebiyle çekilmektedir. Her geçen gün yer altı suları çekilirken elektrik maliyetleri de çekilmez bir hâl almıştır. Zaten petrol, gübre, tohum, zirai ilaç gibi maliyetler altında ezilen çiftçimiz, yüksek elektrik faturalarını ödemekte zorlanmaktadır. Bunca yüksek girdi maliyetlerine ve Hükûmetin bunca yanlış tarım politikasına rağmen üretime devam etmek isteyen çiftçilerimizden Allah bin defa razı olsun. AK PARTİ, iktidarının yirmi bir yıllık tarım karnesine baktığımızda, sınıfta kalmıştır. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılına girerken Türk tarımının sorunlarının hızlı bir şekilde çözülmesini umut ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin tamamını kasıp kavuran ev ve iş yeri kira fiyatlarındaki artış dayanılacak durumu çoktan aştı. Bildiğiniz üzere, geçtiğimiz yıl bu Mecliste, ev kiralarda artışı yüzde 25’le sınırlandıran bir düzenleme geçmişti. Bu yasa sözde fahiş kira artışlarını durduracak, ülkede yaşanan barınma krizini çözecekti ancak görüyoruz ki bu düzenleme beklentileri karşılayamamış, hatta kiracı ve ev sahibi geriliminin daha da ileri bir boyuta taşınmasına sebep olmuştur; mahkemeler ev tahliye davaları dosyalarıyla dolmuş durumda, yaşanan kiracı-ev sahibi tartışmalarını her gün duyuyor, maalesef ki ölümler sonuçlanan kavgaları üzümlerle izliyoruz. Seçim bölgem Aksaray’da da ciddi manada yaşanan barınma krizini gözlemliyorum.

Aksaray’ımızın çözüm bekleyen tek sorunu maalesef ki ev ve iş yeri kiralari değil, Aksaraylı hemşehrilerim yıllardır söz verilen ama yapılmayan Aksaray-Ulukışla Demiryolu Projesi’nin yapılmasını bekliyor. Aynı şekilde, ölüm yoluna dönen Aksaray-Ortaköy yolunun artık tamamlanmasını bekliyor ve bunlar gibi yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarı tarafından verilen ancak tutulmayan sözlerin tutulmasını bekliyor. Bizler muhalefet milletvekili olarak yasaların bize verdiği tüm imkânları kullanıp bu projeleri gerçekleştirmek için Hükûmete gerekli muhalefeti yapıp baskıyı kuracağız. Bağcıyı dövmeden vatandaşa üzüm yedirmek için çalışıyoruz. Gerek Hükûmet yetkililerinden gerekse Aksaray’ımızın diğer milletvekilleriinden Aksaray’ımızın sorunlarının çözümü için gereken ilgi ve desteği görmek istiyoruz.

Keşke ülkede ilgi ve destek bekleyen sadece Aksaraylı hemşehrilerim olsaydı. Emeklimiz aylardır ekonomik krizin altında, yüksek enflasyon karşısında pula dönen emekli maaşlarıyla yaşam mücadelesi veriyor. Açlık sınırı 12 bin TL’yi geçerken emekli, engelli, dul ve yetim maaşları asgari ücretin bile altında kaldı. Hükûmet tek sefere mahsus ve sadece çalışmayan emeklilere verdiği 5 bin TL’yle emeklinin sorununu çözemez. Buradan Hükûmet yetkililerine emeklilerimiz adına sesleniyorum: Emeklinin yılbaşında gelecek zamma kadar ne bekleyecek gücü kaldı ne de sabrı. Tez zamanda Gazi Meclisimizi toplayıp en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesinde olmasını kanunlaştırmalıyız.

Teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, değerli arkadaşlar; bugün bolca ve sıkça cumhuriyet konuşmaları dinledik ve cumhuriyetin nasıl kurulduğu, nasıl badireler atlattığı üzerine birçok vekil arkadaş genelde konuşmayı tercih etti. Peki, gerçekten bu cumhuriyetin temelleri nasıl atıldı? Örneğin, tek başına Çanakkale’de, Bursa’da, Kırklareli’de olanlar mı bu cumhuriyet için savaştılar? Hayır. Ülkenin dört bir yanından farklı halklardan, farklı inançlardan bütün insanlar seferber oldular, gerçekten ülkeyi işgalden kurtardılar; 1921 yılında ilk ilan edilen Anayasa’yla da tıpkı o cephede birlikte savaştıkları gibi o ülkenin, kurdukları yeni ülkenin anayasasına da bütün halkları -tabii ki Kürt halkının haklarını da- geçirdiler. Ama ne yazık ki yıl 1924’e geldiğinde yeni bir anayasa ilan edildi ve bu Anayasa’nın karakteri bugünkü 1980 Anayasası’na asıl ruhunu vermesi, bugün, yüz yıldır bizim konuştuğumuz Kürt sorununun temellerini atması açısından da çok önemlidir çünkü ne yazık ki bu ülkedeki bütün zenginlikleri göz ardı etti; farklı etnik grupların, farklı inançların yani Anadolu’nun, Mezopotamya’nın o halklar zenginliği, o halklar mozaigi olan coğrafyasını reddetti ve tekçi bir anayasayı hayata geçirdi. İşte, odur budur biz bu ülkede ne yazık ki demokratikleşme sancıları yaşıyoruz ve hâlihazırda bunu da aşabilmiş değiliz. Oysaki eğer gerçekten bu cumhuriyet için hep beraber mücadele etmiş olsaydık, hep beraber inansaydık pekâlâ bu cumhuriyeti demokratik bir cumhuriyet olarak da inşa edebilirdik ya da başta böyle kurulmasaydı bile sonrasında demokratikleşmesi için adım atılmasını sağlayabilirdik ama öyle olmadı. Peki, hâlâ geç mi, hâlâ yapılamaz mı? Tabii ki yapılabilir; eğer istersek, eğer gerçekten emek verirsek bu ülkenin bütün halklarını bir zenginlik, bütün dillerini bir zenginlik, bütün inançlarını bir zenginlik olarak görürsek, onların Anayasa’daki varlıklarını tanırsak, başta da Kürt halkı olmak üzere, tabii ki demokratik bir cumhuriyetin yolunu beraber açarız, beraber inşa edebiliriz ama bunun için bazı paranoyalardan sıyrılmamız lazım, bazı korkulardan, bazı prangalardan ayrılmamız, onları geride bırakmamız lazım.

Bugün Kürt sorunu Türkiye Cumhuriyeti devletinin ayağına zincir bağlayan bir sorundur; eğer çözerse özgürleşecek, eğer çözerse demokratikleşecek, eğer çözerse eşitlikçi bir ülke olacak ama çözmiyoruz, çözemiyoruz, çözülmemesi için bir inat var, çözülmemesi için bir ısrar var. Peki, bu ısrarın, bu inadın sonucu ne? Hep beraber kaybediyoruz, hep beraber Türkiye Cumhuriyeti’nin 2’nci yüzyılına adım atarken hâlâ bu kürsüden Kürt sorununu ve Kürt sorunu bağlamındaki Türkiye’nin diğer sorunlarını konuşuyoruz.

Şimdi, prangalardan kurtulmak demiştim. TCK’de değiştirilmesi gereken dünya kadar madde var; örneğin... Adımlar atılamaz mı? Atılabilir. Şu anda mapuslarda binlerce hasta tutsak var ve gerçekten bu insanlar insani, vicdani bir yaklaşımla hemen, derhâl serbest bırakılmaları gerekiyor. Mesela, bunun için bu Meclis inisiyatif alabilir, cumhuriyetin 2’nci yüzyılı ya, birlikte bu hasta mahpusların son veda haklarını ailelerinin yanlarında kullanmalarını sağlayabiliriz; bunun için geç değil. Ya da bugün çok temel bir mesele olan, bizim burada da defaatle dile getirdiğimiz İmralı tecridini kaldırabiliriz, bu Meclis bunun için irade gösterebilir. Bakın, İmralı’daki tecrit 32’nci ayına varmış, 32’nci ay yani otuz iki aydır biz Sayın Öcalan’dan, Ömer Hayri Konar’dan, Hamili Yıldırım’dan, Veysi Aktaş’tan hiçbir şekilde haber alamıyoruz. Aileleri görüşemiyor, avukatları görüşemiyor, yaşamlarına dair, sağlıklarına dair hiçbir haber bilinmiyor.

Peki, ben size soruyorum; bu ülkenin milletvekilleri, millet bize temsil etme hakkı verdi, sokakta biri sizi çevirse ve size şu soruyu sorsa, “Ya, sizin ülkede bir cezaevi var, içinde olan mahpuslardan otuz iki aydır haber alınamıyor; siz buna ne diyorsunuz?” dese ne cevap verirsiniz? Mesela, bunu hangi

hukuksal maddeyle açıklarsınız? Hangi ulusal yasadaki maddeye, hangi yönetmeliğe yaslandırarsınız ya da hangi uluslararası hukuktan kaynağını aldığını ifade edersiniz ki? Tecrit işkence değil midir değerli arkadaşlar? Peki, işkence insanlığa karşı suç değil midir?

Bu Meclis, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına giderken kendi sınırları içerisinde bulunan İmralı ada cezaevindeki bu hukuksuzluğa göz yummaya devam mı edecek? Hiçbir milletvekili çıkıp "Evet ya, benim vekili olduğum ülkenin bir cezaevinde mahpusların telefonu, görüşme hakkı, bütün hakları askıya alınamaz, kim olursa olsun bu hukuksuzluktur; ben bunu kabul etmiyorum." demeyecek mi, diyemeyecek mi arkadaşlar? Ya da tersten söyleyelim; bugün bunu dillendiren gazetecileri apar topar sırf "Kral çıplak." dedi diye cezaevine koyup sonra yargılamaya devam mı edeceğiz? Yoksa şunu mu diyeceğiz: Evet ya, biz... Üstelik şunu söyleyeyim: Mesela, İmralı'daki tecridi kaldırmak için hiçbir şey yapmanıza gerek yok değerli arkadaşlar, bu Meclise bir tasarı getirmek zorunda değilsiniz, bir kanun yapmak zorunda değiliz, bunun için özel bir oturum yapmak zorunda değiliz; tek bir koşulu var: Bu ülkenin ceza infaz yasalarını uygulamanız, bunu yapmanız yeterli o tecridin kalkması için. O zaman buradaki soru şu: Yapmıyorsunuz çünkü istemiyorsunuz; yapmıyorsunuz çünkü bunu çözümsüzlük politikasının bir parçası ve devamı olarak görüyorsunuz. Oysa biz diyoruz ki...

Hani bugün de bir açıklama vardı, özellikle de iktidar milletvekillerinden arkadaşlar sıkça basın toplantısı yapıyorlar. "Cumhuriyetin 2'nci yüzyılını demokratik bir anayasayla taçlandıralım." Vallahi, gelin, taçlandıralım. Nasıl taçlandıracağız? Bunun zemini var mı? Yani bu ülkedeki bir cezaevinden biz aylardır haber almıyorsak hiçbirimizin haberi yoksa ve oradaki insanların yakınları sürekli başvuru yaptıklarında siz çoğu zaman zahmet edip cevap vermezken bazen de "disiplin suçları" diye gerekçelendirdiğinizde nasıl demokratik, çoğulcu bir anayasa yapıp da cumhuriyeti taçlandıracağız, bu mümkün mü? Hayır, mümkün değil, bunun mümkün olmadığını siz de biliyorsunuz. O nedenle ülkenin en büyük sorunu olan bu sorunun çözümü için başta İmralı tecridinin kalkması lazım.

Ben buradaki bütün milletvekillerinin en başta vicdanına sesleniyorum, biz hepimiz eğer bugün insanlık değerlerinde buluşuyorsak şuna göz yumamayız: Sevebilirsiniz, sevmeyebilirsiniz, "Suçlu, cezasını çekiyor." dersiniz, "Siyasi mahpustur." dersiniz ama en nihayetinde siz, bu ülkenin yasalarının uygulanmasını takip etmek zorundasınız, yasaların uygulanmasını denetlemekle mükellefsiniz, mükellefiz. İşte, bu mükellefiyetin kendisi sadece kalkıp sözle olmuyor, bunun gereğini yapmamız gerekiyor.

Diğer bir mesele... Şimdi, Filistin-İsrail meselesini konuşuyoruz ve hafta sonu da bir miting yapacak AKP Grubu. Şimdi, biz merak ediyoruz, eski "one minute" çıkışlarının devamı gelmiyor. Çok ilginç bir şey, Devlet Demiryolları trenlerde Starbucks'ı yasaklamış. Bu mudur peki değerli arkadaşlar? Niye "one minute" diyemiyor Tayyip Erdoğan biliyor musunuz? Çünkü ülkesinde yarası var, dönüp "Ya, sen önce ülkenin içini düzelt, sen önce kendi ülkedeki Kürtlerle barış, sen önce komşun olan Kürtlerle, ülkelerle barış." derler -ki dediler geçmişte- ve diyorlar da.

Diğer bir nedeni, buradaki, Kürt sorunundaki çözümsüzlüğün ülkeye olan ekonomik faturası. Ekonomik kriz almış başını gidiyor, enflasyon almış başını gidiyor; böyle bir ülke İsrail'e "one minute" diyebilir mi? Diyemez. Tayyip Erdoğan bir açıklama yaptı, borsa 5 puan düştü, 2 defa devre kesici kullandınız.

Demek ki "Kürt sorunu" dediğimiz meselenin kendisi, aslında bu ülkedeki her şeyin birinci başlıkta belirleyeni. Bu belirleyeni değiştirmedikçe burada gerçek anlamda toplumun hakkını, Kürt halkının anayasal yurttaşlık hakkını tanımadıkça sadece gidersiniz, Filistin için miting düzenlersiniz ama gerçekten İsrail'e askerî anlaşmaları iptal edemezsiniz, İsrail'e gerçekten bir nota veremezsiniz. Ve şu anda soykırıma doğru giden Filistin halkının, mazlum Filistin halkının mücadelesine bir katkınız olmaz çünkü onu herkes yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, bütün Orta Doğu ülkeleri de aynı şeyi yapıyor. Peki, biri kılını kıpırdatıyor mu? Hayır, çünkü hepsi göbekten bağlı. Bu ülke neyle bağlı? Bu ülke de kendi prangalarıyla, kendi sorunlarıyla bağlı. Onun için bir kez daha şunu söyleyelim: Evet, 2'nci yüzyıla yeni bir başlangıç yapmanın zamanı gelmiştir. 2'nci yüzyılda eşit, özgür, demokratik bir ülkeyi kurmanın zamanı gelmiştir. 2'nci yüzyılında Kürt sorununu çözmenin zamanı gelmiştir. 2'nci yüzyılında bu ülkede yaşayan bütün halklarla barışmanın ve toplumsal bir sözleşme yapmanın zamanı gelmiştir. Bundan kaçanı tarih de mahkûm edecek, toplum da mahkûm edecek, halk da mahkûm edecek diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Bu hafta, geçen haftadan kalan, hep beraber görüştüğümüz turizmle ilgili konutların kiralanmasına ilişkin ve diğer kanunlardaki düzenlemelere ilişkin bir yasayı hep beraber dün tamamlayıp nihayetlendirdik. Bugün de uluslararası sözleşmelere ilişkin gündemimizi tamamlamak üzereyiz. Tabii, çok farklı değerlendirmeler yapıldı. Buna ilişkin değerlendirmeleri grubumuz adına sizlere bilgi mahiyetinde ifade etmek istiyorum. Şunu ifade edeyim ki hakikaten bu hafta, önemli bir hafta; cumhuriyetimizin 100'üncü yılındayız, 100'üncü yılının haftasındayız, üç gün sonra da inşallah, hep beraber 29 Ekim 2023 tarihi itibarıyla Cumhuriyet Bayramı'nı idrak edeceğiz.

Öncelikli olarak, cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Paşa'yı ve silah arkadaşlarını ve bütün büyük zaferlere imza atan yediden yetmiş yediye aziz ve asil milletimizi hürmetle, bütün şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Cumhuriyeti kolay kurmadık, yüz yıl önce siyonistler ve emperyalistler Anadolu'yu parçalamak, bizleri yurdumuzdan atmak üzere bütün güçleriyle geldiler. Ancak muazzam bir direnişle karşılaştılar. Millî Mücadele, Kuvayimillîye ruhu bütün bir milletimizin gönlünde makes buldu ve İnebolu-Kastamonu-Ilgaz-Çankırı-Ankara hattı, bu istiklal mücadelesinde özellikle Meclis adına görevlendirilen millî şairimiz Mehmet Akif'in bu havalide özellikle İstanbul'dan, Kocaeli'den, Marmara Bölgesi'nden insan ve silah sevkياتına ilişkin önemli bir mücadele neticesinde İstiklal Yolu; cumhuriyete giden, istikbale giden bir yol olarak tarihe tescil edildi. Bugün 81 vilayetiyle, 85 milyon insanıyla bütün bir milletimiz, cumhuriyetin ilelebet payidar olması için mücadele etmektedir.

Cumhuriyeti bizzat milletimiz kurmuştur. Cumhuriyet, cumhura dayalı yönetim demektir. Cumhurun, halkın yönetimine, millî egemenliğe cumhuriyet diyoruz, millî egemenliğin halka ait olmasına. 1071'de Anadolu topraklarını Malazgirt zaferiyle -elhamdülillah- yurt edindik ve yürüdük geldik; Selçuklu'dan Osmanlı'ya 1299. Şeyh Edebaliler, Ertuğrul Gaziler, Osman Gaziler ve bir cihan hâkimiyeti kurduk. Ve bütün dünyanın “Pax Ottomana” (Osmanlı barışı) diye nitelendirdiği ve tam dört asır boyunca Bosna'da Sırpı, Hırvatları, Boşnakları; Kudüs'te Hristiyanları, Yahudileri bir arada yaşatma başarısını gösterdik, adalet ve merhamet medeniyetinin müntesipleri, mensupları olarak.

Evet, Osmanlı'yı tarihten silmek isteyen emperyalistler, kendi aralarında çeşitli anlaşmalar yaptılar. Hep beraber Çanakkale'de gördük, Akdeniz'de gördük ve bir Millî Mücadele neticesinde, Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde bu millet, bütün emperyalistleri, siyonistleri kovdu, cumhuriyeti ilan etti. Atatürk bir hedef gösterdi: Tam bağımsız Türkiye, istiklali tam ve muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkmış Türkiye. Birçok hükûmetler geldi geçti -seksen yıla yakın- AK PARTİ iktidarlarına

kadar. Kim bu millete ve devlete gerçekten hizmet ettiyse hepsine teşekkür ediyoruz, her birine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Cumhuriyetimizin son yirmi bir yılına ak kadrolar ve liderimiz, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’la damga vurduk, imza attık. İşte, Atatürk’ün tam bağımsız Türkiye ve muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkmış Türkiye hedeflerini gerçekleştiren liderin adı Recep Tayyip Erdoğan’dır arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu hakikati hep beraber bütün dünya görüyor.

Mukayese yaptığımızda seksen yılda 6 bin kilometre bölünmüş yol yapılmış, hepsine teşekkür ediyoruz ama seksen yılda yapılanın 5 katını yirmi yılda gerçekleştirerek milletimizin hizmetine sunduk ve her Cumhuriyet Bayramı’nı bir şaheserle taçlandırdık. Geçen sene, bakın, Sayın Varank burada, Sayın Bakanımızla beraber Togg, millî ve yerli otomobilimizin, efendim, piste çıkmasını hep beraber 29 Ekim 2022 tarihinde gerçekleştirdik. Ondan önce, Taksim’de kültür ve sanat camiamızın yakından takip ettiği Atatürk Kültür Merkezi şaheserini hep beraber milletimizle buluşturduk. Marmaray’ı, 2 kıtayı denizin altından bir 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nda milletimizin hizmetine sunduk. Bugün dünyanın en büyük havalimanlarından ve en çok yolcunun havalandığı, geldiği, dünyanın buluştuğu yer olan İstanbul Havalimanı’nı hep beraber Sayın Cumhurbaşkanımızla bir Cumhuriyet Bayramı’nda kurdelesini keserek kutladık.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Ekonomiden de bahsedelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bunları uzatmak o kadar fazla, mümkün ki ancak burada bazı eleştiriler yapıldı. Bakın, şu elimdeki şu katalog, şu sayfalarca katalog 100’üncü yıl kutlamalarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımızın özet kataloğu. Evet, daha önceden 100’üncü yıl etkinlikleri 81 vilayette başladı, bütün valiliklerimizce birçok etkinlikler yapıldı, sergiler, konferanslar, sanat gösterileri ve birçok... Bununla beraber 30 Ağustos Zafer Bayramı’nda özel olarak bestelenen 100. Yıl Marşı’mızı hep beraber dinledik, pazar günü inşallah bütün milletçe bu marşa eşlik edeceğiz. Dolayısıyla “Son Akşam Yemeği” diye cumhuriyetin ilanının yapıldığı tarihi sahneyi beyaz perdeye, filme aktardık, galası pazartesi günü yapılmıştı. Dolayısıyla bu konuda cumhuriyetimizi coşkuyla hep beraber kutlayacağız, bunda milletimizi ayırıştırmanın bir anlamı yok. Hepimiz aynı milletin mensubuyuz, hep beraber duygudaşız, hep beraber gerçekten bu milletin eşit vatandaşlarıyız. Türk-Kürt, Alevi-Sünni, bu konuda hiçbir ayırım olmadan herkes Türkiye Cumhuriyeti devletinin eşit yurttaşları olarak hukuk önünde, kanun önünde eşittir. İşkence ve kötü muamele asla ve kata kabul edilemez. Biz, bu konuda gerekli adalet reformlarını yaptık.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili değerlendirmeler söz konusu oldu. Bakınız, “Hâkimiyet, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” yazısı bizim irademize göre değil, milletin iradesine göre; parlamenter hükümet sistemini de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini de referandumla yürürlüğe koyan millî iradedir, milletin iradesidir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi milletin iradesidir değerli arkadaşlar, ucube bir sistem değildir. Bunları hep beraber, millet iradesine beraberce saygı duymak suretiyle içselleştirmeliyiz.

Değerli arkadaşlar, birçok şeyler konuşuldu ama şunu ifade edeyim: Bakın, son olarak Filistin’le ilgili de bir iki cümle sarf ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum müsaadenizle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Filistin mitingi cumartesi günü inşallah yapılacak Atatürk Havalimanı’nda. Bu, ne kadar bize aitse, bizim milletimizin duygularını, düşüncelerini ifade ediyorsa dört yüz yıl orada bulunmuş bir ecdadın torunları olarak cumhuriyeti coşkuyla beraber kutlamak da bizim maşerî vicdanımızı, duygumuzu ifade ediyor. Bunları birbirinin karıştırmış, zıddıymış gibi ortaya koymak bu millete ve devlete haksızlık olur arkadaşlar. Dolayısıyla Filistin’e duyarlı olmak bizim millî bir vecibemizdir. Cumhuriyetin 100’üncü

yılını coşkuyla kutlamak da millî bir vecibedir ve biz bu vecibelerin her ikisini de inşaallah, hem cumartesi hem pazar günü millet-devlet kaynaşmasıyla icra edeceğiz, bütün dünyaya ilan edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Son...

BAŞKAN – Gökhan Bey bakıyor, bak.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Biz yarım saat almadık, on dakika...

Şununla bitiriyorum sözlerimi: Değerli arkadaşlar, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını hep beraber milletçe Türkiye Yüzyılı yapma azminde ve kararlılığındayız. "Türkiye Yüzyılı" demek, bütün insanlığın barışı, güvenliği, huzuru ve mutluluğu demek; bütün insanlığın, sadece ulusumuzun ve bölgemizdeki halkların değil, bütün insanlığın. O nedenle nasıl "Pax Ottomana" tarihî bir hakikatse Türkiye Yüzyılı da bütün insanlık için bölgesel ve küresel anlamda Türkiye'nin önderliğinde Pax Türkiye, Türkiye barışıyla yepyeni bir dönemin başlangıcı olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle Cumhuriyet Bayramı'mızı şimdiden tebrik ediyor, bütün milletime selam hürmet ve saygılarımı arz ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- *Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, yeni yüzyılda hedeflerine ve cumhuriyete ilişkin açıklaması*

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yüzyılın ışığıyla yeni yüzyılda hedefimiz, Mustafa Kemal Atatürk'ün "Efendiler ve ey millet! İyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat medeniyet tarikatıdır." sözüdür. Söz veriyoruz, yüz yılın ışığıyla gelecek yüz yılı inşa edeceğiz.

Cumhuriyet bağımsızlıktır, özgürlüktür, eşitliktir, uygarlaşmadır, akıldır, bilimdir, sanattır; cumhuriyet birlikte yaşama kararlılığıdır, insana ve insanca yaşama dair her şeydir. Çağdaş, özgürlükçü ve eşit bir yaşamın teminatı cumhuriyeti yüz yıl önce bize armağan eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve tüm kahramanlarımızı minnetle anıyoruz. Yaşasın laik cumhuriyet, yaşasın Mustafa Kemal Atatürk! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

49.- *Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, cumhuriyete ve Cumhuriyet Bayramı'na ilişkin açıklaması*

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, millet olarak cumhuriyetimizin 100'üncü yılını, Cumhuriyet Bayramı'nı büyük bir onur ve heyecanla kutluyoruz. Cumhuriyet, Adıyaman'ın bir dağ köyünde, okuma yazma bilmeyen çiftçi bir ailenin çocuğunu okutan, hukukçu olmasına imkân sağlayan, Gazi Meclise taşıyan rejimin adıdır; cumhuriyet halktır, egemenliğin kayıtsız şartsız sahibinin millet olduğunun mührüdür, özgürlüktür; cumhuriyet Gazi Mustafa Kemal'in bu topraklara ve bizlere bıraktığı en büyük mirastır, sonsuza kadar yaşayacak eseridir; kısacası, bizi biz yapan demokratik değerlerin ta kendisidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinden tüm halkımızın Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum. "Yaşasın cumhuriyet, yaşasın cumhuriyet!" diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası “Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir.” hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca teklifin açık oylamasını oturumun sonuna bırakıyorum.

2'nci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 18) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 18 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KONGO DEMOKRATİK CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Eylül 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(*) 18 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

3’üncü sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/32) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 19 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SRI LANKA DEMOKRATİK SOSYALİST CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 28 Ocak 2022 tarihinde Kolombo’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması” ve eki “Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci üzerinde söz isteyen? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(*) 19 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

4’üncü sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/33) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 20) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 20 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAMBOÇYA KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ NOTALARLA BİRLİKTE
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 27 Şubat 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması”nın “Notalar”la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(*) 20 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

5'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerinize başlıyoruz.

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/37) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 21) ()*

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 21 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KIRGIZ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
14 EKİM 1994 TARİHİNDE İMZALANAN HAVA HİZMETLERİ ANLAŞMASINI TADİL EDEN
PROTOKOLÜN NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA**

DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 1 Eylül 2018 tarihinde Bışkek'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol"ün "Notalar"la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

(*) 21 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın, bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığına ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerli olacaktır.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 21 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 285

Kabul : 285 (*)

Kâtip Üye
Kurtcan Çelebi
Ankara

Kâtip Üye
Asu Kaya
Osmaniye”

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi, İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bıraktığımız açık oylamaları yapacağız.

17 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 17) (Devam)

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 17 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 289

Kabul : 289 (*)

Kâtip Üye
Kurtcan Çelebi
Ankara

Kâtip Üye
Asu Kaya
Osmaniye”

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

18 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 18) (Devam)*

BAŞKAN - Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 18 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 285

Kabul : 285 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Kurtcan Çelebi

Asu Kaya

Ankara

Osmaniye”

BAŞKAN - Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

3.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/32) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 19) (Devam)*

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 19 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 283

Kabul : 283 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Kurtcan Çelebi

Asu Kaya

Ankara

Osmaniye”

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

20 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

4.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/33) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 20) (Devam)*

BAŞKAN – Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum:

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

BAŞKAN – 20 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 280

Kabul : 280 (*)

Kâtip Üye
Kurtcan Çelebi
Ankara

Kâtip Üye
Asu Kaya
Osmaniye”

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

6’ncı sırada yer alan, 22 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

6.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/38) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 22)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

7’nci sırada yer alan, 23 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

7.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/39) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 23)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da Komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince On İkinci Kalkınma Planı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nu görüşmek için 30 Ekim 2023 Pazartesi günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.27

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S.Sayısı: 21) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S.Sayısı: 17) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

3.- (S.Sayısı: 18) Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

4.- (S.Sayısı: 19) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

5.- (S.Sayısı: 20) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 21	Sıra Sayısı : 17	Sıra Sayısı : 18	Sıra Sayısı : 19	Sıra Sayısı : 20
Oylama Saati : 21:08	Oylama Saati : 21:15	Oylama Saati : 21:18	Oylama Saati : 21:21	Oylama Saati : 21:23
Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 285	Kabul Edenler : 283	Kabul Edenler : 281	Kabul Edenler : 281	Kabul Edenler : 280
Reddedenler : 0	Reddedenler : 0	Reddedenler : 0	Reddedenler : 0	Reddedenler : 0
Çekimsizler : 0	Çekimsizler : 0	Çekimsizler : 0	Çekimsizler : 0	Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0	Geçersiz Oylar : 3	Geçersiz Oylar : 1	Geçersiz Oylar : 1	Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0	Mükerrer Oylar : 3	Mükerrer Oylar : 3	Mükerrer Oylar : 1	Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 285	Toplam : 289	Toplam : 285	Toplam : 283	Toplam : 280
Açık Üyelikler : 0	Açık Üyelikler : 0	Açık Üyelikler : 0	Açık Üyelikler : 0	Açık Üyelikler : 0
Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Barhanettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Öner	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Eroş	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Hatunoğlu	Onur	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sevkin	Müzeyyen	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Türkş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Zenbilen	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Taylak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Borçlak	Heval	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Demir	Nejla	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Sakık	Sarı	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Anslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykoc	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Diğer	Senra	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Enir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Fakhaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	İleri	Öner	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Okay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sanceroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Taşçer	Ganire	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Timis i Ersever	Aliye	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Ad	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Zorlu	Küçük	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Çorabatur	Sunur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Oluc	Hakkı Saruhan	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bilbul	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakas	Öner	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Ömen	Öner	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Çambey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Geçersiz	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Özaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Cölkçü	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Hilaküti	Ömer Fanik	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökulp	Serra	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altıncı Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Arıncı	Mehmet	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Biçüktatman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Gözlükçüoğlu	Enel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Kılıç	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sahran	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Sarıbal	Ohan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Türkoglu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Cöğgeç	Enine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Albaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kayrıncı	Vahit	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Bıçer Karaca	Gülzar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Akca Cüpolo	Ceylan	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ersanoğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berlun	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Diyarbakır	Tamnkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoglu	Halide	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Akalin	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Alihan Baran	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	İşıkver	Senih	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Nazır	Mahmut Redvan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Karanın	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Sargül	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Öz	Mehmet Erhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çalırözler	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sernet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Balbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozalı	Mesut	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Binyamin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdullahanıt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Caziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Caziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Caziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Caziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Caziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Caziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Caziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Elnas	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	İşık Gezmiş	Elvan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Cazi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Barın	Önur	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Atalay	Şerafettin Can	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Güzelnisur	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Kaşıkcı	Luifi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşiklal	Adem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yıldırım Kara	Nerrin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Gökçöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Hacı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Mersin	Çakar	Hasan Ufuk	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Dinç	Fanuk	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Elenen	Mehmet Emin	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kınalı	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kış	Gülen	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Koca	Perihan	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açkel	Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Ganze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Alay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aydın	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Berberoglu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hülki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Ççek	Cengiz	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Faruk	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Fırat	Celal	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İşik Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	İsiz	Seyithan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rüneysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil Sütüli	Salha Sera	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Saitük Duğra	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
İstanbul	Kılıgün Uçar	Çiğdem	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Konal Sisli	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Komukcu Kok	Kezban	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kurtulus	Nurban	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kürüm	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Ççek	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sım Süreyya	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özgedaş	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdenir	Ninnet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztirik	Ünmitgülen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Çhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paker	Bişra	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ruzvanoğlu	Evrin	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sivacoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şerozak	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Temürci	Selim	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Üçinci	Oğuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yakım	Eclip Semah	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yankıomeroglu	Ayşe Sibel	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Esagun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Zengin	Özdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ehman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Böllümez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çubuk	Burçgöl	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Derişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kile	Sevda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muhamem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kaya Ösen	Seda	DEVA	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Tununlay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Osmanagaoglu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
İzmir	Poht	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Türeli	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Alp	İlhan Akgün	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Çalkan	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç Kocayigit	Gülistan	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekçi	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Böhtürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Cingi	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Veddi	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Sançam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Bitmez	Hasan	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çakar	Sani	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HEDEP	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Südettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Kocaeli	Katıroğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfi	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunyalız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Elcici	Hasan	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Gökçe	Meryem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Karanın	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özbayacı	Selvan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Bıçer	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbas	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ölmezopnak	İnanç Sınac Kana	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Manisa	Akay	Erkan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akcal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Anaç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevingen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Otuç Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Aslan	George	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salih	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muşla	Oğöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muşla	Öneş Derici	Siireyya	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muşla	Özcan	Gözen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muşla	Özdağ	Seçuk	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muşla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Boz	Siireyye	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Muş	Terrelli	Sezai	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Neveşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Neveşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Neveşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Güver	Ömer Fethi	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Hamaat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Üfuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Meretoğlu	Hürun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdogan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Geçersiz	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Geçersiz	Geçersiz	Geçersiz	Katılmadı
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Kocacak	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kucalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Siirt	Bakurhan	Tuncer	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Erdogan Sintas	Subahat	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ali met	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Harışoğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestian	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cineyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Be Yazıt	Yusu f	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Buyukaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Karasmiloğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mtlk.1)	Kabul	Katılmadı
Trabzon	Suimez	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Şanlıurfa	Dısak	Abdülrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Ernin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazıcı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Karaoğlu	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Buldan	Pervin	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Çiftçiyök	Sinan	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Karınaz Soyyigit	Gilcan	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mülk.	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Uçar	Zülfü	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Varli	Gülderen	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Algül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ehem	MHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Ertugrul	Eylem Ertug	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mülk.	Kabul/Mülk.	Kabul/Mülk.	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Yadur	Turan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kararın	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kararın	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kararın	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Ranranlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Doğan Dağlı	Aysegül	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	İmmez	Mehmet Zeki	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	HEDEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İğdir	Ağgöz	Cantürk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Hun	Yılmaz	HEDEP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Bilyüğüntiş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Keskinliç	Dumaş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 21	S.S. 17	S.S. 18	S.S. 19	S.S. 20
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ilindeki okullarda yaşanan şiddet olaylarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/4982)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasanın 98. ve İktüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
29/09/2023

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT**Kars Milletvekili**

Kars ilinde son zamanlarda artan şiddet olayları, bireylerin güvenliği ve toplumsal huzur açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Bu hafta, 26 Eylül tarihinde Kars'ta özel bir kolejde yaşanan olayda, sabah saatlerinde iki kız öğrenci yakınının tartışması silahlı bir kavgaya dönüşmüş ve anne ve baba yaralanmıştır. Henüz bilinmeyen bir sebepten dolayı okulda iki kız öğrenci arasındaki tartışmaya velilerin de dahil olması sonucunda öğrenci yakını Y.A., diğer öğrencinin anne ve babasına yanında taşıdığı silahla ateş etmiştir.

28 Ağustos tarihinde, Kars'ta, 15 yaşındaki 2 çocuk arasında bilinmeyen bir nedenle başlayan bir tartışma sonucu biri diğeri tarafından bıçaklanmıştır. 15 yaşındaki bir çocuk tüm müdahalelere rağmen hayatını kaybederken akranı olan diğer çocuk tutuklanmıştır. Yine 12 Ağustos tarihinde bir genç silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetmiştir.

Aynı şekilde, 31 Temmuz'da Kars merkez Aydınlikevler Mahallesi'nde meydana gelen başka bir şiddet olayında, seyir halindeki ticari taksi içinde bulunan 3 kardeşe silahlı saldırı düzenlenmiş ve bu saldırıda taksi şoförü ile 3 kardeş yaralanmıştır. Saldırı sonucu 3 kardeşten Ö.B ve N.A.B. hayatını kaybetmiştir.

Kars ilindeki şiddet olaylarının kökenlerine baktığımızda, bireysel silahlanma bu sorunun temel nedenlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bireylerin kolayca erişebildiği silahlar, anlaşmazlıkların ölümcül çatışmalara dönüşmesine yol açmaktadır. Ayrıca, bu şiddet olaylarının birçoğu toplumsal gerginliklerden kaynaklanmaktadır. Farklı gruplar arasındaki anlaşmazlıklar,

kişisel düşmanlıklara dönüşerek şiddet olaylarını tetiklemektedir. Bu anlaşmazlıklar bazen kan davalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Kan davaları, aileler arasındaki geçmişteki ölüm vakalarından kaynaklanan düşmanlıkları içermektedir ve bu düşmanlıklar zaman içinde şiddete dönüşmektedir. Ekonomik zorluklar da bu olayları körüklemektedir. İşsizlik ve ekonomik sıkıntılar, insanların stres altında hissetmelerine neden olmakta ve bu da şiddet olaylarının artmasına yol açmaktadır.

Bu sorunların çözümü için bazı adımlar atılmalıdır. İlk olarak, bireysel silahlanma kontrol altına alınmalıdır. Katı silah yasaları uygulanmalı bireysel silahlanmanın önüne geçilmelidir. Ayrıca, toplumsal gerginliklerin azaltılması ve kan davalarının önlenmesi için toplumsal farkındalık programları ve sosyal etkinlikler düzenlenmelidir. İnsanlar arasında barış, hoşgörü, anlayış ve uzlaşma kültürünün geliştirilmesi önemlidir. Ekonomik destek programları da, işsizlik ve yoksullukla mücadele etmek için önemlidir ve insanlara ekonomik zorluklarla başa çıkma konusunda yardımcı olabilir. Eğitime katılım ve devam için de programlar gerçekleştirilmesi toplumun her aşamasına yayılan şiddet sorunun çözümü için destekleyici olacaktır.

Son olarak, toplumsal barışın güçlendirilmesi de önemlidir. Farklı toplumsal grupların işbirliği ve uzlaşma kültürünün geliştirilmesi, şiddet olaylarını önlemeye yardımcı olacaktır. Bu, yerel topluluklar arasında diyalogları ve etkili iletişimi teşvik etmekten geçmektedir.

Kars ilindeki şiddet sorunları, ciddi bir şekilde ele alınmalı ve toplumun güvenliği için çözümler bulunmalıdır. Bu sorunların üstesinden gelmek için merkezi yönetim, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri ve toplumun kendisi işbirliği yapmalıdır. Ancak bu şekilde Kars ilindeki şiddetin azaltılması, toplumsal barışın güçlendirilmesi ve kan davalarının önlenmesi mümkün olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Kars ilindeki okullarda öğrenciler arasındaki şiddet olaylarının takibi ve analizi için hangi mekanizmalar ve veritabanları bulunmaktadır? Bu veriler, şiddetin türleri ve sıklığı hakkında bilgi sağlıyor mu?
2. Okullarda şiddet olaylarını önlemek ve ele almak için hangi eğitim programları ve politikalar uygulanmaktadır? Bu programlar öğrencilere şiddetle başa çıkma becerileri kazandırma amacını taşıyor mu?
3. Okul psikolojik danışmanları ve rehber öğretmenler gibi profesyoneller, öğrenciler arasındaki şiddet olaylarına müdahale ediyor mu? Bu profesyonellerin yetkinlikleri ve kaynakları yeterli mi?
4. Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların barışçıl bir şekilde çözülmesi için okullarda hangi arabuluculuk ve/veya uzlaştırma programları bulunmaktadır? Bu programlar ne kadar etkili bir şekilde uygulanıyor?
5. Okullarda öğrencilere şiddetin zararları ve toplumsal barışın önemi hakkında eğitim veriliyor mu? Bu eğitimler, öğrencilerin şiddetin sonuçlarına dair farkındalıklarını artırıyor mu?
6. Öğrenci ve velilerin şiddet olaylarını rapor etmeleri ve bu olayların incelenmesi için hangi kanallar ve prosedürler mevcuttur? Raporlama süreçleri şeffaf mı ve güvenilir mi?
7. Kars ilindeki okullarda şiddetle mücadele konusunda yerel topluluklar ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapılıyor mu? Bu işbirliği, okulların ve öğrencilerin güvenliğini artırmada nasıl katkı sağlıyor?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-99074258-610- 130
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

26/10 /2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 21.09.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1287153 sayılı yazınız.
b) 27.09.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1290201 sayılı yazınız.
c) 04.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1295766 sayılı yazınız.
ç) 10.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1299779 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen Mardin Milletvekili Beritan GÜNEŞ ALTIN'ın 7/4261, Şanlıurfa Milletvekili Ömer ÖCALAN'ın 7/4506, Batman Milletvekili Zeynep ODUNCU'nun 7/4756 ve Kars Milletvekili Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'in 7/4982 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

**KARS MİLLETVEKİLİ GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT'İN 7/4982 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ**

Bakanlığımız tarafından geliştirilen ve ortaöğretim seviyesinde uygulanmakta olan öğretim programlarında, öğrencilerin, şiddet, akran zorbalığı, sağlığa zararlı alışkanlıklar, madde kullanımı ve bağımlılığına yönelik farkındalık kazanmaları ve bilinçlenmeleri doğrultusunda kazanımlara yer verilmiştir. Öğretim programları doğrultusunda hazırlanan ders kitapları ile eğitim materyallerinde de farkındalığı artırıcı soru, etkinlik, metin, görsel vb. birçok içerik bulunmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği arasında çocuklarımızın eğitim süreçlerinin güvenliğini sağlamak üzere onların her türlü suç ve zararlı alışkanlıktan uzak tutulması ile korunmasına yönelik Bakanlıklararası yükümlülüklerin etkinlik ve verimliliğinin değerlendirilmesini sağlamak ve bu değerlendirme süreçleri çerçevesinde ilgili tarafların iş birliği ve koordinasyonunda koruyucu, önleyici eğitim ve güvenlik tedbirlerinin yeterli seviyede alınmasını, bu yolla çocuklarımızın bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal ve ahlaki yönden nitelikli eğitim almış sağlıklı bireyler olarak yetiştirilmesi amacıyla “Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü” hazırlanmıştır. Protokol kapsamında il yürütme kurullarında alınan kararlar doğrultusunda eğitim programları ve politikalar belirlenmektedir. Alınan kararlar ve önlemlerde öğrencilerin şiddetle başa çıkma becerileri kazanmaları amaçlanmaktadır. Protokolün uygulanmasına yönelik tarafların görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. Bu protokolün uygulama kılavuzu doğrultusunda, okullarda şiddetle mücadele konusunda yerel topluluklar ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği sağlanmaktadır. Bu iş birliğinin amacı okulların ve öğrencilerin güvenliğini artırmaya yöneliktir.

Ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünce imzalanan protokol doğrultusunda görev alanları kapsamında gerekli çalışmaları yürütmektedir.

24.03.2006 tarihli Okullarda Şiddetin Önlenmesi konulu Genelge kapsamında öğrencilerle şiddeti önleme ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca şiddeti önleme çalışmaları kapsamında okullarda öğrencilerle yapılacak olan çalışmalarda kullanılmak üzere “Akran Zorbalığı Programları” hazırlanmıştır. Bu programlar öğrencilere uygulanarak öğrencilerin şiddetle baş etme becerileri geliştirilmektedir.

Okullarda görevli psikolojik danışman/rehber öğretmenler, öğrenciler arasındaki şiddet olaylarını engelleme kapsamında çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda; şiddete maruz kalan öğrenci ve gençlerin hangi yetkili mercilere başvurabileceği konusunda bilgilendirme, Rehberlik ders saatleri içerisinde öfke ve kontrolü konularında bilgilendirme çalışmaları, Zararlı Alışkanlıklar, Risklerden Korunma, Şiddet ve Saldırganlığın Nedeni, Öfke Kontrolü, İletişim, Stresle Başa Çıkma Yöntemlerini Kavrama ve Sorun Çözme Becerileri Kazandırma gibi konularda öğrencilere bilgilendirici çalışmalar yapmaktadır.

Okullarda görevli psikolojik danışman/rehber öğretmenler bu çalışmaları yürütecek yeterliliği lisans eğitiminde kazanmaktadır. Ancak mesleki gelişim çalışmaları kapsamında şiddet, akran zorbalığı, yaşam becerileri, psikososyal destek gibi farklı konularda Bakanlığımız tarafından yapılan eğitimler yolu ile desteklenmektedir.

Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların barışçıl bir şekilde çözülebilmesi için “*Akran Arabuluculuğu*” çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışma yolu ile öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri çözmeye becerileri geliştirmeleri ve olumlu akran iletişiminin desteklenmesi sağlanmaktadır.

Okullarımızda şiddetin azaltılması ve toplumsal barışın sağlanması sürecine katkı sunacak; Duygu Kontrolü, Çatışma-Çözme Becerileri, Öfke Kontrolü, Psikososyal Destek Hizmetleri, İletişim, Yaşam Becerileri, Olumlu Davranış Geliştirme gibi konularda öğrenciler ile çalışmalar yapılarak şiddetin önlenmesine yönelik farkındalık oluşturulmaktadır.

Muhtemel şiddet olayları başta CİMER ve MEBİM olmak üzere, e-posta adresleri ve yazılı başvuru aracılığıyla Bakanlığımıza intikal etmektedir. Söz konusu olaylar hakkındaki yapılan başvurular incelemekte değerlendirilmektedir.

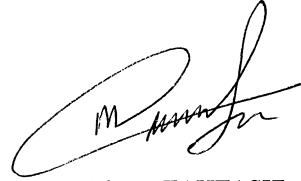
Kars Valiliğince konuya ilişkin olarak:

Okullarda öğrenciler arasındaki şiddet olaylarının okul yönetimlerince takip edildiği, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında yerel hedef olarak “Öfke Kontrolü” kazanımının seçildiği, ayrıca okullarda akran zorbalığına karşı veli ve öğrencilere yönelik seminerlerin düzenlendiği, rehber öğretmenler tarafından öğrenci görüşmeleri ve psikolojik danışma oturumları ile bu sorunlara karşı profesyonel yardımların sağlanmakta olduğu, yeni atanan rehber öğretmenlere akran zorbalığı konusunda hizmet içi eğitim seminerlerinin verildiği, okullarda akran zorbalığı konusunda akran arabuluculuğu yönteminin uygulandığı, şiddetin zararları ve toplumsal barış konusunda seminer düzenlenerek farkındalık çalışmalarının yapıldığı, şiddetle mücadele konusunda İl Emniyet Müdürlüğü ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile çalışmaların yapılmakta olduğu, riskli olan okullarda okul polisliği projesi kapsamında polis memuru görevlendirildiği belirtilmiştir.

2.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, kuaför ve güzellik salonlarına ara eleman yetiştirmeleri için verilen katkı ödemesinin kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/4984)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 03.10.2023

Mehmet TAHTASIZ
Çorum Milletvekili

Mesleki eğitim merkezlerinin ve meslek liselerinin en fazla mezun verdiği meslek dallarından bir tanesi de berber, kuaför ve güzellik uzmanlığı.

Birçok sektörde olduğu gibi berber, kuaför ve güzellik uzmanı konusunda da çırak ve ara elaman sıkıntısı yaşanmaktadır.

Berber, kuaför ve güzellik uzmanlarından oluşan sektör, sunulan teşviklerle ara eleman ve çırak yetiştirerek yeniden toparlanmaya çalışırken, devlet katkı ödemesinin kaldırılmasıyla yeniden sıkıntıya düşmüştür.

Bu doğrultuda;

- 1- Millî Eğitim Bakanlığı ve İŞKUR tarafından “Devlet Katkısı ödemesi yapılacak alanların” yeniden belirlenmesi sonucunda berber, kuaför ve güzellik salonlarının teşvikten çıkarılmasının gerekçesi nedir?
- 2- Sektör temsilcilerinin bu haklı taleplerine kulak vererek teşvik sistemine dahil edecek misiniz?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-99074258-610- 133
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

26/10 /2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 27.09.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1290201 sayılı yazınız.
b) 03.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1292611 sayılı yazınız.
c) 04.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1295766 sayılı yazınız.
ç) 10.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1299779 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen Diyarbakır Milletvekili Ceylan AKÇA CUPOLO'nun 7/4511, Adana Milletvekili Müzeyyen ŞEVKİN'in 7/4628, İstanbul Milletvekili Evrim RIZVANOĞLU'nun 7/4641, Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/4748 ve Çorum Milletvekili Mehmet TAHTASIZ'ın 7/4984 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

ÇORUM MİLLETVEKİLİ MEHMET TAHTASIZ'IN 7/4984 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun "Ücret ve Sosyal Güvenlik" başlıklı 25'inci ve Geçici 12'nci maddeleri kapsamında; aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere ödenecek ücretlere yönelik devlet katkısı ödemesi hakkında hazırlanan "Devlet Katkısı Ödeme Usul ve Esasları" Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında 24.07.2023 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Düzenleme ile kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması ilkesi doğrultusunda, daha önce istihdam olmamış genç bireylerin istihdamda hazır hale getirilerek yeni istihdamın desteklenmesi amacıyla devlet katkısından, aynı kişinin bir defa yararlanması, eğitim almadığı bir meslekte istihdam olacakların desteklenmesi, emekli olmayanların yararlanması, sınava girerek doğrudan belge alabilecek durumda olanların farklı bir meslekten kayıt olması durumunda destekten yararlanması için düzenleme yapılmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan 2023-2025 Orta Vadeli Program'ın Makroekonomik Hedefler ve Politikalar başlığı altındaki İstihdam bölümünde yer alan politika ve tedbirlerde aşağıdaki hususlar yer almaktadır.

- Nitelikli işgücünün geliştirilmesi amacıyla bölgesel ve sektör odaklı eğitim ihtiyaç analizleri yapılacak, mesleki eğitim programları dijital ve yeşil dönüşümün gereklerine cevap verecek şekilde güncellenecektir.

- Tarım, savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik, temiz ve sürdürülebilir enerji, havacılık ve uzay teknolojileri alanlarında nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik sektörle iş birliği çalışmaları gerçekleştirilecektir.

- Eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin işgücüne katılımını artırmaya yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir.

- Dijital dönüşüm, teknolojik gelişmeler ve salgın sürecinin iş mevzuatında ortaya çıkardığı ihtiyaçlara yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

- Bilim ve teknoloji alanında çığır açıcı nitelikte gelişmeler sağlamaya yönelik hedefler içeren ve önemli keşif veya buluş yapma potansiyeli olan projeleri gerçekleştirecek lider ve genç araştırmacılar desteklenecektir.

Bu kapsamda; meslekî eğitim merkezi programı öğrencilerinin kayıt olacakları meslek alanlarından hangileri için devlet katkısı ödemesi yapılacağı Orta Vadeli Programda belirtilen politika ve tedbirler doğrultusunda Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenerek 29.09.2023 tarihli ve 85635102 sayılı yazı ile valiliklere bildirilmiştir.

Devlet katkısı ödemesi yapılacak alanların belirlenmesi, 2023-2025 Orta Vadeli Program'ın Makroekonomik Hedefler ve Politikalar başlığı altındaki İstihdam bölümünde yer alan Politika ve Tedbirlere göre yapılmaktadır. Meslekî eğitim merkezi programı öğrencilerinin kayıt olacakları meslek alanlarından hangileri için Devlet katkısı ödemesi yapılacağı Orta Vadeli Programda belirtilen politika ve tedbirler doğrultusunda belirlenmiştir. Bu program süresince devlet katkısı ödemesi yapılacak alanların 2023-2025 arasında değişmeyeceği değerlendirilmektedir.

3.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, TÜVTÜRK'ün gerçekleştirdiği araç muayenelerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5162)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri ile Anayasa'nın 98. maddesi gereğince aşağıdaki sorularımın Ulaştırma Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 02.10.2023

Bekir BAŞEVİRGEN
Manisa Milletvekili

1-2022 yılı ve 2023 yılının ilk 9 ayında egzoz ve emisyon ölçümleri de dahil kaç aracın muayenesi gerçekleştirilmiştir? Ne kadar kazanç elde edilmiştir?

2- TÜVTÜRK' ün verdiği hizmetler karşılığında beyan ettiği kazanç yıllık olarak toplam kaç liradır?

3- TÜVTÜRK' ün yapılan her muayeneden aldığı bedelin ne kadarlık kısmı devlet kasasına gelir olarak kaydedilmektedir?

4- Bahse konu kuruluş, 2005 yılından bugüne hazineye toplamda ne kadarlık gelir aktarımı yapmıştır?

5- TÜVTÜRK, kredi kartı ile yapılan ödemelerde vatandaşın ayrıca hizmet bedeli tahsil etmektedir. 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 17. Maddesi uyarınca kredi kartı ile yapılan ödemelerden komisyon talep edilemez. Bu hükme aykırı davranan TÜVTÜRK için bir yaptırım uygulanacak mıdır?

6- Yapılan 10 dakikalık işlem karşılığında araç başına alınan muayene ücreti akla, vicdana ve vatandaşın gelir düzeyine uygun mudur?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı
Strateji Daire BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-1479536
Konu : Manisa Milletvekili Sayın Bekir
BAŖEVİRGEN'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 11.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1301565 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Sayın Bekir BAŖEVİRGEN'in 7/5162 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN BEKİR BAŖEVİRGEN'İN
7/5162 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Araç muayene istasyonlarında; 2022 yılı başından 01.10.2023 tarihine kadar (ilk muayene ve muayene tekrarı dahil) toplam 25.247.676 adet muayene işlemi gerçekleştirilmiştir. Egzoz emisyon ölçümlerine ait bilgiler ise; Çevre, Şehircilik ve İklim Değışikliği Bakanlığı'nın uhdesinde bulunmaktadır.

Araç muayene ücretlerine ilişkin tüm iş ve işlemler; 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 35'inci maddesi kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığınınca belirlenmekte olup Bakanlığımızca uygulanmaktadır. Araç muayene istasyonlarında elde edilen muayene ücretleri ve %5 gecikme payları, doğrudan Hazine ve Maliye Bakanlığı hesaplarına işletici kuruluş tarafından aktarıldığından, bu hususta Bakanlığımızda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Diğer yandan; Bakanlığımız denetiminde hizmet vermekte olan araç muayene istasyonlarında araç muayene ve gecikme ücretlerinin kredi kartı veya banka kartı ile ödenmesi, vatandaşlarımızın talebi ve ilgili idarenin uygun görüŖü alınarak 2020 yılı Ocak ayı itibarıyla başlatılmış olup, uygulamanın tercihe bağlı olması sebebiyle, dileyen vatandaşlar nakit ödeme seçeneğinden yararlanabilmektedir.

